

Jan 85

24 160

9.19

3/9

C. 25

C. 4

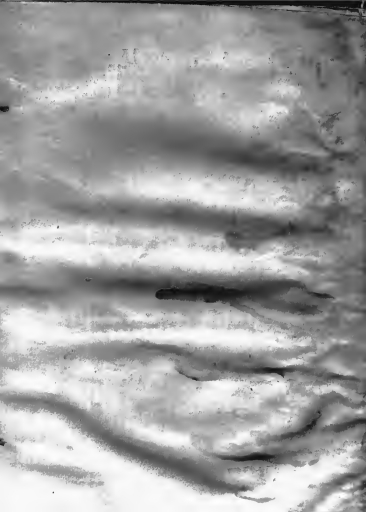

19042486

De Vniuersitate liber, *cu[m] expressione de perenni bus*

IN QVO ASTRONOMIAE doctrinae cœlestis Compēdium Terræ aptatum, & secundum cœlestis influxus ordinem præcipuarumq; Originum rationē totus orbis Terræ quatenus innotuit, cum Regnorū temporibus exponitur.

SED ANTE OMNEIS ALIAS orbis partes TERRA SANCTA summo, hoc est, amplissimo compendio describitur. cui Galia ob ptimarium orbis nomen & ius substituitur, eo quòd ambæ toti orbi legem sunt daturæ.

GVILIELMO POSTELLO AVTHORE. *Damento*

~~Multo vero~~ *in una parte auctum, & a mendis repurgatum est ab autore opus,*

SECUNDA AEDITIO. *Corrigido conforme al indice de Gzzy por el del. 40. de del Marmoy*

PARISIIS,

Apud Martinum Iuuenem sub insigni D. Christophori,
è regione gymnasij Cameracensium.

M. D. LXIII.

LECTORI CANDIDO.

V V M, post comparatum huic nostræ Iapetiz, quam fabulæ Europam dixere, monumentum, quo vniuersitas Iſmaëlitarum possit in vnitatem rationis nobiscum reduci, statuerim quàm potero latissimè non tantum Cosmographiam explicare, sed maximè illas Corographiæ partes exponere, à quibus vniuersitatis iura processere, ideo Syriæ siue terræ sanctæ, & Celticæ specialem tractationem eî sui iuris rationibus curauit recudi. Quam enim receperim fore vt ipsa Aſiæ & cæteræ regiones quæ Ptolemæo fuerunt inæcognitæ vñ cum inventorum historis à me in compendium reducâtur, & ex multis Lusitanorum, Hispanorumque scriptis ipsorum vulgari lingua expositis Latine emittantur : satagam interea ne in ocio torpescam, etiam dum illa scribo, ista recudere, & ad authoritatis rationisque primariæ fundamentum declarare. Nam reuera quorsum scopus nostræ vniuersitatis tendat nemo vnquam rectè probauerit, qui vel Galliz vel Syriæ originis, & quoniam inclinato capite Rex regum pro nobis luens emiseric spiritum ignorauerit. Nam triplicitatum baſis in Terra Sancta est, Medium autem primæ in Gallias procumbens & super Væſterreſiduos finem vniuersitatis Iapetiz, vbi in Galliz nouæ litus, summæ foelicitati influxum ponit, & sic eorum tuo lectori inæcognitè consentit. Ceterùm te per Iesum Christum rogatum velim candidè lector, vt boni hanc nostram, quantumcumque opellam consulas, & siquid humani patior, in his & in quibuscunque aliis meis scriptis, quam omnia Ecclesiæ Catholice iudicio subiecta cupiam, condonare & excusare digneris. Homo enim sum, qui mutuo excusationis officio mundum optimè consistere posse iudico. Vale, Parisiis in Geruasianis scholis prima Septembris

DE VNIVERSITA-
TE SEV DE COSMOGRA-
phia compendium.

RATIO HVIVS INSTITVTI.

QUOD VV M sit homini propositum, vt toto conatu debeat in summum suae felicitatis scopum ferri, sit autem summa ipsius felicitas in animi bonis latissime cōquirendis constituta: satagendum in primis illi est, vt veritatem ipsam via praestantissima assequatur. Tunc autem verum ipsum nos assequi certo scimus, quum non tantum per causam, sed propter causam maximè in rebus naturalibus & diuinitus conditis ipsum cognoscimus. Quum itaque in hoc naturae templo sit nobis ita ob oculos constituta Cosmopœia, vt in rerum originibus earumque loco & tempore tandiu debeat humani ingenij occupatio versari, quoad per causam & propter causam omnium Deum, ad eius videlicet laudem & honorem vt maximè poterit fieri: cognoscamus: necesse est quousque principium, & cælum & terram generali saltem cōprehensione cōcipiamus, nos in eo studio versari. Iam verò eo quòd pauci admodum philosophi sategerunt in prouidentiae laudem & amorem, origines & causas rerum à se pertractatas conuertere, sategi librum de Formatione ex He-

brais in Latinum vertere, & commentatione illustrare: quo uno & sacris doctrinis & Platonis Pythagoricisve in Timæo expositis summa & lux & concordia adfututa est, ut summa authoritas & summa ratio unâ consonent, sicut sunt unâ à Deo instituta, Quum enim nullus doctrine author nobis ipso Abrahamo (qui illius doctrinae de originibus primus assertor affirmatur) possit dari antiquior, meriti illius Liber rationalis summo in precio habebitur, qui nobis religiosa veritatis parens est constitutus. Licet enim Enoch ante ipsum de diuinis originibus profeticè scripsisse legatur: tamè nec eius opus legitur ita institutum, nec extat in orbe Latino. Superest itaque, postquâ principia & origines mundi tradidi ex Abrahami doctrinis, etiam Locum mundi & Tempus ipsius ita tradere: ut nulla ibi fabulosa, nulla falsa describens, satagam ostendere, quomodo hæcenus Deus non tantum in una aut altera prouincia, sed in vniuerso curam rerum humanarum ita habuit: ut toto in orbe sint inexcusabiles, qui illum sicut Deum non glorificauerunt. Quum autem ea sint in primo fauoris Diuini loco ponenda, quæ primò nata sunt, & primis nobilioribusque Zodiaci partibus sunt supposita, opus est ut prima cura de illis populis Deo fuisse ostendatur, qui primi in ordine & cælesti aspectu sunt. Sic non tantum per causam, sed propter causam docere videbimur.

Decæli origine eiusque influxu & partibus.

Condito in suis Ideis ante omnium intellectui agenti & possibili impactis, mundo, ita ut salua conditione à Deo dependentis ordine, mundus sit in sapientia crea-

Canis la
hoc. et
Diciturque op
vif.

ta contemporaneus Deo, sensim ex prima materia assurrexit mundi moles in eam quam cernimus quãtitatem. Extremitas itaq; subtilissima materia primæ suis corruptiuis accidentibus spoliata & defecata in decẽ Cœlestium orbium molem est eleuata. Quatuor elementorum massa remansit accidentibus corruptiuis obuoluta. Ignis vna parte seipso in ordine elemētari subtilior, aër duplo, aqua triplo, & terra quadruplo seipsa subtilior, rarior, tenuior & defecatioꝝ illuc sunt deuecta. Et sic ex quatuor elementis consurrexere decem orbis cœlestes, qui non tantum sunt veluti forma mundi, sed singuli singulas habent intelligentias motrices: quarum arbitrio inæqualis fit singulorum cœlorum influxus, unde regionum mundi in eodem parallelo diuersitas. Nam in eadem cœli ratione India est fœlicissima, Æthiopia arenosa & infelix. Et rursus Beru & nouus orbis fœlicissimus. Ex decem cœlis septem primi sic habent. Luna, vt & ceteri sex planetarum orbis, ab occasu in ortum mouetur absolueno orbem 27. diebus, sed ad solis coniunctionem rediens 30. die. Nogab, Cocab, & Sol annuo cursu absolunt orbem, Maadim qui vehementia fortitudinisque Lydus est, biennio hoc ipsum facit. Tzedec ubi magistratuum & æquitatis religiosa vis residet, 12. annis. Saturnus sine Sabtai, qui à quiete & frigore, lentoréve & consistentia nomen habet, 30. annis. Oclaua sfera eodem motu renititur motui diurno, 106. annis vno gradu, mouens secum stellas fixas. Nona sfera septem annorum milibus super polos posita in capite primi & septimi signi, absoluit versus polos mundi suum cursum, mouendo stellas orbis inferioris. Primum mobile seu decimum cœlum omneis vna secum

quotidie rapit à media noctis puncto ascendendo ad meridiem, & à meridie descendendo ad mediam noctem, unde prisca superiorum & Inferorum ratio. Quia opus est necessario, ut sub Deo omnia ordine fiant, & nil fiat omnino temerè, sunt supra cælum ordinata decem intelligentiarum genera, omnia illa ordinantia ut in finem certum, quæ mediantibus totidem intelligentiis decem orbibus impactis, momentur hic ut in locum. Est autem in eo loco ubi elementaris ignis esse debebat, Ætherea regio 32. semidiametris terra à suprema regione aëris distensa, usque ad concavum orbis Luna, unde temperamenti substantia ad elementa concilianda aduenit. Omnes itaque influxus cælestes fiunt in corpora & animas non rationales, ab illis duplicibus intelligentiis sed mediante materia Ætheris. Diuiditur autem primum mobile, & per consequens nouem inferiores sphaera, in quinque circulos parallelos, unum obliquum, & duos sibi semper ita transuersos, ut ad æquales angulos sese mutuo semper intersecent. Ex parallelis primus est æquator diuidens sphaeram in duo equalia, cuius poli sunt poli mundi. Diuiditur in trecentas & 60. partes, quas gradus vocant, ut & singuli circuli præcipuè maiores, qui sunt Meridianus, Æquator, Horizon, & Obliquus orbis, quarum partium cuiuslibet in terra respondent sub maioribus circulis sexaginta millia passuum. Alij duo circuli proximi, dicuntur tropici, & sunt termini hic maximorum, ille autem minimorum dierum. Maximi dies, sunt in principio quarti mensis, minimi in principio decimi. Obliquus orbis tantum declinat ab æquatore quantum terminus maximorum & minimorum dierum à mediocribus per 23. gradus videlicet.

Itaque

Itaque duo minimi circuli iuxta polos tantùm distant à polo mundi siue æquatoris, quantum distat ab eo obliquus orbis, ut nil aliud sint quàm signum reuolutionis poli ipsius obliqui orbis. Meridianus circulus est maximus in 360. gradus diuisus, transiens per polos mundi & per medium cæli ubiuis medio spatium inter ortum & occasum collocabilis, què cùm attingit Sol, in die meridies est: in nocte est media nox. Diuiditur autem in quater 90. gradus ab Horizonte, qui & finitor dicitur, eo quòd sepatet partem cæli visam à non visa. Hic autem diuidit etiam æquatorem in quater nonaginta gradus, nisi his qui rectà sub polis habitant, quibus semper Horizon & æquator concurrunt. Sub obliquo orbe feruntur ita septem planetae, ut duodecim signis aut mensibus diuidatur annus per eum. Primum itaque signum est in æquinoctio uerno. Secundum, transactis postea 30. gradibus. Itaque assignatis singulis signis aut mensibus 30. gradibus sunt absoluti 360. gradus. Velim autè aut numeris, aut mensibus qui in sacris sunt, vocari omnes duodecim, eo quòd sunt 12. varij cæli influxus, quibus singulis singule præsent intelligentiæ. Nomen à Iano qui & Noachus est, ipsi decimo mēsi Ianuario remaneat oportet, eo quòd totus Terrenæ naturæ orbis, & potissimum genus humanum hoc illi ipsi Noacho post Deum debet quòd superest aquis Diluuij. Possumus autem sine fabulis vocare primum, secundum, tertium, quartum, quintum, mensē, &c. aut quintilem, sextilem, septilem vel septēbrem, octobrem, nouembrem, Ianuariū, undecembrem & duodecembrem. Sed melius est assignare nominibus sanctis, ita ut æquinoctij, uerni mēsis fiat unius & 30. dierum, & dicantur sic in ordine, 1 Nissan, qui

qui sit pro Aprili aut pro Martio, Nam lunares sunt menses in Sacris, unde certo principio non sunt. 2. Aiar, 3. Siuan, 4. Tamuz, 5. Ab, 6. Elul, 7. Tisri, 8. Chesuan, 9. Chisleu, 10. Ianuarius aut Noachius, 11. Sabat, 12. Adar. Intellico autem sic instaurare annum, ut Ianuarius sit cum primo signo accedentis ad nos solis, quando incipiunt dies crescere, quod intercalatis illis 21. diebus quibus nunc deficiamus ab æquinoctiorum loco, qui in primo gradu Arietis cum prima die Aprilis constitui debet, fieri potest. Nam non potest melius corrigi Calendarium, quam ut unà semper incedant menses & signa. Ex iis autem angelicis influxibus intelligentiarum duodecim sunt instituti 12. patres legis naturæ, totidem legis scriptæ & 12. legis gratiæ, donec sint totidem restitutionis omnium. Sed sunt sub singulis, seni ministri ita, ut resultent 72. varij influxus particulares, dum singula signa diuiduntur in ter denos gradus, ut præsentent denis gradibus ad septentrionem singuli angeli, ad meridiem singuli. Propterea sunt 72. populi post diluuium, 72. animæ intrantes Ægyptum, instaurata in 72. senibus Mosis alumnis, eadem ratione 72. discipuli Christi, & totidem futura Concordiæ orbis. sic statutū enim est in cælo.

De temporis & dierum ratione.

Licet cælum ipsum (interim dum septem naturæ conuenientibus intervallis, quos dies vocant, diuinitus & cælitus omnia sensim sunt de priuatione & materiæ potentia educta) innumeris fuisset seculis motum, tamen reuera nunquam potuisset *H A B E R I* temporis existentia, nisi fuisset intra cælum inclusus intellectus numerator, hoc est,

est, homo, cuius causa sunt omnia, qui ipse numerum motus notaret. Nugantur itaque Aegyptij, qui multos annos sua sacra chronologia ponunt, quum nil gesti in illis probent, multo falsiora somniarunt Chaldaei cum suis 300. annorum millibus, sed multo maximè & omnium impudentissimè Aristoteles, & qui cum eo sensibilis mundi ponunt aternitatem, quia omnia sunt inter homines ipsius temporis stabiliendi arbitros probanda. Nec mihi fabula inter necionum sunt opponenda. Nam in sacris habemus diluuium vniuersali superiores memorias temporis. Subscribendum itaque sacris est. Tempus igitur quum sit numerus motus celestis obseruati secundum aspectum Solis aut quatuor stellarum a puncto in punctum redcurrentium, certum est tribus primis diebus Geneseos nil temporis potuisse eo modo constitui. Quum autem intellectus numerator primus sit Adam, certissimum etiam est licet quarto, quinto, & sexti diei maxima parte fuerit tempus, non fuisse tamen computatum nisi à sabbathi priore vespera, quae erat in sexti fine. Licet itaq;, ut à principio ad primam diem omnino necesse est, posset sensu spiritali admitti fuisse illa septem interualla creationis, longissimè antè, quoad natura ebullisset, & in eam quam nunc habet molem creuisset, tamen septenario dierum interuallo fuisse ab intellectu primo numeratore ductum tempus sex dierum, primò necesse est. Quum itaque primà integram viderit Adamus diem Sabbathi duce intellectu agente, & reuelatione, opus est ut sex dies ante ipsum collocarit. Quare dominica dies prima est. Sunt autem huiusmodi dies horarum 24. singuli, sed horae non sunt ubiuis semper aequales. Nam in mini-

ma die sunt 12. hora, & in maxima nocte illi coniuncta sunt 12. sed tanto longiores quanto breuiores erant diurnæ, & contrà. Et æquales & inæquales conueniunt in æquinoctiis. Ideo vnum anni solaris principii posuerunt in verno æquinoctio, alterum lunaris anni eo quod Luna in libra septimòve mense sole in primo constituto fuit cõditus mundus, quia æqualitas est inæqualitate prior, & similis pars dissimilari. Vnde certum est sensum ab Aprilis seu primi mensis principio Solem in obseruatione anni fefellisse vsque ad 25. Martij, seu duodecimi, vnde sensum à 1400. annis à 25. ad 10. diem venit. Quare omnia sunt in sua loca reponenda. Diei autem principium reuera à media nocte quum Sol ascendit, capi debet: noctis autem quum descendit. Sunt autem in sacris hebdomades dierum, hebdomadarum, mensium, annorum, de quibus alibi. Dies debet etiam explosis fabulis & feriis dici prima, secunda, tertia, &c. ut omnia instaurantur. Caterum annus correctus constat 365. diebus, horis 5. minutis 45. secundis 24. ita erratum est singulis 106. annis vna die, quia Cæsaris calendarium 5. minutis & 26 secundis fuit diminutum. Vnde sunt iam ab anno Domini 1545. Intercalandi dies. 21. quorum singuli singulis 106. annis excreuere. Latini horã diuidunt in 60 minuta, sed Hebraei longè securius in 1080. partes ob facilitatẽ diuisionis in $\frac{1}{2}$ 540. $\frac{1}{3}$ 360. $\frac{1}{4}$ 270. $\frac{1}{5}$ 216. $\frac{1}{6}$ 180. $\frac{1}{8}$ 120. ob id rationem optimam vniõnis lunaris Æquinoctio seruant, à qua nos absumus iam per 5. dies. sic est instaurandus etiam Chaldaicus aureusve numerus quinque diebus superius quàm sit: & obseruanda est ratio supputandi Hebraica, quæ à sacris Hebræorum & non à Chaldaeis est.

De Terræ & Aquæ globo, & demutuo
elementorum nexu.

Ignis in sui substantia nobis exponit quatuor elementorum naturam. Quum enim interiores partes rerum adustarum & potissimum ligni nigras faciat, nobis ostendit verum terræ colorem. Nam proprium coloris terræ nigredo est. Et quia terra est siccissima, ideo ignis puram facit, & resoluit in cineres, qui sunt pura terra, siccissima videlicet. In superficie carbonis ruber est, & ostendit aquæ naturam, quam in suo humido Deus finaliter instituit, ut in vita sit rubra & sanguis atque animæ sedes. Nam alioqui aqua in se alba est. Sed ab igne sine à calido acquirit hunc colorem decreto Dei, suo nutu sic nobis immortalis vitæ basim demonstrante. *Æternus enim ille rubor est, ob vitæ vniuersæ æternæ in sanguine hic demonstrari solitæ (quæ forma nostra est) essentiam.* Hæc duo tendunt deorsum, & unum globum faciunt violato in aquæ natura ordine. Nam debet undique terra inuolui aqua, sicut aqua est ab aëre, & aër à sphaera igni destinata obuoluitur circulariter. Vnde merito homo tanquam animantium omnium rex dictus est à summa veritate per aptissimam similitudinem piscis. Quia nisi hic fuisset ordo naturæ violatus, aut nunquam fuisset, aut piscis esset homo. Ignis cæruleus in radice flammæ tendens sursum, notat aërem priuatione & habitu nobis cæruleitatem ostendentem. Flamma alba ignis igneus est. Nam ruber ignis non videtur nisi in aquæ ordine, sicut hic est & calidissimus. Aër calidus & potentia humidissimus. Aqua humida sed frigidissima. Terra frigida

b 2 sed

sed siccissima, & ideo à calido incimeratur. Sicut calidum unitur cum humido ad vitæ basim in sanguine aut eius æquivalentia constituendam, sic agit aëris humiditas summe penetrās & calor moderatus in terræ siccitatem summam & frigiditatem mediocrem. Sicut itaque ignis calor summus & siccitas mediocris temperat frigorem summum & humiditatem aërea debiliorem in aqua, sic fit temperamentum inter aërem & terram, quæ est basis & finis grauium in centro, sicut ignis data ipsi aetheri, suæ alioqui corruptiua sedis regione est basis & finis leuium versus cælum. Violato itaque à sapientia Dei orbium elementorum ordine, ex duobus aquæ & terræ videlicet factum est unum. Similiter propter salutem vniuersi, ignis actualis, eo quod alias omnia assidue corrumperet, parte tenebrosa intra terram abdita, parte clara in stellarum corpora eleuata locum quintæ dedit essentia, quæ est regio *Liberra*, cuius substantia est medio quodam inter aëream & igneam substantiam temperamento. Vnde verorum philosophorum sanctissimi dixerunt, ex horizonte, id est, ex concauo orbis Lunæ animarum nostrarum substantiam descendere. Dionysius Cartusianus primo tomo. Concussa igitur terra, pars densissima & saxis metalisque scatens, quæque erat centro proxima, ascendit, inque montes est confirmata. Mari autem & aquis cesserunt ea loca, unde editiores partes sunt eleuata. Sed quia longe maior copia aquæ quàm terre erat, propterea opus fuit etiam diuino imperio dimoueri à terra superficie & arctari. Nam alioqui in mari videtur tanta esse aquæ sublimitas, antequam ad 40. millia passuum pergat, ut sit quibuslibet altissimis montibus sublimior

mior. Sed diuinitus à Deo, & à Luna motu remouetur, ne operiat terram. Est autem subtilissima aqua constans mare sincera dulcisque aqua supra mediam Aëris regionem in refrigerium natura & aquarum assidue consumi solitarum instaurationem. Vnde summæ niues sub polis, ubi nunquam sol eleuat vapores: & summæ pluuie in India tota, quando Sol est in intratropicorum vertice, ut probamus in Nili augmento, maximè secundo, tertio, quarto & quinto mense. Hinc illius maris, per cataractas cæli illius, aqua in Diluuiio descenderūt. Vnde etiam pluuia labrotera in vere & autumno, quando nil aquæ rursus ascendere versus cælum videtur. Vnde sunt vel si ad litteram inteligi debet, esse possunt cursus fontis Paradisi. Sunt aqua illæ actu super firmamentum suum in media regione aëris positum, ubi eas aquas, quas assidue & usus consumit, & natura omnino funditus detet (ut in Alembicis vitreis videtur) Deus assidue ita multiplicat, ut assidue instaurando ponat ibi aquam & niuem sicut lanam. Nam & in aqua & in terra est assiduum elementaris instaurationis fermentum. Quod enim ex igne generentur elemēta inferiora, falsum omnino est. Est enim motor & defecator & consumptor solum nō multiplicator. Nec enim quicquam procreat, sed destruit, ut etiam ipse cogitur fateri Aristoteles. Consumit enim vegetando & non instaurat. Terra itaque & aqua aut commune centrum est, aut omnino proximum. Nam & in itineribus & in Luna globo per eclipsin umbras rotundas videtur eorum una iunctorum rotunditas & globus. Longitudo terre & aquæ una est ab ortu in occasum secundum Equatorem & parallelos, atque climata, quæ

ex auctoritate Ptolemæi in magna constructione sunt 19. citra, & totidem ultra lineam quæ est sub æquatore. Alij & maxime Ptolemæus cosmographus, ponunt 7. citra & 7. ultra. Paralleli sunt illis dupli. Latitudo est secundum meridianum à polo ad polum. Vnde quadrifariam diuiditur orbis terra in quater nonaginta gradus quaquauerfum tendentibus in sfera recta mediante finitore posito ad Moluccarum meridianum, & ad finem terra, ubi primū meridianū posuit Ptolemæus, alioqui à circulo verticali & ab Horizonte fit eadem diuisio. Sed non solet sic diuidi orbis.

Diuisio terræ.

IN Asiam, Africam, & Europam diuisere olim orbem terræ, sed quia à tribus Noachi Ianæve filijs post diluuiem vniuersalem est primo habitata, ita ut Asia fuerit ut maxima parte Semi, Africa Chami seu Chamesis, Europa Iapeti, opus est vocare Asiam Semiam, Africam Chamiam aut Chamesiam, Europam autem Iapetiam, nisi velimus Asia ideo nomē seruire, quia illud est impositum ab Asia uxore Iapeti. cui Iapeto fuit vniuersi ius concessum, quum Chamus fuerit constitutus seruus eius & illi acquiens, & præter suum ius Europæum, iussus fuit ut in Semi tabernaculis habitaret. Præter has tres partes superest apud Antipodes nouus orbis quæ est Atlantus à Platone memorata, sed de altero Iapeti nomine vocata. Nam Iapetus Atalus & Atlas vocaliū vario vsus dictus est, unde & occidua parti Africæ & toti mari Atlantico nomen imposuit qui creditus est ibi ob astrorum scientiam sustinuisse cælum in Orpheica autem doctrina, eo quod voluit

luit contra Ihouam superiorum Dominum tanquam gy-
 gantum princeps insurgere, detrusus est in inferius Hemi-
 sphericum ad regnum inferorum siue descendens cœli, ubi
 cœlum siue superius Hemisphericum sustinuisse dictus est.
 Sed reuera hæc est mythologia ratio, quia concesso iure Re-
 gni temporalis ipsius Iapeti filius, eo quòd à regno bene in-
 stituito substinetur, perfecta religionis cœlum, dixere à Io-
 ne religionis moderatore fuisse detrusum ad suum Hemi-
 sphericum temporale. Sed & propter doctrinam qua for-
 mauit uniuersum, dictus est humani generis per se & per
 filium Prometheus (qui & Gomerus Gallus est) author.
 Asia à Chamesia diuiditur mari rubro & linea ducta ab
 eo ad mare mediterraneum. A Iapetia autem partim mari
 mediterraneo ad Aegæum, Helespontum, Bosphorum, Eu-
 xinum mare, & Meotida, adque angustias Bosphori Cim-
 merij transmissam paludem partim Tanai flumio & Du-
 uina, aut linea ducta à Meotide ad mare septentrionale.
 Admittitur inter Iapetiam & Chamesiam mare Medi-
 terraneum per Gilbertarij fretum, quòd emittit mare medi-
 terraneum eas aquas, quas à Ponto ex Danubio, Boristhe-
 ne & Thanai, à Nilo, Bagrâda, Pado, Rodano, Eberò-
 que magnis fluminibus recepit. Olim cooperuit hoc mare
 Numidia, Aegypti, Asia minoris, Scythia, Thessalia,
 & Gallia Cisalpina partem ad Venetiam regionem per-
 tinentem. Habet sinus multos sed celebriores versus Iape-
 tiam ad Galliam, Adriam, Ioniam, Atticâ, Thessaliâ,
 Propœtidem, Pontum & Meotida paludem, inde rursus
 ad Pontum, & transmissa Asia ad sinum Isicum & Sy-
 riam. Inde iuxta Chamesiâ ad Syrtes. Asia admittit iuxta
 maria

maria intra se, Arabicum, quod rubrum dixi, Persicum, & Caspium, quod caret patenti exitu ex maximis fluminibus conflatum, Rha, Oxo, Iaxarte & similibus. Coniicit autem non immerito Aristoteles emittere subterraneo fluxu aquas in mare Poticum ad ea loca quæ βαρβαρίων vocantur, eo quòd bolis iacta nullum ibi fundum inuenit. Nam & marinæ & fluuiatili aquæ, tota terra confluentis & peruia est, ut in hoc mari, in lacu Asphalite, in Damasceno, in Nurbino, & omnium maximo Bono homo in Atlantide America innumeris aliis patet, ita ut inde pateat, omnino esse possibile, ut ex quouis altissimo monte aquæ possint nõ solum ad quatuor seiunctissimorum fluuiorum Paradisi terrestris fontes profluere, sed ubi libuerit cursum flectere. Præter illa, tres habet lac⁹ in Media, quorum unus falsissimus est & rotundo sale in fundo abundans, tribus diebus à Taurisio vrbe. Sic terra undique mari alluitur. Nouus orbis à 90. gradu in latit⁹ versus austrum usque ad nostrum polum patet, & mari undique cingitur, habens ab ortu insulas fortunatas, quas dicunt hodie Isabellam & Hispaniolam cum multis aliis. Sic diuiditur orbis terre bifariam, aut secundum cælum in quatuor equalia, aut secundum suas partes aqua nudatas, & sic est Asia, Chamesia, Iapetia, Atlantis, & quæ versus Australem polam alicubi aperta est, & quinto in loco vocanda Chasidio. Sic enim in disjunctionum Cosmographicarum libris qui apud Oporinũ sunt typos cum Zobare expectando, vocare ratione alibi dicẽda sum impulsus. Vbiq; sunt multa insule, sed nusquam gentium maior videtur copia, quàm in Moluccis positis ad orientalem Syriae partem. In-

dia ceterior ad Calecutios multas habet. sic & Septentrio,
 Athlatis, mare Aegæum & sinus Adriaticus. Verum secū-
 dum rationem quinque parallelorū antiqui diuidebāt vni-
 uersitatē in quinque Zonas, duas ad polos inhabitabiles ob
 frigus, mediā ob calorem. Duas esse habitabiles & contra-
 rias omnino habere tēpestates. Sed tota terra ubicūque sit,
 est habitabilis, & nihil est, quin cōsuetudine fiat tolerabile:
 ut ex omnium gētium facie, quæ ubiuis detecta est, patet.
 Licet itaq; sub polis sint seni mēses noctis, post totidē diei:
 tamen semper ibi habitant. In media zona dies semper ferē
 aequales nocti, tolerabile astitū reddūt. Ceterū in habitabi-
 bili illa quæ ultra diē minorū tropicū est, omnino ferē est
 continuū mare, nec quicquam terra prominet, nisi ad iuga
 Chamesia & Athlaticos. Est aliquid soli adhuc incogniti
 sub polo. Antipodū nostrorū siue meridiano, quod quicquid,
 id est, ipse Athlaticus, qui fere coheret, ad fretū Martini
 Bohemi cōiugemus, eo q̄ de nouo orbe est. Alia itē diuisio
 nostræ habitabilis sit secundum septem climata. Sed reuera
 singulis locis ubi dies est una hora maior quàm in alio ma-
 gis æquinoctiali vicino, debet constitui clima, hoc est, incli-
 natio umbræ. Vnde à 12. horis ad 24. sunt 12. climata po-
 nenda, donec videlicet facta dies 24. horarum (licet reue-
 ra non possint ob subitam umbrarum mutationē differen-
 tiæ quinque ultimorum climatum distingui super terram)
 & inde ad sex menses vsque, sensim crescendo perdat um-
 brarum meridianarum rationes. Sic aut 24. Paralleli sin-
 guli horis dimidiatis, aut 36. singulis trientibus horarum,
 aut 48. singuli quadrantibus horarum respondentes debe-
 rent poni, si ratio umbrarum potuisset poni. Sed solo intelle-

ētu fieri potest.

De Cœlo figendo, aut sistendo in terra.

Vetusta philosophia finxit magnum hominem obuersa ad Orientē facie, tergore ad occasum posito, dextra manu polum australem, sinistra aquilonarem monstrante, quo voluere vniuersum in quatuor plagas diuidi. Fixi semper manēt poli. Ortus autem & occasus propter assiduum motū sunt incerti, nec possunt vsquam simpliciter aut absolute constitui. Itaque sunt termini ad aliquid. Nec enim potest dici ortus aut occasus certus, nisi illius aut alterius loci vel populi adiunxeris. Diuina autem providentia mirabiliter nostri temporibus dedit nobis figendi cœli argumentum certissimum. Ligula enim quadrantis horarij à magnete contacta nobis primum meridianum esse in sine Africa & Europæ (quas Chamesiam & Iapetiam vocari volo) insinuat, ita ut non nisi in eo loco ostendat se filo meridiano subiectam. Deus ad hoc incogitantes Ptolemaeum & Abulfedeam Cosmographos impulit, ut ostenderet id esse in cœlo confirmatum, quod ipsi in hac parte constituisserent, nempe priscorum Abrahamanum & Noachitarum Chaldaeorumve libris profeticis inducti. Constitit itaque in suæ creationis die, quæ mundi quarta erat, Sol su per meridianum Moluccarum, ubi est Syriæ orientalis Oriens, & Paradisi terrestri, secundum maiorum sententiam locus, summæque orbis terreni felicitas. Nam nõ statim fuit intorta in hunc motum cœli machina quum assurrexit, sed singulis partibus orbis terræ influxit suas proprietates, quas demum vegetaret, postquam iam ante triduo
tantum

tantum unita monstratâque duobus in Hemisphaeriis lux, lucida in superiori, obscura in inferiori fecerat tres dies ante stellarum Solis Lunaque formationem. Luna autem in oppositione in septimo signo erat in occasu. sic confirmatis in terra Geniis aut Angelis facta est Regionû mundi proprietates. Unde fit, ut licet idem cælum, cum eodem influxu & lumine semper agat, tamen semper sibi similia in sua dissimilitudine, loca mundi relinquat & seruet, adeo ut licet hominibus sue patriæ displiceat conditio, tamen nûquam mutetur. Quia Aristoteles noluit cum suo præceptore admittere creationem mundi, nõ potuit videre hanc cæli stationem, quæ necessaria alioqui est. Nam inter principium & primam diem sensim Deus creavit materiam ex nihilo in Cælum & terram. Ratione motus primi mobilis fit ortus & occasus signorum & stellarum. Ratione autem Solis suo lumine omnia corpora contenebrantis, fit etiam ortus, quû stellas quas tegebat, relinquit extra radiorum suorum potentiam, fit Occasus Heliacus, quum radius maioribus minores oblièterat. Quû itaque constituerimus Cæliû in sui primordio fixo notatis tribus meridianis, uno super Cambalu, altero super Orientalem Syriæ Babylonice partem nempe ad Susianam siue Persidis Orientalem plagam, ubi ea de re Persarum Rex, tunc toto in orbe maximus, & Iudaorum genti libertatem, cuius causa mundus est conditus, reddidit: & templum Dei, Gëtilium primus curavit rursus erigi. Tertio in fine terre (nam quodlibet punctum longitudinis ab alio differens meridianum habet differentem, qui potest & Meridiei etiam & occasus nomine dici) opus est in terra constituere etiam singulis duode-

cim signis singulas regias aut sedes regendi orbis uniuersi gratia. Quarum sedium primam ob diuinam electionē & primi signi fauorem oportet in Syria sancta Ierosolymis reponi, alteram in Gallis Roma in sua iura collocatis à lano orbi parente. Sic decreuit Deus Cælum & Humana ratio. Reipub. enim Christiana, necessario toti terrarum orbi legem datura ordo hoc propter cōmoditatem sedium postulat, ut ad prima subsellia mūdi, quæ in Gallia & in Iudæa sunt ratione sui iuris constituta, constituantur decem alia loca. Chambalegh, Samarcand, Mosconia, Chassuma, Benemotapa, Marrocha, Leuetia, Chasda, Cusroa, Quimna, sub Romano Regno & Ierosolymitano Pontificatu.

Prouinciarum orbis ratio ex Cælo constituta.

QUum scopus totius scriptura bene ordinata sit, ut ostendatur Deus habere rerum humanarum curam, satagendum mihi est, ut secundū electionem Dei & Cæli ipsius ministri influxum demonstretur institutio, duratio, successus, euersio possessionum huius mundi: quorum alterum mihi ex Semi, Iapeti, & Chamesis progenie ex sacris petita faciendum est, alterum ex cælesti disciplina tractandū. Moses itaque & Ptolemaus erunt mihi pro meæ tractationis basi in medium adducēdi. Caterum ut etiam his qui sunt in humaniorum litterarum curriculo versati, consulatur, ad feram post præcipua loca compendium Ptolemaicæ Geographiæ in medium, ut eam decerpserit ex Ptolemaeo Glarcanus (eo quòd nullus aptiori epitome illud argumentum tractauit.) additis mutatisque necessariis, observationem demum etiam tabularum Ptolemaei ad rationes longi-

longitudinis & latitudinis accommodatam. Ptolemæus itaque quadripartiti secundo nobis eas regiones exposuit, quæ primariis duodecim cæli partibus sunt suppositæ. Sed mira Dei providentia fecit, ut licet nusquam visa sit concordare cum Sacra scriptura Astronomia, tamen quâ tumuis diffitæ authoribus Disciplinæ demonstrent eandem rationem æternæ dispositionis. Primi itaque populi mûdi secundum sacra in Iapeti (cui solidum Monarchiæ mûdi ius à Noacho concessum est) Prosapia sunt Itali, Galli, Germani, & qui à Gallis primo processere. Demum Scythæ, Medi, Ionæ, Hispani, Moscouij, Thracæ. Gallorû Gomeritariumve propago sunt Scythæ seu Rifæi & Thagormai, qui populi Scythici sunt. Ab Ionibus venere Æoles, Cilices, Cyprij, Rhodij. Quum fuerit ipse Chameses per ipsam maledictionem exheredatus, & factus in Repub. mundi nullus, non est quod illius in sacra successione meminerimus. Nam & quæ habuit in sua Aþbricana parte, & quæ habuit præoccupatione, sunt Semo & Iapeto acquisita, eo quòd nullus erat in Republica. Quum autem sint omnia deducenda ad ius & possessionem Iapetitarum, earelinquam in sua loca in Ptolemæo tradenda. Licet enim Chusfæi sunt à Chusso, paternæ impietatis vestigia in cute nigerrima referente, Æthiopes, Mizrami siue Mizir, seu Ægyptij, Phutæi, Mauritanij, & Canaanæi à Canaan, tamen omnino nomina illius sunt abolenda. Porro à Semo supererant Iosephi temporibus pauca vestigia nominum, eo quòd licet fuerit in primo iure mundi, ut qui erat Melchisedec & summus natuæ Pontifex, tamen quicquid erat in illius possessione ad dubitationem usque, erat positum in

*Iapeti iurisdictione. Arpacad vocavit Chaldaeos, à quo-
 rum regione vocatus fuit Abraham in terram Sur, siue
 Syriam, quæ ab Assur detracto Alef dicta est. Elamita
 Persarum clarissimi populi sunt ab Elam. Aram est Sy-
 rorum pater, unde & ad tempora usque Augusti quum
 scripsit Strabo, Aramai dicti sunt. Sic enim dicit: Sunt ad-
 modum coniuncti Armenij, Syri, & Arabes, siue linguam,
 siue ritus viuendi, siue corporum cernas lineameta. Et pau-
 lò post. Vocant enim Arammaeos quos Syros dicimus. Hinc
 Erembos putant dici, pro nomine tribus populis communi.
 Lydi sunt Ludi propago. Nam V, in Y verti facile solet.
 Heber est Hebræorum parens. Cateros voluit nomine i-
 gneto esse prouidentia præter unum Huz, qui Huzitudis
 Regionis fuit nomenclator, unde Iob est agnitus, & præ-
 ter Iastarmaut, siue Chassarmanetb, qui Sarmathis de-
 dit nomen. Sed de iis suo loco. Quum autem Prouidentia
 mundum regi à Magistratu duplici instituerit, Sacro siue
 Sacerdotali videlicet & temporali siue civili, cuius utrius-
 que iudex est minister, voluit etiam, ut prima iura mundi
 his magistratibus assignata & Diuini ordinis & Cæle-
 stis influxus rationem ita tenerent, ut iure Diuino, Cæle-
 sti influxu & humana ratione firmissimè illud cõstitutum
 videatur. Quum itaque sit nobis maximè ad eas orbis par-
 tes attendendum, unde nobis maxima prouenire compen-
 dia, particulari descriptione & originibus eas potissimum
 duas regiones attingemus quæ in Primogenitura mundi
 sunt. Quum autè nil sit elarius, felicius, aut magis admi-
 randum ea prouincia, ex qua ius profluxit diuinum, à quo
 potissimum vnus Dei cultus exortus est, ex cuius gen-
 te de-*

te demum Pontifex, Rex, & Iudex Patérque aternus Deus & homo Christus Iesús natus est, quæque ipsa vicina & obnoxia summis mundi potentiss, nunquam tamen potuit aut externis religionibus aut principatibus subigi, quandiu electi habitatores in ea sunt versati æquitate, quam illis diuinitus accepta lex præscribebat: merito prima tractatione in ea versabor, ut illam pridem scripseram, additis ante tractationem eius causis.

† SYRIÆ DESCRI-
PTIONIS COMPENDIUM,
in Euangelij regni & Monarchiæ ætet-
næ lucem & assertionem conscri-
ptum & comparatum.

Quæ sint Syriæ sanctæ Chorografiæ in consi-
deratione præponenda, ut quanti sit ea tractatio,
quiuis auditor aut lector facile iudicet: & in quem
scopum hæc sit cõparata, iudicando factis demon-
strare satagat.

 *Olius penè regionis felicitate & fama indu-
ctus, quum lectorem Regium stipendiis agerè,
incepti ad Syriæ describendæ tractationem at-
tendere, donec ex illa cupidine, verus mihi sco-
pus illius descriptionis affulsit. In hoc enim potissimũ cum
iudicavi hoc operis debere suscipi, ut Chorografia & To-
pografia illius lucem adferet præstantissima totius orbis
disciplina, quæ in sacrorum libris & eorum interpretatione
vsuque*

vsuque posita est. At verò hoc totum feceram, ex sola au-
thorum lectione diues, nunc autem quum ipsam regionem
præfens inniserim, illique describenda, quandiu in illa egi,
insudarim, ut in amplo satis opere de reconditissima Ori-
entis historia, seu de Syria originibus traditum est, visum est
illi compedio, quod lector Regius emiseram, paucula qua-
dam prælibare, & si quæ sunt, aut mea, aut illorum, ex qui-
bis desumpsi culpa corrigenda (nam à Typografis sunt fe-
re non pauciora errata, quàm verba) corrigere, donec opus
in Syria scriptum prodeat. Nam mea scripta apud me nunc
omnia non sunt. Cur autem nunc rursus in hanc curam de-
ueniam, antequam ad descriptionem veniam, paucis ape-
rire visum est. Ante omnia enim instituti reddere rationem
oportet. Locus in toto orbe sublunari præstantissimus, felici-
ssimus, & admiratione dignissimus est Paradisus Ter-
restris, quem constat ex sacris fuisse ab initio plantatum po-
situmve in Oriente ipsius regionis, ex qua primum fuit vo-
catus Abrahâ. Atqui ab Orientali Syriæ parte vocatus,
ex Chaldaea venit in occidentem, in qua scripsit Moses eius
posteritatis & natus & vindex, ut inde ad Christum i-
bidem sibi promissum veniret. Quum Meridianus circu-
lus sit basis puncti Orientis & Occidentis: Syriam, cuius
nobilior pars suo meridiano subiecta monstrat Paradisi lo-
cum, necesse est pro nobilissima parte mundi constitui, &
ut reuera est, haberi. Dum hic de Terrestris Paradiso ago,
duplici nomine ad litteram exponere satago. primò ut qua-
tenus fieri potest sensus sacrorum ad litteram prius constet,
quàm sensu absoluto, summo mystico, & vere spirituali.
Secundo ut piorum catholicorum Doctorum sententiæ sub-
scribam,

scribam, quia putarunt, & scripserunt esse in Oriētis regione felicissima, & ad orbem usque Luna eleuata. Nā dum secretiores sanctioresque Mosi interpretes impossibile illius columnaris terrae eleuationem vidētes, perfectissime intelligūt Terrestrē Paradisum esse illū vitæ fontem Iesum, cuius vitæ & lucis sumus participes, nos docēt, quomodo verè ibi possit esse Paradisus Terrestris. Nam Christiani catholicique doctores, notant nostræ animæ substantiam quæ lux & vitæ est, ex illa luce quæ omnia replet decisa, deuenire in nos, ex horizōte orbis Luna (sicut pro concavo dicunt) proculdubio ibi eleuatum esse voluptatis ortum ex terra, ad orbem usque Lunæ cōstat. Et quum intra nos in vitæ nostra qua nil dulcius aut charius esse potest, hoc habeamus, si nos nostramque originem agnoscerimus, certè in Paradiso Terrestris viuēdo iuste in corpore essemus. Quum vbiuis gentium (si quid ad pietatem facit locus) potuisset diuinitus ex Nemrodi impia Pyrosebia vocatus Abraham destinari, certissimum est Syriam sanctam, in quam fuit eductus, esse præstantissima & ad fundandam religionem aptissima constitutione, & ad vniuersi Basim designandam prædestinatione. Nunquam Adam pulsus Paradiso, in Syriam Iudæam, vnde assumptus fuerat, rediens voluisset per sepulturam suam ibi primum sacrum locum mundi facere, ut in omnium sanctorum & summorum principum depositione videmus, & in iure humano legimus positū, nisi & diuina & celestis & humanæ doctrinæ peritissimus sciuisset ibi sui peccati expiatorem debere nasci, & in suo vicariatu oportere suscipi, quamuis in sua persona reprobatus ad quoduis tempus, ab ipsismet Iu-

d dais

deis fuisset.

Cæli terræque dominus, & cuius sunt omnia propria, nunquam voluisset Syriam sacram PROPRIA sua vocari & esse, nisi celeberrimam totius mundi cogniti regionem esse, credi & probari ubiuis gentium voluisset.

Ianus ille uniuersi secundarius parens, quum ex Syria illa in arcam deluuiariam intrasset, & rursus ex Armenia ubi exitum est, in eandem antequam in Italiam veniret, redisset: nūquam ibidem constituisset pro summo mundi Pontifice Semum filium suum, qui & Melchisedec, nisi summum & Dei & Cæli & rationis summa fauorem in eam procumbere vidisset, trium iurisdictionum mundi peritissimus.

Ad quid verò summus primusque Cæli fauor & influxus, hoc est prima Arietis facies, unà cum Leonis vi in eandem regionem sub Phœnicum nomine influente, in eam procumberet, nisi ut ibi Basim primæ potentie mundi, hoc est, verae religionis statueret, & omnibus potentiis mundi redderet inuictam?

Summis opibus, potentie nervis, imperiis, & principibus fretæ falsæ Religiones, innumerisque sacrificibus & libris ritibusque munitæ, nunquam totis annorum milibus, maximè autem 1547. annis potuere euertere aut gentem illam quæ rebellauit semper Regibus, aut suam Rempub. nisi 70. annis à Deo promissis euertere. Sed quæ factum est ut in toto orbe illi uni quam Moses, Syriacus & Abrahamicus nobis tradidit, ita funditus cesserint, ut hodie Christianismus, Iudaismus, Ismaëlismus Abrahamo natus, orbi imperet. A Syria enim duxerunt originem. Nam
Turche

Turchæ & Tartari sunt decem tribus Iudæorū antea clausorum in Afsareth. Et Mabumedes Ismaëlicarum parens religiosus & nothus fuit Samaritanis ex Iudæa in Arabiã proscriptis, toto decennio Messias, unde summam collegit Ismaëlicarum potentiam. Cur ita à providentia consultum illi regioni est (donec Christiani veterum excusserint) ut quum reges Persarum (potissimum aut Chosroes) editto statuissent, nisi in toto orbe illis subdito omnes & singuli Christo homini Deo & Syriacæ religionis vero instauratori conseruatorique initiati, eidem renunciaissent, occiderentur, ut cessantibus à Syria & vera pietate ibidem defendenda Christianis, Ismaëlicæ semuchristiani & semiu-dæi ibidem se idololatriæ opponerent, & templum Homari in locum Solomonici seruatis Christianis ecclesiis & populus? Ut adulteratis legitimis antea Christianis notbi succedentes, illos castigarent, probosque afflictionibus redderent, & cruce coacta, postquam sponte paupertatē probra & dolores horrendo, vitam veritati præferebant.

Sed reuera in hoc est electa Syria, & tot tantisque dotibus ornata, ut ab Occidente summum mundique clarissimum regnum ex Gallia videlicet & Gomeritis excita-ret, ad hoc ut posita imperij Basis ad Noachi Ianive busta omnia in Syria ipsa restituat, & tantam ibi sub magistratu Melchisedeciano felicitatem constituat, quantam ibi ab aeterno Deus ad futuram decreuerat, quãdo Christum ut sui illum ibi reciperent, ibidem miserat, vel saltem post resurrectionem in suis vicariis primis agnoscerent. Hic verò est constituta totius mundi Basis, Anchora, & Clauus totius orbis medius, ut licet ubiuis in rotundo terrarum

orbe possit dari & poni medium, tamen non nisi in arce montis Zion possit dari, poni, & haberi, ut demonstratiuè sit scriptum: Deus, operatus est salutem in medio terræ, eo quòd summo voto Dei Cæli & humanæ cupidinis bene ordinata, summa felicitas sit ibi destinata. Sed quum sit certissimum fore, ut sub Christo ipso, qui Syriæ proprietarius dici voluit, cõgregetur totus orbis, non tantum in vitam æternam, sed ut Euangeliu regni ante mundi consummationem in toto orbe actu prædicetur in unitatem rationis & fidei, quæ fides, via tantum est, & non amplius patriæ, opus est id secundum sacrorum præscripta fieri, posito in Syria sancta congregationis centro, ad quod centrum collocata ibidem vicarij Christi sede, sicut Christus pro Petro & successoribus suis fieri prima & indefraudabili suo nutu voluntate decreuerat, opus est ut ducto à Christianissima mundi potentia in Syriam sanctam principio ab altero videlicet Arietis aspectu conducatur motus iste congregationis. Sicut itaque in Cælo videmus per primi mobilis influxum seminibus totius mundi vires dari, & demũ per motum octauæ sferæ & septem planetarum ab occasu in ortum motorum proprietates earundem rerum, quas seminauit influendo ab ortu primum mobile colligi in se, & in sua reduci genera ipsis septem planetis subiecta, secundum sanctioris Magiæ disciplinam: sic opus est, ut ad litterã intelligatur sententia Profetæ ubi ait: Ab Oriente educam semen tuum, & ab Occidẽte congregabo te. Sicut enim videmus ex Paradiso sine ex felicissimo totius mudi loco in Oriente posito, exiisse Adamum ad Syriam sanctam, indeque Christum per Petrum venisse Romam, & in summa

ex Syria ſancta, quæ nobis eſt Oriëntalis, exiſſe omnes religiones vnius Dei cultrices (quod eſt ſemen Dei) ad totius orbis habitationem, & maximè ad occaſum produſſe, ſic neceſſe eſt, ut à Chriſtianiſſima totius orbis occidui potentia congregetur ad Syria ſancta centrum, totus orbis.

Sicut enim ciuitas diaboli (cuius caput Nemrod ſinis autem Romanus Caſar) ſenſim ex Babylonijſ ſeu Aſſyriiſ ad Medos ſeu Perſas, & inde ad Græcos, & demum ad Romanos aſſidue oppugnando ciuitatem Dei, donec Chriſti vicarius, eſt Simonis Magi, & Neronis Caſaris coloribus omnino tinctus, ab Oriëte in occaſum eſt profecta, prima iura mundi fidelibúſque debita præripiendo: ſic opus eſt ut ciuitas Chriſti & Dei (quæ reuera nil quietis ad hanc diem habuit) ab occaſu in ortum proficiſcens, ad Chriſti proprietatem vniuerſum orbem terrarum congreget, & ab occaſu in ortum reducat.

Hiſtoria itaque præterita in ſacris & eorum appendicibus poſita, & futura locorum & rerum omnium reſtitutio à Gallis ibi promouenda, ſunt duo Scopî deſcriptionis Syriacæ, uti figura & figuratum.

De Syriæ nominibus & eorum etymo.

IN omnibus linguis mundi requiri ſolita, & in vna ſola primæque lingua mundi conſtituta Etymologiæ veritas, nobis aperit Syriæ vocabulû, eſſe rei aut prouinciæ cõformæ. Nam ut videmus per veteris Teſtamenti contextum, nullam plane totius mundi potentiam contra Abrahami poſteros quicquam poſt Joſuem potuiſſe, niſi quum ipſi electi derelinquebant Deum, ita ut ſine vllis humani

artificij muris esset solido muro diuinitus comparato munita, sic Deus voluit ut regio ipsa Dei murus diceretur שוריה Suriab, שור enim murus est. in nulla enim alia lingua mundi quicquam significat. Arabes propago lingua sanctae vocant Ssam, id est primariam nominis denominationem, famam, & stabilitatem. Hoc tamen vocabulū hodie vulgares Damasco attribuunt, quia habitatio Syriae celeberrima est. Sed magis merito vocarint Damascum, quamuis ab Abrahami oeconomio conditam Ssam per Sfen, quasi veneficā, eo quod totius sanctae Syriae & populi Dei destructio ex eo haecenus pendet, quod perditissimus princeps Achaz altare, & per consequēs Deum aut intelligentiam Damasci traduxit, & posuit intra templum Ierosolymitanum. Terra Canaan est dicta ab assidua rerum humanarum cura & diuinarum incuria, quam habuere Canaanai in Chamo filio Noachi male dicti. Sed nominis Syriae sunt alia multae rationes. Nam à שרה Sarah quod dominari significat, potest dici, eo quod absolute & ἡγεμονικῶς dominiū aut principatus totius mundi summus ea voce significatur. Licet enim & sint & olim fuerint inter Iudaeos, Christianos, Ismaelitās & Abrahamanes summi principes, tamē omnes coacti sunt in ea verba doctrinae sanctae iurare, quae nō nisi ab ipsa Syria sancta ortum habuit. Est itaque murus, stabilitas, & principatus primarius. Notat etiam vox Syria aut Suriab summam & diligentissimam prouidentiam aut circumspectionem, qualis est in lege diuina ibidem data. Vnde & diuinorum canticorum fons est, ubi demum est exaratum & triturratum quicquid sacrosancti Doctores habus à Paulo cōparati, diuini verbi ro-

bi toti orbi enucleare satagerunt. Lingua autem Chaldaica, qua in secundo genere veritatis est, habitationem per antonomasiam, castra primaria, effusionem summam, & divinam satietatem nomine Syriae intelligit. Quod summa omnia illi regioni tribuam, ideo facio, quia summus apex divinae voluntatis caelestis influentiae & humanae rationis auctoritatisque in ea versatur. Quum autem in sacris sola intelligitur, vocatur ארץ ישראל, id est, terra Israël, hoc est, eorum hominum qui summa charitatis violentia satagunt cum Deo luctari, & conformes Christo tam agendo quam patiendi fieri. Talis autem est virtuti verae addictorum congregatio diuini verbi luce praedita. Quum autem in sacris caetera nominentur prouincia, quas sub Syriae nomine comprehendunt Cosmographi, tunc dicuntur ארם Aram, hoc est, sublimis prouincia: unde Strabo, Arimos & Arimeos Syros vocatos olim fuisse notauit. Mesopotamiam vocant, ut postea dicam ארם נהרין, hoc est, flumiorum duorum Syriam. Occidua autem pars dicta est פלשתינא hoc est Palestina propagata gens à Mizraim, id est Aegyptiis per Patrusios, aut Arabiae Petraea populos. Sonat autem illa vox ruinae positionem apto genti vocabulo. Graecia vocauit eam potissimum plagam gomulac nomine, non à palmetorum abundantia, sed per similitudinem ad raritatem avis Faenicis aut quod magis crediderim quod primi cultores fuerint Poneesch, hoc est, ignis inspectores & cultores Baali sive Solis. Haec enim una prouincia semper ex seipsa affecta & destructa in eosdem cognatus religionis toto mundo dandi resurgit, & suis dogmatibus iam toto in orbis succitata est, quum in se perit. Omnes enim artes qui-

bus

bus humana vita reddita est cultior ad Fœnicum inuentionem referuntur. Sed de Erymo satis. Quum enim videamus sicut ex ea fons omnium summæ authoritatis legum, hoc est sacrarum, quæ unius veri Dei cultum, docent processit, sic etiã Plinio, Mela, Strabone aliisque plurimis authoribus testibus omnes artes ex hac vna prouincia sancta ad litteras & doctrinas usque esse natas, nullũ est dubium quin sicut diuino, cœlesti, & humano voto prima est, & sicut primas Erymi sui rationes seruat, ita effectus totius mundi præstantissimos toti orbi parturivit, & hinc oportet in ea omnia restitui.

Quò tendat tantæ in vna prouincia excellentiæ scopus.

Licet vniuersi summus pontifex & Imperator Christus suæ diuinitatis rationem omnipotentissimam, & à nullo rationali animante refusabilem demonstrauit, & quum & suæ proprietatis regno, & iure, & vita per suos (suapte tamen volũtate assentiente) priuatus ad nihilatũque (quatenus summus pontificatus mundi, & summã monarchiam mundi in eum committere potuerunt) dum & pontificatus Auiti sedem fregit, & Romanam Monarchiam sibi subegit, ut nunc videmus: tamẽ eius regnum hætenus de hoc mundo nunquam ita fuit, ut vel atatem vnã veræ libertatis in eius ecclesia videre licuerit: vnde ad eius potestatem in terra sicut in Cælo monstrãdam necesse est diuinitus eius spiritu plenam suscitari potentiam, monarchis temporaliũ videlicet, quæ omnino ad regnum Euangelij & Euangelium regni sit comparata, & summo Pontifici assiduò

duo vindici eiusdem regni sit assidua vindex. Quare scopus huius tractationis in hoc est, ut sicut militem & vires corporeas in suam monarchiam comparat Rex Christianissimus, ut sit operatissima pacis Ecclesiae author, assertor, & conseruator: sic & nos qui sub tam faelicis principis legibus, & sub summi populi mundi fati in disciplinarum omnium acquisitione versamur, eò contendamus, ut cordium vniuersi victoria illi ad hoc comparetur, ut adhibito in primis ad regni Christi in proprietate Syriae constituti Basim, animo, vniuersum orbem in sacram expeditionem & votis pertrahat & personis. Ad hoc enim in summa totius orbis vniuersitate Christus Roma, Ierosolyma, & Athenarum summum specimē litteras & disciplinas videlicet, ut in regno christianissimo collocavit, ut fructus & finis earum in regni christianissimi Basim transeat, per eas rationes quas subiungo.

Cur ad Gomeritas Gallos pertineat Syriam instaurare.

QUum sit necessarium, ut (sicut ab aeterno Deus instituerat, humanus autem omnium gentiū consensus nullo modo suis votis defraudandus operat) sit vnus in vno modo, sub vno Deo princeps, qui omnibus praescibat, illius gentis & populi primario cōsensu eligatur necesse est, penes quem (omni faelicis capite dotata ipsius regione) primogenitorum mundi ius reposuit, cuius nomen sit totius orbis terrae antiquissimum. Qui fidem primariam nempe de animorum immortalitate, & de summa sapientum & sacerdotum autoritate, ut apud Gētiles ante Christi ad-

e uentum

uentum semper habuit, ad quē prima totius Europae occupatio pertinet, cui etiam vi armorum & secundariae occupationis iure secūdo successit subacta Europa, cui Caelum primarium influxum infundit, ad cuius ornamentum & insignia, & sacra vinctio est caelitus demissa, de cuius insignibus, nomine, gente, & regno est ab aeterno in sacris constitutum, penes quem est nata, lustrata, & reformata Romanorum monarchia, cuius arma imponunt sacris templi Dei mysteriis Colophonē, de cuius monarchia & antiquissimi factorum interpretes, & singuli qui nunc sunt in orbe populi, habent profetias sibi certissimas, penes quem agit summus ille ordo, qui sacris verum sensum distinxit, & ex Apostolico sensu repetiuit confirmauitque, rationi summam veritatem adnexuit, hoc est, sacram & Christo summam seruauit auctoritatem. Cuius Rex ipsa lectione miracula edit, summus autem est Ecclesiae Dei vindex & Christianissimus, cuius regio & gens est clarissimis totius orbis commētariis, hoc est, vel solius Iulij Caesaris illustrata. Cuius ordo sacer etiam consuetu audentibus principibus praescipit, in cuius regione suere & Reges philosophi & amatores sapiētiae moderatores, cuius regionis Genius tam formidabilis Romano fuit, ut Romanos desperatis rebus humanis ad supplicationes, & ad cogendum sacrosanctum ararium, & senes sacerdotēsque alioqui immunes, ad militiam contra motum Gallorū cogeret: cuius regnum tam validē est diuinitus conseruatum, ut assidua septingētorum annorum impugnatione post iniuste ipsi ablatam imperij possessionē per ipsas imperij iniuste ablati vires instat vere virtutis & Ecclesiae Christi sit redditum viuacius potentiū-

tentiſſque. Quod regnum ope humana deſtitutum & fe-
rè euerſum diuinitus excitata puella reſtituit, in quo eſt ſum-
ma totius orbis victoria & finalis qua cordiſſe eſt, ubi iam
700. annis agit ea facultas qua tandiu Chriſto ſuum ius
imperiumque ſola aſſeruauit, ſacris veri ſenſus limites &
coronam impoſuit. Antinomias & Antilogias interpre-
tum omnium duce ratione enucleauit, rationem poſſibilem
omnium ſacrorum tradidit, in ſumma cuius gentis prin-
ceps eſt in primo merito mundi, & ea de re ſummo do-
nandus præmio. Cuius gentis Eccleſiæ datum eſt, ut in
Claromonte ſanctio ſit de Iudæis conuertendus, & Iſmaë-
litis per ſuas Arabicas litteras attrahendis edita, & de-
mum ut opes & ius primaria qua Reformatorum uni-
uerſi conſortium ſtabilitum eſt, ex eadem Gallie urbe ſit
Parifiſi collata. Qua una fuit gens tam felix, ut nullum
unquam Regem ſectarium babuerit, primarios Chriſti ho-
ſpites ſtatim poſt eius Aſcenſionem Iudæa proſcriptos re-
ceperit, & in hanc uſque diem obſeruauerit, & qua ut à
Dite, ſeu Pluto, aut Paluto inferorū regni principe ortum
habet, ita extremo Chriſti, caput alioqui inſtar caterorum
morientium inclinantis ſpiritu ſuper Galliam emiſſo, ele-
cta confirmataque fuit, & ob id reformatorum ordinem
toti orbi peperit, & iam in totum orbem per Romam emi-
ſit, ſolius I E S V nomini gloriam adſcribens, & Luſita-
nia ſeu Portugallia, Hiſpania, & ſua Tzarphatine ſeu
Gallicæ nationis in ordine primæ vires uniens ad domini
regnum parandum. Vt itaque rationem interioreſt reſti-
tuere orbi Chriſtiano, & ante omneſ patriæ meæ & pri-
mogenitura, in variis operibus explicare ſæ ægi: ſic primi

officij mundi rationem demonstrari esse Gallis collatam ad hoc, ut ius sibi concessum in Carolo magno de sede summo pontificatui eligenda de potentia in actum omnia in Syria restituendo deducant. Nam hoc est ante omnia curandum, ut ibi sit summa sedes, unde & recta ratio & locutio profuxit, ut iure ubique cognito, iam est constituta ubi verbi Dei auctoritatisve primaris manifestatio primo facta est.

SYRIÆ regio, ut est tam prophanis, quàm sacris auctoribus commendatissima, suâque fertilitate longe notissima, ita & penè ab omnibus est aut partim, aut in uniuersum descripta. Itaque videar operam superfluam in ea describenda collocare, si prisorum tantum imitari velim vestigia. Verùm quòd ea regio sit ab auctoribus diuersarum persuasionum pertractata, nullis que sit (quod licuerit videre) conatus Ethnicorum, & nostræ persuasionis hominum, quæ de illa scripsere, in unum reducere: visum est, quum una eadè que rerum veritas ab utrisque queratur, quantum nostræ in litteris diligentia poterit præstare, omnium conciliare placita. Primum itaque antiquissimos de ea scriptores: secundo ut tulerit ætas, sum imitaturus, & maximè quæ ipsemet oculis obseruavi propriis sincerè traditurus, ut nosset labor lectores conciliandi leuet fastidio. Quum verò potissimùm meum sit institutum, iuuare nostræ religionis studiosos, inque veterum studiorum fines conducere, tamen uniuersæ Syriæ diuisionem ex auctoribus humanitatis tradere volo. Demum de illa quæ ad nostrum præcipuè institutum facit, facilius tractauero.

Syria

SYRIA igitur, ut generali vocabulo intelligitur, finitur ab Ortu flumine Tigri, ab occasu mari nostro, & Ægypti parte, à Meridie Arabia Petrea & Deserta & maris Persici parte, ab Aquilone Armenia maiore, & minore, montēve Tauro, quavis & Adiabene, quæ illius est pars, ultra Tigrim fluvium ad Choatram, & Niphatem montes est, ut & Sophene aut Sophosene in Armenia maiore (quæ reuera vocabulum ab Arimis, id est Syris habet) illi à multis adscribantur. Continet in uniuersum regiones, secundum mare nostrum incipiendo à Meridie Ædumcam, Palestinam, quæ & Iudæa, Phœniciam, Damascenam, & Seleuciam Pieriam, à Septentrione Comagenem, & Chalsitim, ab ortu Mesopotamiæ, quæ & Aram neharim, id est, Syria fluviorum dicitur, quod sit inter Euphratem & Tigrim media, atque Babyloniam, quæ alias Chaldæa dici solet, & patrio vocabulo Chasdai à Meridie habet Trachonitidem & Arabia partem. & prætereà huius Persici partem ferè ad Orientales usque Persidis fines. Nam Chaldæa eo usque olim fuit protensa, & ulterius ante Persarum imperiū. In media ipsa regione Chalybonitidē, Chalchidicam, Palmyrenam, Laodicenam & Cælem. At quia non de singulis illis dicere decreui, tātum quæ in illis ad argumēti rationē facere videbuntur, attingam, in unā Palestina, Iudæaue descriptionē stilum collaturus. Babylonia ab ortu habet Tigrim, & Euphratē iunctos à meridie, mare Persicū, ab occasu est illi Arabia deserta, & Mesopotamia, quæ illam item à Septētrione cingit. Ex ea fuit nostræ persuasionis princeps principiūmque Abrahamus, qui oraculo diuino persuasus, præsentem reliquit

opes, ut promissas sequeretur, & etiã 520. passuum milibus disitas quæreretur. Illic est Orchoa, aliàs Hur Chaldaeorum ubi erat magnũ Pyraum falsæ religionis sanum nam Vri gnem notat, Couab robur & uehementiam. Ibi flumine utroque iuncto alluebatur Babylon, à Nemrodo cæpta, Belo & Semiramide absoluta, Nebucadnezaro instaurata, olim 60.m.p. in ambitu habens, nunc deserta, iuxta quam est nunc Bagdet, aliquando regia Calephorum, & Persarum: nunc Turchæ illam Sophianis eripuerunt. Pars illius Pbarsi, id est, Persia dicitur, quæ scilicet in ortum uertit. Nam Persiã littera, p, defectu, dixerunt Barbari Pbarsi & Pharsifi.

MEsopotamia etymo fines aperit, quasi dicas medifluuiã, nisi quia ad Septentriones habet montem Taurum, aut Armeniam maiorem. Clara est Nisibi, seu Niniue urbe, à Nino ædificata, ad quam missus est Ionas profeta. Huic à Borea imminet Assyria, olim pars illius. Nolo hic Carras Crasfi recitare, ne Romæ urbi tam sacris quàm opibus & artibus mundum spoliandi refricem sui meriti memoriam. Illam à Septentrione sequitur Comagene terminata Euphrate, Armenia minore, Amano monte, Seleucia, Samosata urbe clarissima. Seleucia, Chalibonitis, Chalcitis, Pieria, Palmyrena, suis urbibus nomen prouincia sibi peperere. Memorabilis autem maxime est Palmyrena ob Solomonis instauratoris mysteria in cuius nomine abditã. Dicit enim uoluit פלמי, id est, Palmam cum littera Daleth, quæ mediis in desertis est. Laodiceæ & Apamæ eadem est ratio. Damascena, Cæle, Tracheia, vel Tracho-

nitis sunt in nobis proposita Syria.

Hæc itaque ab occasu habet mare nostrum, à meridie Arabiam Petream, Edumæamque ab ortu desertâ à Septentrione Libanum: & quâvis Phœnicia habeat amplio-rem apud aliquos authores descriptionem, tamen quia Ptolemaeus illam Palaestina adiungit, illum magis decreui in ea parte sequi.

Vniuersa itaque Syria, quam terra sanctæ vocabulo nominamus ab Ortus habet montis Libani continuos, & partem Arabiæ à Borea Libanum, & Lineam ductam ab eo ad mare: ab Occasu mare nostrum, ab Austro Arabiam Petream, Edumæam & montes Malanes, quos Sinâ & Oreb dicimus. In ea est ab ortu Thrachonitis, à Septentrione Damascene, Phœnicæ, & Cœle, à meridie Idumæa, in littore maris nostri citra Iordanam, Iudæa, quæ Galilæam, Samariam, atque Palestinam comprehendit. Quamuis post Solomonis tempora decem Tribuum Chusitarum factione, est separata ab obedientia Iudææ tam Galilæa quàm Samaria & Iezraël. Quarum omnium, ut sit tractatio clarior, ita descriptionem tradam, ut tempora tulere. Quum verò nil ex sacris libris antiquius in ea habeamus Canaanæorum reproborum hominum preoccupatio- ne, qui illam habitam cultamque pro Abrahamitis red didere, de istis autem sit tacendum, de introductis in illam Israëlitis agemus: ubi nil memoria se offert dignius, quàm ut cognoscamus illam in duodecim tribus à Iehosua distinctâ, ut promissa Abrabæ hereditas in filiis locum post 500. annos haberet. Primum itaque illarum positiones partium adinuicem collocabimus, ita tamen, ut ipsos ex Egipto in promissam

promissam hereditatem primum per 42. stationes Ecclesiacussum significantes traducamus.

Relictis ergo peregrinationibus illis in suum locum, quas expectantes promissionem fecerunt, primum afflictos laboribus filios Iacob in Aegyptio in terra Gossen, id est, accessionis accipio, deducóque per statibmos suos in terram promissam.

De accessionis igitur terra collecti sunt in Rahmesses, id est, gaudij strepitum, donec in Sucoth, tabernacula videlicet transitoria, hinc fortiores perfectiorisque venere in Ethan. Inde ad pricipium ora Phiacirot, è regione turris Magdal, ad Babal Tzepbon. Indéq; recedéte diuino præscripto maris aestu, per siccas arenas pro littore transiuere. Iam Suph, mare rubrum, seu Caricosum, aliàs rubrum, continuóque trium dierum itinere, dum regem submersum per deserta sicca fugiunt, veniunt in Marab amarorem, Et laboris, & aqua amara illic reperta. Inde Elim arietum fortiumve: ubi & palmas mystico número & aquam habere. à quo loco iuxta sinum extremum maris rubri quod iam Suph dictum est, id est caricosum, in Sin desertum inimicitiarum venerunt, unde Daphca pulsatio est secuta, à quo loco Alus fermentauit illis manna & coturnices in desertis Sin, inde Rebidim videre manus remittendo. Duodecima verò statio fuit illis in Sinai tertio mēse à quo iam discesserant ab Aegyptio, aut ut præcisius obseruemus. 50. die. Illic legem à Deo Moyses recepit, venerunt verò à Sinai ad sepulchra concupiscentiae Kiberoh batuaab, unde in Chatz eroth atria scilicet, ut Retimab in deserto Pharan, irent Rimon Pharetz, secundo mala punica, unde in Lebna

Lebna lateres, atq; Reſſa & Cabalta Eccleſiã, 20. in Sepher pulchrã, poſt i Harada miraculũ ſcilicet, unde Mach balot, Thabath, Tharah, Nathca, Haſmonah, Maſſeroth, Bene labacan, Gadgad, Iethbatha, Ebrona, 32. in Aſion gheber portũ maris rubri ad Haïlan, unde ad Tzin, Hor, Tzelmona, Phunõ, Oboth, Hie Haÿbarin, ad Dibbon gad, inde Almon Deblat aiema, Habarin in tranſitu torrentis Arnon, in monte verò Abarim ſublatus Moſes deſideratus eſt rapiente ipſum nube. Moab, Abel ſirim vbi Balaham volens maledicere, præſagiuſ de Chriſto. Totis itaque 40. annis ille populus à Deo ſeruatus in ſolitudine ſua meruit ingratitude, vt tãtum Iofue Hebræus & Chaleb ingrederentur terram ſanctã, ad quam explorandã miſtus fuerat Chaleb. Cognita ergo regione inter Bethabara & Aegla tranſuere ſiccò pede fluẽta Iordanis nõ longe à mari mortuo aut ſalſo, ſeu ab Aſphaltite lacu, & Iericutem ampliſſimã ciuitatem miraculoſe ſubſidẽtib; muris eius ad tubã ſacrã ſonũ euerterũt. Deuicta demum maiori illius regionis parte. Iofue ſingulis tribub; præter Leuiticã (cui ſuã oblationes & domus ſatis amplum pro ſacris præmiũ putauit, Moſis ſequutus mentem) ſuas terræ ſanctæ portiones adiudicauit, quæ undecim fuere. Nã duodecimã partem Enakim dedit Chalebo. Quam diuiſionem vt melius poſſim explicare, ſuiſque terminare finibus, viſum eſt paucis celebriores partes Palæſtina prius deſcribere. Littoris ſecundum mare noſtrum extenſio eſt ab Aquilone in Lybonotum. Extenditur verò per 160. mile paſſus, vt inquit Hieronymus illius admodũ diligens explorator. Ea verò lõgitudò rectã lineã, à fontibus Iordanis,

f ſeu

seu à Dan in Bersabee aut Bersammam, eadem mensura observatur, nisi quia nauigantibus littorum anfractus reddit aliquanto longiores vias. Latitudo verò ipsa est à Sybonitide palude, quæ ipsa parum, in Austrum à Rinocorura abest, per desertum ad montem Tzebir & mare mortuum, 103, ferè milium passuum Italicorum. A Tzidone ad Damaseum per Libanum montem vsque in Hermon (quem Alsadanum & Hippò videtur appellare Ptol.) Septentrionalis latitudo penè par priori est, nisi quòd aliquantò angustior. Secundum verò Hippon montem Orientis parte limes est, vsque ad petram Arabia. Ille quidem mons à nostris sacris dictus Galhad, Abarim, ad Moabitarum montem dicitur. Montibus itaque ferè tota regio clauditur, à meridie habet Melanes montem, quos nos Sinai & Horeb vocamus, celebres legis institutione: præterea Moabitarum ad meridiem maris mortui, ab ortu & Septentrione quos diximus. Mons verò qui in Ierusalem est, coniunctus est, teste Paulo, per ramenta ipsis montibus Sinai, mons enim Sinai per sua ramenta in Septentrionem ferè vsque ad Galileam protenditur, quæ est ad 40. saltem millia passuum ultra Ierusalè. In media verò nil montis est celebrius Thaboreo, Carmelo (cuius Thabor aut Irabyrius videtur Ptolemeo pars esse) atque Ephraïmio. Primus habens adnexam Nazareth non longius à mari distat 45. milibus passuum, à Solymis duplo. Alter, mare attingit, protenditur tertius, veluti secundi ramentum inter Samariam & Iordanem. Sunt & alij quidam fama quàm re ipsa maiores. Verùm post fines atque montem descriptos, quibus aquis aluatur, præcipuè est tradendum. Nullas habet nobiliores ipso

ipſo Iordane flumine, qui illam penè ab ortu terminat, ortus duplici featurigine Ior & Dan, unde nomen, aut ut alij volunt, Phiala fonte non longè hinc diſtante, à quo per caecum alueum in alterum fontem procedit curſus. Verum longè ampliores aquas quàm ex Phiala aut ex Ior & Dan accipit à flumine inter Libanum & Antilibanum fluente cuius fontes ſunt iuxta Heliopolos Syriacæ quã nunc Balbee vocant, rudera. A Phiala verò diſtans ferè 40. milia paſſuum deuenit in lacum authoribus humanitatis Smechonitidos nomine vocatũ, quicque à noſtris vocatur Meron palus: à quo loco, ubi ſingulis æſtatibus aquæ extra alueum ſiccari ſolent, venit in alterum magnum quidem illum, ita ut maris nomen ipſis obtinuerit. Primi vocabant lacum Genezar, poſteriores Tyberiadis, alij Galilææ, in quo pars Torrentis Ciſon ab occaſu recipitur. Alluit lacus ille plures vrbes, & vicos, ſed celebriores quum extabant ab occaſu Capernaũ, & Tyberia, ab ortu Genezar, unde primum nomen ſtagno. Maxima verò locorum multorum diſſicultas inde oritur, quod iſtud mare variis nominibus à locis quos citra vel ultra alluit, nuncupatur. Inde item per alia ſexaginta milia paſſuum deuenit in lacum Aſphaltidem, aut mare mortuum, adhuc ultionem diuinam tedolentem. In eo enim erant quinque ciuitates, quæ ſuo ſcelere ſunt ſubmerſæ. Et valde certè eſt Dei iudicium ob hoc ſcelus notandum, quoniam etiam apud Atlanticas Peruenſis eadè ultio contigit ſupra Gigantæo corpore homines qui igne cœleſti ſunt exterminati ad B. Helena Promòtorium. Lacus eſt verſus meridiem extenſus ad 90. milia paſſuum duplo ſeſquialtero ambitu, nunquam

tus ultra 30. milia passuum. In eo perdidit aquas saluberimas fluvius, odióque bicuminosi lacus caeco alueo perire ma uult, quàm aquas miraculosas miscere pestilentibus.

De suis ergo possessionibus deturbatis nationibus Chananæorum (præter Ghebaonitas) occisisque Chananæis, scilicet Iebusæis, Pherezæis, Amorrhæis, aliisque illis adnexis aut fauentibus nationibus, diuisa est terra ipsis quibus erat promissa.

Antequam transirent Iordanem, Moses constituerat Iosue, & cæteris ducibus, ut pars illa quæ est ultero Iordanem ad Hippon montem, cederet tribui Reubanitarum, Gadæorum, & dimidia Menassæorum, quia illi erant industrij homines, pascendisque animalibus, quibus illa regio plurimum pabuli adfert, aptissimi. Hodie à Nomadibus Arabibus potissimum colitur ea pars.

Novem verò tribus & dimidia Menassæorum, quæ sunt citra flumen. In Trachonitide ergo, quæ & Ituræa est, fuere pascua Menassæb, iuxta illos Gaditæ, inde ad Bethabaram & Aroër, quæ in montibus est ad Arnon torrentem & reliqua quæ Arabiam attingunt desertam, habitariunt Reubenitarum familia. Hi qui habitauerunt citra fluvium, hoc fuit omnibus cõmune, quod mari nostro alluuntur ab occasu hoc ordine, à meridie ad Septentriones, aut ut dixi, ab Africo in Aquilonem, præter Beniaminitas, qui à Iericunte Ierosolymam usque tatum aut saltem paulo ulterius sunt progressi, Simeonitæ, Iebuditæ, Danitæ, Ephraïmai, Manassæi, Asseritæ, Zabulonitæ, Nephthalitæ, quibus si addes Bëiaminitas, Gadæos, & Reubenitas, tribus

II. compleueris, illis accedēs duodecima leuitarum, quibus
sua

suæ vrbes sunt assignata, imponet colophonē. Verum quia non satis videor assignasse rem ipsam, nisi & limites omnium præfiniuero, tradendi imprimis illi mihi videntur. Simeonita igitur habent à meridie desertum Sin, quod Arabia arenas hodie dicunt, & torrentem Aegypti, id est, Sybonitidem paludem, ab ortu lineam à Bersemma aut Bet-sabee ad Bethlehem, & inde ad Gazam nouam. Quàm verò numerosas vrbes, populosasque temporibus Iosue habuerunt, ut nō potest videri, nisi nomine, ita parum refert. Constitutis enim tribubus, illi assignabimus, non quas vrbes illi tūc habuere, sed quas tempore Christi Iesu, Iosephi, Hieronymi, & nostro, habere regiones cognita sunt. Libido enim prædonum orbi imperitantium, aut funditus quotidie vrbes delet, aut semidirutis nomina noua cōsingit de sui sceleris memoria. Iudæ tribus fuit, 2. loco ab austro finita superiori ac reliqua deserti parte, ab ortu mari salso (quod sic per antonomasiam dicitur ob summam salis illius amaritudinem & vim) aut bituminoso & Iordane, Septentrionem claudit Benjamin & Dan. In tam paruo terra angulo fuisse sine vicis & vilis, 204. vrbes mihi cū miraculo relinquit argumentū & populosa prouinciæ & nunc effæta aut neglecta in eo solo naturæ. In hac est celeberrima Bethlehē Christi nataliciis clara, olim vrbs, nūc vicus exiguus. Beniaminitarum pars, quæ Solyman habuit à meridie Iudæ proximam à Septentrione Ephraimeam, ab occasu Danicam, ab ortu Iordanē, pars, ut inquit Iosephus, mole minima, sed opibus excellens. Illi Dan ad occasum est, inter Ephraim & Iudā, sequens ab ortu Iordane, Aquilone Manasse corū sorte dimidia clauditur. Manasse inter hanc &

Carmelum montem est ad Scythopolim usque, quae illi ab aurora est, cui cōtinui Aseritæ, Zebulonitas partim à Septentrione habētēs, hi ab ortu Nephthaleos, illi ad Manasseos, & Ituræos, his montes Solem Orientem tegunt, secundum Gaditas & Reubenitas, qui ad Asphaltidem lacum sunt. Hac de finibus.

Nunc de urbibus & rebus cæteris celebrioribus in tota Syria est dicendum, ubi non obseruabimus quae in tribu singula sint, quaque occasione celebrata (esset enim infiniti instituti ista persequi, & præterea iam in Gallica illa terra Sancta descriptione, quam Concordiæ Euāgelistarum, & in maiori Syria Chorographia exposui) verum nobiliora nulla prætermittentur. Sed antequam ad particularia nomina urbium venio, conandū est, ut prouincias in quarum nomine nobis & authoribus humanitatis conuenit, nostris aptemus tribubus. In Idumæa ergo est pars tribus Simeō, & pars Iudæ quæ scilicet ad montes vergit. Iudæita & Beniaminitæ cum Dan & Ephraim occupant Palestinam, quæ propria Iudæa est. Samariæ Ephraim adscribebatur & Manasseb. Galilæa vicina est duobus lacubus, Phœnicia mari proxima ad radices Libani montis, quæ procurrit in ortum inter Libanum & Antilibanum est Cæle Syria Trachonitidi, quæ Hutz sancta voce dicitur, proxima est. Nostris verò, præter dictos, sunt in ortu Moabita, & Ammonita, ad Orientalem plagam maris falsi. Plinio verò erant Esseni, continentia insignes, ad occidentem illius partem non lōgè ab Engbedi. Decapolitanam etiam à decem urbibus vocauit partem illam quæ Damasco proxima est. A nostri littoris finibus veluti à notiori & celebriori v-

ri utriusque authoribus plaga, incipiam describere, à parte Ægypti vicina exordium ducens. Quia limes est notior à Torrète Ægypti, seu à Syrbonitide palude, inde in Rhinocoruram, quæ in littore è regione Bersèba est, tendo. Ea verò dicta est à naribus mutilatis, qua pœna proscriptos Ægypto Ethiopes victores in illam mittebant. Illam sequitur Antbedon Gàza celeberrima urbi vicina, quæ in nomine Gàzara præci servat reliquias. Clara est Sansonis facinorib⁹ portu Maioma, vicinis eremis ab Hilarione ad 6. milibus passuum inde cultis. Thabatba vicus 5. m. pass. dictans, ortu illius nobilis. Inde ad 12. m. passuum est Bersèba, aut Bersamme dicta Ptol. limes illius terræ ad Austrum: in qua collocada & Iacobus Zieglerus vir Mathematicarum eloquentissimus, mihi in sua Palæstina errasse videtur. Locat enim post Gazam versus versas, quum reuera versus meridiem tendat, quam in partem etsi collocavit Vvolphangus Vuissemburgus, in sua distantia admodum aberravit. facit enim ut plus quàm 50. m. passuum distet à vero suo loco. eam nunc Gyblin vocari cõtendunt. ibi hodie præter arcem Arabum nil superesse videtur. inde ad 6. m. passuum est Askalon, quæ & nunc nomen servat, fortissima ciuitas, forma semicirculi portum ambiens. A quo loco secundum littus 12. m. p. abest Asdod, Azotus dicta, olim urbs, nunc vicus ruinis magnitudinem testans. Accaron sita in promontorio Iannetorum Ptol. olim vocabulo urbem, nunc villam representat, Quam statim sequitur post 15. passuum millia. Getb, quondã etiam urbs, nunc vicus Ybelim, distans in eandem plagam 12. m. pas. à loppe antiquissima, quæ nunc Lassa est, multis clara nominibus

sed

sed nullo nobiliori quàm appulsu peregrinorum occidenta-
 lium Ierosolymam contendentium. Hodie autem funditus
 est euersa, licet sit tam illustris ut ante generale diluuium
 à Iapeto parente Gomeri Galliae primi habitatoris, & qui
 generis humani reparator creditus est, sit condita. Enos e-
 nim quae & Enoch in Libano & Ioppe sole ante diluuiū
 fuisse leguntur, illa in Beroso, haec in Plinio: illa à Caino
 primo, genito, haec à Iapeto primigenio secundo. Inde enim
 vix per .60. p. m. distant Solymi. à Geth in euronotum est
 Bethsemes, id est, domus Solis, vrbs in bibliis clara, nō lon-
 gè à Lanniiis 6. aut 8. m. p. distans, à quo loco in ortum mons
 visitur clarus ortu & sepulchro Macchabaeorum, Modin
 vocatus. Sequens à Iapha sinus excipit Caesaream Palesti-
 nae, dictam Stratonis & Philippi, quae olim erat Palesti-
 nae vniuersae metropolis, seu Archiepiscopo. Non longè ab
 illa erat olim Dor, Dora Ptolinquit Hieronymus, suo se-
 culo diruta. Credidit falso Hieronymus Accarō antea di-
 ctam, quam turrim Stratonis, à quo & Caesarea in hono-
 rem Caesaris, prius Apollonia Plinio, postremo Flauia Co-
 lonia à Vespasiano. Nobilissima est domibus & fide Phi-
 lippi & Centurionis, qui accersuit Petrum à Ioppe. Pto-
 lemaeus tamen inter turrim Stratonis & Ioppem in medio
 sinu locat Apoloniā veluti diuersam. Iuxta versus Lan-
 naeos, sic olim à Iano duplicata media littera nūcupatos, in
 vitis inuenta memoriam, qui 40. hominum m. in bellum e-
 ducere poterant, ponit Strabo Gadaram, quam non est du-
 bium vocari in sacris Gāzara, quum Gāzara & Gaza
 maxime distent, & littera z. facile in d. migret. Antipatris
 ab Herode nomine patris dicta, quae nūc Arsur versus au-
 strum

strum paulò ad 12. milia passuum est. Iuxta quam ad ortum eadem ferè spatio est *Manathat*, alias *Cathoë* ad montem *Saron*, vel *Sarona*, vel *Ephrahim* fortissimum *Arabum* castrum. *A Iaffa* in ortù ad 6. milia passuum est *Diofpolis*, olim *Lyda*, *Dorcadis* suscitacione celebris. inde versus ortum ad duas horas itineris erat, *Lobna*, paulò versus austrum erat *Lachis*, & duæ *Bethoronim*, *Haialon* & *Gabaon*. *Acheda*, & *Maceda*, olim urbes, nunc nomina. A quo loco secus *Helena* monumentum aditur caput *Palestinae* *Ierusalem*. Sed redeo ad littus. E regione ferè *Cæsaræ* est insula quædam, in qua hodie castrum est ædificatum *Mahumeticis* hominibus habitatum olim peregrinorum dictum.

Dor vel *Doram* olim alluebat fluvius *Chorseus*, alias torrens *Cison* vocatus. *Cison* oritur ex montibus *Ephraim*, & campis *Galilaensibus*, & partim in lacum *Tyberiadis*, partim in mare nostrum fluit, Ad illius ripas iuxta montem *Carmelum*, qui nunc *Carmene* est, locus est celebris, in quò falsos profetas diuina ultione occidit *Elias*, qui sui monumenta etiamnum in sine occiduo ipsius montis seruat *Carmelitærum*, unde in totum orbem ordo serpsit, urbes eremitæ præferens.

Vulgares peregrini non longè ab eo urbem quandam *Caypha* nomine adscribunt, aut nouam aut præscis ignotam, nisi quæ olim *Aca*, postea *Ptolemæis* nunc præscio nomine *Acon* & *Aca* mutauerit nomen in *Caypha*. Ita enim nauæ certissimi auctores tradunt. *Aca* ipsa, ut ut vocetur, erat munitissima, duodecim milibus distans à *Carmelo* versus *Boream*, quo ab ea spacio aberat *Ecdippa*, in

eo loco ubi nunc est castrum Labarti, per demum in eandem partem spatium est Isthmus Tyriorum, in loco quem Sandalium vocant, ubi arx est munitissima, & erat urbs caelo, soloque felicissima: vitibus fructibus omnis generis, frumentoque abundans, ex qua colonia in totam Aphricam translata. Et reuera est hac in re, Tyriorum & angeli summa potentia Tyriis data notanda est, ut Iechezkel notat, eo quod nulla toto in orbe potentia valuit tantum remorari Alexandri tertij monarchae victorias quantum sola Tyrus. Sacrae litterae, Hebraica voce Tzor nominat, tzade vero Hebraeorum solet frequenter in t. trāsire, Hodie vulgari vocabulo Suri vocant, non ita longè ab Acri promontorio. Habet iuxta se ad occidentem, arcem munitissimam totius Syriae, quam tamen Mahumedici deuicere. Ante 300. proxime actos annos erat Archiepiscopo sub se habens Berytensem, Acanensem, Sidoniensem, Pancensemque Ecclesias, nunc nomina illa & ambiuntur & redimuntur ab episcopis titulorum cupidis. Non longè eo distat puteus ille viuentium aquarum, de quo ob pulchritudinem fit mentio in scripturis. Tzidon olim erat sequenti ordine, nunc vicus ruinis, & nomine insignis Said nomine. Licet autem semper ita oblitere isti Iudaeis, in quorum hereditatis parte omnino praestantissima erant, ut non potuerint edomari, summa tamen sacrorum miracula ibi suam Basim habent. Sed nihil est magis notandum, quam vidua illius mulieris Sarephthana una cum Elia propheta conuersatio, & diuinitatis Christi in ea parte prior confessio. Illi regioni à tergo imminet mons Antilibanus dictus, vulgo Abelinas, Coele Syriae terminus. Illinc versus mediterranea est sacchari, seu mel-

lis canne copia, vici nobiles castra munita, erat & Sarephta Sidoniorum, nunc mutatam crediderim in eam quam Safet hodie vocant, quaeque Iudaeis habitatur hominibus. Nam & loco proxima est Sydoniis versus mediterraneas regiones, & nomine satis est adhuc affinis, ut ex Sarephta (quod vocabulum nō sine mysterio aliqui Galliam sonat, ut in Habdia legitur) detracto R sit vocata Saffat. Sic enim vocant Iudaei. Videtur ad occasum ipsius lacus Moron super montem. Inter illas duas, Leon fluvius excurrit. Ultra ipsas ad 9. horas itineris est Berythus servans hodie Baruthi nomen. Biblos Giblet dicta est, sequenti in littore distans sex horis à superiori, quam ad aequale ferè spatium sequitur Botrys, nunc & diruta à Christianis, & Botrum & à Syrii Elpatron vocata, inde à 9. m. passuum est insula Roncino dicta, ubi Nepros urbs & castrum fortissimum, inde ad leucas 3. erat Tripolis illa celeberrima amplissimaeque, nec minus opulenta, quae ea semper est visa felicitate, antequam proximis bellis ruinas pateretur. Habebat hominum omnia genera, opumque, sed praecipue serico abundabat. Illam à Septentrione ambit Adonis fluvius pro magnitudine amenissimus, qui Libano monte profluens, fons hortorum fluens de Libano, ob irrigandi delicias, dici creditur. Vno hostio ponit aquas ultra Berythum 6. m. passuum. creditur pars Septentrionalis esse Eleutherus fluvius. uterque enim Libano oritur. Sed posterior Arque vocabulum habet, Arados & Antarados, celebres Orthorisiæque, & Balanæ, quam Bagnias hodie dicunt, faciunt sinem ab Aquilonibus, littori phœnicum. Servant aliæ nomen. Celebris est Arados insignibus pyramidibus. verum

insula Aradus à Tortosa, id est Ortofia nomen seruat. Sed nunc mihi Libanus patēdus est versus luciferum, si tamen prius de flumine Eleuthero in Cœle Syria orto, addidero esse apud Strabonem finem Phœnicia, unde quum Velenam, vel Velenā urbem alluat, dicaturque eo nomine, adducor magis ut credam ita nomen mutatū. Nam oritur ex Damascena regione. Ego interim nolo obmittere vitreatas arenas (quāuis præter sacrarum argumentum sunt) quæ in littore Syria inter Acam & Tyrum repertæ sunt ex casu, demum Sidoni fusionem recipiunt. Plinius ait ad radices montis Carmeli ex palude Cādebœa nasci flumen Belum, s. passuum m. amari potu insalubrem, limosum, vadosum, profundū, cæremoniis sacrum, quod nō nisi refuso mari arenas fluctibus purgatas fateatur vitreas. Littus in quo sunt, s. m. Passuum tantum est. Nolo hic immorari in casu suppositi à mētis nutri, igne tum cum arenis liquefacti, unde rei vulgariissimæ origo, quum nostris, aut lapilli, aut arena, aut petra falsæ aut cineres filicis, aut herbæ alcali, sint in melioris viri usu. Verūm quū hodie nulla insalubris aqua illic reperiatur, nisi timerem mea cōiectura offendere quosdam, crederem sanè lubens illas aquas mitigatas, ab eo qui Hiericuntis fontem sale & precibus ex amaro salubrem reddidit, & istas ut sequacibus vitales essent etiam mitigatas, inque usum cōuersas humanum, eo argumēto, quod fontes illi qui sunt ad puteum aquarū viuētium videātur non longè à Candebœa illa palude abesse, & præterea nulla in parte Syria, quàm illic salubriores sint. Libanus ergo Hebræicè dicitur aut ab albedine niuū ibi semper durātium, aut eo quòd plātationis summarum arborum, Cedrorū videlicet,

delicet, qui summis hominibus in sacris comparantur, basis est. Vniuersa autem animantium à Deo dependentium Natura Laban sine summa & excelsa potētia albedo est origo & maximè hominis tam in ortu quàm in nutrimento. Hinc sacra priscorum misteria, ubi mūdi sublimitas & felicitas, aut à summo Cælo, aut à meridie albedinem purissimam & formalis lucis probasse statuit, ut ordo natura inde pendeat. A Septentrione autem corpus est, sicut ab austro animus, Eam Mosi auditores Erymi de Labano aut Lybano monte rationem adferunt, & certè mirum est, quum sit (si ad summos montes conferatur) humilis, tamē assiduè in regione calidissima totis triginta astatib⁹ vix vnquam niues ponit. Sic non nisi Chyli & seminis albi constantia in hac corporea & sensibili vita duramus. Nō longius 12. passuum m. à mari incipiens, abiit in ortum per 1500. stadia, id est m. pass. 187. ad Palmyrenam vsque regionem, cui interiacente Cœlesyria, quæ nunc Boca & Bocalbalbec dicitur, à Balbec, quæ olim erat Heliopolis, obtēditur Antilibanus, olim muro iūctus. Ex ipso oritur Antilibano, & Libano, inter mēdios mōtes currēs à vicinia Balbechiæ urbis Iordani fluius, qui inde abiens cum aquis fontium Ior & Dan, seu phiale fontis in lacus Merō, Tyberiadis, Asphaltidis finē, ut dixi, facit. Humilis Syria nihil habet Damasco nobilius, tam loci amēnitate, Cæli Solique felicitate celebris, quàm immutatione Pauli nostræ persuasionis principis. Regio illa mōtib⁹ intercepta Straboni lata 200. stadia, longa à mari ad Trachonitidem duplo quàm ad Damascum pertinet, irrigatur flumine Chrysorrhoa, qui in irrigationes consumitur, Lyco flumine ab occasu, & Iordane,

unde apud ipsum esset in Cœle aut totus Iordanis, aut illius pars, ut reuera est. Pingūt enim non pauci & apte amplum, riuum in illum à Damascena regione descendentem, ut & ab occasu paulò ultra montem Antilibanū paruum Iordanē, qui reuera maximus est. Ibi est Heliopolis, Casarea, Abyla, Hierapolis, Chalcis. Casarea plura nomina differentia fuere Lachis aut Lais, Laïsedan, Dan, Casarea Philippi Tetrarchæ illius regionis, Panæas, Neronia, quod nomen à Nebulone non obtinuit: hodie Bellenam dicunt, & ab Euāgelistis Maggedan & Dabmanuta. Ante illam concurrunt fontes duo Iordanis, & aquæ, quæ ab Syris Arabicè Medam, id est, aquæ Dan dicuntur, inde dimidio itinere versus Ptolemæida sunt ruina Antiop urbis quæ dicebatur Hassor, quum à Iosue est euersa. Non paulò longius in Libanotum est arx Thuron munitissima. Verùm antequam paulò longius discedo à Libano monte, nolo obmittere urbem à tergo illius sitam, ad Septètriones Paradisus nomine quæ ob amantatem hortorum, qui Hebræicè Paradesim, Græcè παραδεισον dicuntur, nomen habet, à qua ferè ad 60. milia passuum in eadem plagam est. Antiochia vicina Chalcidi, clarissima episcopo Petri, & Egnatij, & Orientalium ecclesiarum primatu ibi tanquam ad Petri successionem cōstituta etiam hodie uti suis ruinis celebris quàm ab ortu Chalibo, nunc Halap respicit, itinere diurno distans. Sed redeo ad Iordanis fluētā, quum in ortu illius celebrius Tracheis mōtibus, Galhad, Tzebir, Hermon, Hebarim, Moabi, quo sunt ordine dicti, nil sit. Ab occidua parte aquarum Meron non longè ab Assor urbe locus est facinore labelis in Sisarem clarus, inde ad 6. passuum

suum milia est Zebul castrum à Zabulonitarum tribu, quæ illic sinem habebat dominij, dictum: etiãnum fortè & munitum, à quo si in notum tendas, occurreret intra tres horas Sephet, locus pulcherrimus arce munitissima, postea deflectendo versus Borream, ad 12. milia passuum, se Cades Nephtalim offeret, olim populosa, nunc præter arces, suis ruinis clara, Quæ fuerit olim Sephet, supra indicauit. Iam sum proximus locis à Christo frequentissimè frequētatis, inde enim, à Sephet scilicet, in loco decliui ortum versus est mons in maris, lacusve Tyberiadis littore occiduo nobilis. In eo enim quum in regione, in qua natus est, sit, docuit discipulos mundum cōtemnere, orare: prædicauit, quinque milia hominum pavit, paucis pumibus, & piscibus. Ibi specimina diuinitatis celeberrima edidit.

Distat tantùm stadio à lacu montis miraculi panum, quumque sit paruus, mirum tamen quod prospiciat & totum lacum, & regionem Trachonitidem. Illinc non longè erat Capharnaum fons, urbs, regioque litteris sacris cognita, nunc nomen & ruina. Nollem hic obmittere, quòd fontem Capernaui credidere multi esse Nili scaturiginem. eo quòd fons ille solus pisces Coracino similes post Nilum cognoscitur producere. Verùm lacus Tyberiadis amplitudo est prosequēda. Genetzar lacus (quem mare Cinere th biblia dicunt) 40. stadia latitudine patens, 100. longitudine. præter lacuum morem claris aquis, frigidis, nūquam ab aestu maceratis est, ob idque salubribus & potabilibus. Aluebat olim præclaras urbes multas, nunc ferè tantùm nomina, arcibus & vicis paucis assignata. Habebat olim in ipso ingressu fluminis Iulaida urbem, quam quidem volūt esse

esse Bethsar, unde constat duas esse, si hic una sit. Regio tota, ut vult Iosephus, dicebatur Generzara ea de re mirabilis, quod quum omni genere fructuum abundet, nullique cedat regioni fertilitate, vnam tamen & ficum totis decem mensibus ipsa ferat, quum alioqui esse biferas & triferas arbores, praecipue ficum & Muzam, in ipsa Syria sit vulgare. Muzæ autem fructus usque adeo mirabilis & pulchritudine & gustu est, ut natura in ceteris vincere industriam sategerit, in hoc uno fructu edendo seipsam superare visa sit. Arbor est humilior palma, foliis tantum in cacumine productis, sed tam amplis, ut uno solo postis penulam homini, posito in medium capite, facere. Fructus racematim instar palmarum veniens ad exilium oblongorumque cucumerum serè magnitudinem cãta est quum maturuit dulcedine, ut solus ille fructuû vini & appetetiam & gratiã conciliet. Ipsi Capharnaum aut Capernaum erat proxima Betsaiedah ex qua Petrus & Andreas orti, quæ utraque hodie etymi rationem seruat piscationis, aut venationis officinam. Nam sunt edicula piscatorû. E regione erat Chorozain, cui male dicebat Christus. Erant & Tarichææ, suo excidio clara, ultra amnem, regio Huscitæa est in Trachonitide, in qua Tzueta, quam Pyramis Iobi honestat, Themam, Gaulon, Seleucia, eæque paulo versus Aquilones. In nostro littore est Magdalum vicinum 6. m. p. à Bethania, nobile sua Magdalena & affinibus. Tribus passuum m. versus occasum, erat Nephtalim ciuitas, nunc Siziz Arabes vocant, non longius tribus horis pediti distans à Betulie monte, ubi etiam hodie Dutni vel Dotaim castrum errore Iosephi prisca clarum visitur. Nunc quum sit
proxima

proxima nostra descriptio Nazareth, antequam de saluatoris incunabulis dico, percurro Orientalem plagam fluminis scilicet Moabitarum, aut duas tribus Quedar, Gedarab, Ghemala, Astaroh, Rbamab ghilead sunt è regione stagni ad ortum. Pella præterea & Amathus, atque ab illa aquilonia, Geras Epbron, Machanain versus torrètem Ieboc. Debir qua & Cariath Sepher, id est, academia, vocata est. Chesbon, Aroer in homonymo torrente, Lybias, Macherus, Callirhoë, Serim, Norim petra deserti, Iasmoth, Bosor, veniunt in fines Ashaltitis lacus. Nunc passim cætera mediterranea. Nil Galilæa habet magis celebre loco cõceptionis saluatoris nostri IESU CHRISTI vico Nazareth scilicet, in qua nata est sancta MARIA instauratę naturę principia. Vicus est humilis, in quo mundi author arbitręque voluit suę tẽporaneę originis ducere incunabula. In Galilæa gentium ad viam maris est sita, ut prædixerat vates, populis, qui in tenebris ambulabant, Galilæis scilicet & Samaritanis, qui iam à lege Dei desciuerat, temporibus Rehabani, quique in môte Gazirim religionis placita seruabant. Vicus ille ad radices montis Thabor. 6 m. p. plus minus situs est. Qui mons clariss. esse potest diuinitatis argumento, quod in se Christus ostendit. Inde ad Sephoram urbem sunt tres leuæ, ex eã putatur ortus aut oriundus Iosephus politicus pater Christi. Montes Hermonij, Endor, planicies Galilæa vel Esdrelon, torrens Cison, ad pedes Itaborij profluens, ambiunt prædictum vicum, ciuitas Naïm est in ramento Hermonij maioris ad occasum sita, respiciens Nazareth ab austro. Si inde versus Euronotam eas erit campus Sabæus, vel planities Sa-

b marita-

maritana obuia, in cuius parte Septentrionali est Suna vel Tzion, occidua autem Aphecenses ruinae visuntur, in ortu versus mare Bethsan, iuxta montes Gbelboë qui contigui sunt Samaritanis. Differunt quidem montes Gbelboë & Hermon secundum latitudinem tantum, sed prior australis est iuxta Bethsan ad occ. vicus est Zerecin, qui creditur olim fuisse Iesrael, in monte Gbelboë. Non hinc logè distat Salim, ubi Iohannes Baptista fungebatur officio intinctionis, & adhortationis ad poenitentiam. Ennō illi est vicina borealis. Quāuis ruinae Sebastopoleos, quæ olim erat Samaria, veluti secunda Ierusalem tantum relinquunt prius nobilitatis argumētum, tamen ideo mihi referenda videntur, quod rerum humanarum conditionem maximè representēs, ut quæ maxima sint, nusquam sint. Ex reliquiis illius loci superest Ecclesia Ioāni Baptistae dedicata quum locus sit alioqui amoenissimus & adhuc columnis Herodiani Palatij visendus, & ex arcis loco clariorem Phœnicis partem prospectās. Inde ad sex milia passuum versus ortum erat Thirsab prima Samaria regia ante Somron Samariamve. Sichemij & Bethelij intra 8. milia pass. sunt, loca vicina montibus ubi primum falsæ religionis primitias publicè locādas curauit Ierobobam. Sichem verò Neapolis aut Napolotza dicitur à Samaritanis Iudæis, solo Moysi Pentateucho in sua lingua Adamina utentibus, & à caterorum Iudæorum commercio abhorrentibus habitatur. Intra iactum arcus erant Thebe Syriæ, in quibus ne casa quidem mansit, mons Ggebal & Garizim clari sacris Samaritanis. Præterea duo fontes, vnus ex quo à Samaritana, vitæ custos aquas postulauit, alter ex quo torrēs

Cherub

Cherich, iuxta quod non longè corui paucerrunt Heliam.

Inde brevi versus ortum itinere, est Jerichus palmetis, aquisque medicatis, ac suis clara ruinis, habens è regione Galgala, ubi fuit prima Iudæorū castrametatio. Inde Essenorū gens commēdatæ castitatis erat in occidua Assybaltidis parte, infra quos erat Engbeddi, & Maceda castrū. Redeunti inde ad sinistram relinquitur Herodiūni, qua olim Tbacuah erat, veniendōque in Hai reperitur mons ille in quo Christus insultus Sathana verbo ieiuniōque fregit, pèrque Bethaniam Elia Capitolia, seu Hierosolyma aditur, hæc verò nulla non parte sui celeberrima à meridie habet, post Bosrath Bethlehem terrā Iudah non minimam inter principes eius, ex qua exiit dux qui suum hodie Israel in æternum rectorus regit IESVS Christus.

De utraque puto melius silere, quàm paucà scribere, quum ipse Plinius nulli addictus persuasioni illam clarissimam urbium Orientis dixerit, istam locè antè vates sacri celebraverint. Ultra magis ad austrum erat vallis Mamre illustris sepulchro Adami, & primo loco sacro aut religioso mundi, unde tam sedulo Abraham voluit illius loci speluncam à Cananeo Chetæo redimi, ut ibi proprietatis Christi qui summus erat sui generis apex, Basis in Ierusalem profectura poneretur. Ceterum locus ille sepulture sacerrimus est Ismaëlitis, qui illic posito ad Abrahami imitationem Xenodochio volunt esse Mecheb cohiere, hoc est parnam Meccah quam loco alterius adveniunt. Chebrō, Ramah meridiana, mōs Chermel interior Cades Barne, finis terra sanctæ secundum montes Arabum vel Edumæorum, in quibus est Tzeghir. Partem Lybonoti atque

occiduum Solymorum obtegūt, proximè quidè Cariathiebarim, saluum ciuitas, versus Eglon Bersur, Gerare, Siceleg, & Bersammem. Latis est versus Gbeth, paulò versus Solè deciduū, & sabbathi itinere Emmaus, nūc Nicopol, quæ versus austrum habet torrentem Sorred baptismo Eunuichi clarū, hinc venis per Bethsemes ad Accaronitas & Iabneos, quos Ethnico vocabulo Iāneos & Iānetas dici indicauimus. Rhama seu Rhamata medio est itinere inter Iopenses & Solymos, quæ in bello contra Gazelum fuit diruta. Rhama tertia est Bethelus vicina, sic autem dicta sunt Syriaca, quod sint in editis locis sita. Bethel verò ipsa respicit ab *Elia Septentriones*, demum per Gabaab, & Ghabaō, & Haialon adit urbem. Essem prolixior in trāscribēdis à sacra scriptura nominibus urbū, si aliud quàm nomina essent: verum quum rerum bona pars à Recutitis primo, secundo à *Medis, Persis, Assyriis, Egyptiis, Macedonibus, Rhomanis, Tartaris, Turcis, Mauris Christianis*, & in summa ab omni ferè orbe sit euersa, locūque nuda reliquerit, videbor fecisse satis, si hoc Enchiridio, antiquorum nostræ persuasionis authorum peregrinationes elucidauero. Primum itaque Christi authoris, secundo Pauli & Petri amplificatorū maximorū nostræ religionis adscribā, ut clarè liqueat, quantū pro fragilitate nostra arumnarum sustinuerint, ita tamen ut si qua in re præcedenti fuit paulò breuior, suo loco singula aperiam.

Peregrinatio Christi secundum Matthæum.

Natus est IESVS in Bethlebē, vnde timore Herodis tyrāni secessit in partes *Aegypti* mater, sua-

su

su Angeli, inque eum locum iuit, ut credunt, ubi est hortus balsamo nobilis, donec Herodes à Magis illusus occideret bimos in Bethlehē & Rhama meridiana, à qua pridē audiverat Rachelis plāctum & ululatū vates diuinus, inde post furorem rediit in Nazareth vicum matris in Galilæa, à qua secessit versus Iordanem Baptismi causa, unde fuisse in Salim ad Ioannem unā cum Essenis, vero est simile. Spiritus demum illum in desertum, templi pinnaculum, montem valli & urbi Iericūtinae imminentem, quem Carientane dicunt, duxit: unde rediens, item Nazareth illam (quā nemo sit propheta in patria) reliquit, ut secederet in Galilæam ad Capharnaum, ambularētque iuxta mare Tyberiadis scilicet, unde pererrata tota Galilæa, conscendit montem illum de quo dixi iuxta lacum Genetzaret, à quo secundo dum lepra infectum curasset, est vocatus in Capharnaum à Centurione, qui fide operam Christi praueniens, Paralyticum filium sanatum vidit, inde adiens Petri domum, Betsaidā, socrum illius febris liberavit. Voluit vero & ultra lacum transfretare, ut ventis cōtrariis & mari aestuoso imperās, suæ diuinitatis argumentum ederet, traiecto itaque lacu, venit in Genetzar, quam alij Gerasen vocant, ubi immundos spiritus ad legionis usque numerum corpus humanum habitantes, & ab humano in porcinum migrare volentes, eiecit. Traiectione inde repetita rediit domum, sed interim principis filiam suscitando, cæcos duos lumine donando, & in ipsius adibus Paralytico demisso curato, opera naturę instaurabat. Templum inde proximum sabbatho adiens Capharnaum, ut Ioannis 6. aridam hominis manum instaurat: unde secedēs ob Phariseos

infectos, mutum, cacum demonioque correptum sanum facit, repetitæque item domo, quam Capernachi suam dicebat pergit ad lacum, ubi vim obscure scriptorum discipulis aperit, inque desertum vadens, pascit ample turbam 5000. hominū duobus piscibus, & panibus quinque, quibus peractis turba iam importuna fugitantiore, petit Genetzar, ultra lacum, à quo loco per mediam Galilæam petit Tyro, & Sydona maritimas gentis Phœnicis urbes, ut illis esset melius, quàm Chorozaim & Betzaiedæ. Ibiq̃e curauit filiã Chananae, quæ à Demone agebatur. ut Chananae gentis, toto in orbe ad Gallias usque diffusa, mysteria secundaria præfaretur. Inde verò item repedando repetit stagnum, & montem solitum. Mare enim Galilææ, cum lacu Genetzar idem est, ibique item extemplo sanatis omnibus, & miraculose aucta quam quotidie nobis multiplicat natura, pauit septem panibus, & paucis piscibus. 4000. hominum, indeque soluens, venit Maggedam, versus Iericũta, ubi petiuere Pharisei signum, unde illorum inuidia recedens traiecto lacu venit Casaraam, à qua montem Thabor adiens, diuinitatis exemplum tribus ex suis monstrauit.

Agens verò aliquot dies in Galilæa, superato Iordane, venit è regione Iudaïca tribus, unde petit Eluam, à qua (non acceptus sacrificulis) petit partes Iericuntei busti, ubi cæcos duos, qui alibi vno solo nomine expressi sunt, luce donat. Rediens inde in Salem trãsit per vicum Berphage & ortum olyuarum, quæ loca sita sunt ad ortum Solymæ, intrans demum Hierosolymam, vir abiectus & simbriatis exosus, audet (ut sub quo quum libet tremunt uniuersa) purgare patris templum negociatoribus. Petit item Bethaniam.

niam, à qua rursus Hierusalem & templum, unde tertio Bethaniã redit, inque oliuarum montem & villam Gehsemani, inde per torrêtem Kidron & per urbis colluuiem, qua ortu Iordanem petit, trahitur in ius, in urbẽ ad quam seruandam venerat, supplicio demum afficitur in monte Caluaria, olim extra urbem versus Caurum. ad quã plagam, summi beneficij indicio & signo, **INCLINATO CAPITE EMISIT SPIRITUM**, ad occasum ea de re crucifixus. In instaurata verò urbe fuit mons ille cinctus muris, ibique nunc est templum Sepulchri & Crucis.

Post resurrectionem verò visit suos in Galilaã, ut prædixerat. Hactenus Matthaus, verùm quia Iannes persequitur multis, quæ alij obmisere, ante peregrinationem secundum Lucam, non tradam quæ addidit.

Ut Lucas scripsit, Christi Peregrinatio.

Nata **MARIA** & desponsata in Nazareth, visitauit cognatam Elizabet in terra Iuda (loco Bethlebemæ proximo) sexto à conceptione mense, repetita inde domo, professuri nomina sub Cyrino adierunt Bethlebem, ubi sua familia Dauidica subscribetentur Ioseph & Maria, illicque occurrente magna admodum turba, Maria paupercula diuersorio occupato coacta est in publico stabulo foris tum & media in lapidina fovea, ut nunc locus visitur, & ut à Iacobo fratre domini in Euangelij capite à nobis ex Græcis verso scriptum est, coacta est inquam partum mundi arbitrum edere, quo in loco commorata, ad tempus purgationis curauit deferri in templum, ut sub lege, à

ge, à lege soluturus, ob circumcisionem esset 8. die. Quadra-
gesimo autem die Maria demum ipsa Hierosolymam ab-
iit, purgationis gratia, Symeonisque ultimi Iudaicae solius
gentis summi sacerdotis & vatis in vlnas exposuit primo-
genitura ius soluens domino. Vnde Nazareth suã patriam
petiuerunt, quotãnis tamen templum maius semel voti gra-
tia visendo, donec anno duodecimo in scius parentibus, ince-
pit iuuenis I E S V S sui specimen inter legis arbitros e-
dere, & quomodo litteras Grammaticas qui nõ didicerat,
sciret, ostendere. vbi tandiu mansit, ut parentes domo exi-
re ad se quarendũ, coegerit: inde rediens cum matre in Ga-
lilaam, diutius in illis locis conuersatus, baptizatur à Ioan-
ne, iuxta Salim in Ennon ad fluenta Iordanis: vnde actus
à spiritu in montem desertum, templi pinnaculum trans-
fertur, ieiunãque in monte quadraginta dies, more Mo-
sis & Elie. Indẽque per Ierusalem trãsiens, redit in Naza-
reth, à qua pro beneficiis nebulones sacrilegẽ eum eiecerũt,
in montem trabendo, ut precipitarent profetam in patria
nõ probatum, vnde effugiens Capernaum petiit, vbi in
templo docẽs fuit, antequam Simonis in Betsaida domum
abiret, in qua socrum à febre vindicaret, vnde cõscenso na-
uigio petiit Genetzar, indẽque in desertum paralyticum
curaturus se contulit, à quo discedens loco, per sata trãsiens
media in Galilæa, venit in solitum montem oraturus, quod
vbi peregit, discipulõsq; instruxit, repetit Capernaum cu-
raturus Cæturionis filium, indẽq; in ciuitatẽ. Naim mon-
ti Thaborio oppositã, vbi viduae filius est vite restitutus,
abacturũque demonium ab homine, Genetzar repetit, &
intrat in domum Iairi principis Synagogaẽ filiam curatu-
rus.

rus. Inde verò discessit in desertū Bethsaïedæ ad Boræam partē stagni, petūtque Thabor montē diuinæ naturæ signa præcipuis discipulis ostēsurus, unde digrediens, lāgoreſq; curans innumeros, reperit Hierosolymā, indēque adit quoddam castrum (quod Bethania aut Magdali, ob parētum Lazari amicitia suspicor) trāsit hinc per varia loca veniēs in Salē, ibique in domo principis Phariseorū sabbatho curans Hydropicū, beneficio iram ingratorū Phariseorū suscitauit. Inde ergo digressus, venit in Samariā, ingressūsq; castellū, 10. lepra infectos purgauit, hinc repetit Ierusalē, & vsque Hiericūtis busta uiuit, unde Hierosolymam repetēs, à plebe & pueris honores diuinos habuit, adiensque inde, post longam exhortationem in tēplo, & cœnam cum discipulis sumptam, hortum à se frequentari solitum, proditore Iuda domestico traditur, & affligitur. atque post resurrectionem adparet discipulis, euntibus in Emmaus, qui postea Nicopolis fuit dicta, indēque bis uidetur à toto cœtu discipulorum, editque, ne spectrum crederent: confirmatisque illis, & promisso Paracleto in Bethaniam concedens, præſente cœtu credentium, Cælum petiuit.

Ioannes addit uisum fuisse secundò, id est, post Hierosolymitanam apparitionem, ad mare Galileum seu Tyberiadis, ipsique Petro pristino uitæ instituto intento consiliū melioris piscationis dedisse, ubi item comedit cum discipulis. Diuersi verò nil habet Ioannes, nisi quod loco illo in quo dicunt uersatum fuisse I E S V M in Galilea, in Cana Galilææ (qui locus non longè à Nazaret uersus Septentriones seruat sui uestigia) fuisse bis exponit, & ubi aiunt cateri Samariam inuississe, dicit fuisse in urbem Sichar,

i ubi

vbi petiuit mulierem aquam, aquæ viua largitor, qua miseram nostram sitim sedare sua misericordia dignetur. Ex Apostolorum Actibus patet, postremo fuisse in monte Oliuarum, vnde ascendit in Cælum, Apostoli autem ab Angelo Galileorum nomine non sine causa vocati, inde redierūt Hierosolymã, vbi 120. ferè constituerunt Ecclesiam primam. Nūc Apostoli quomodo prouinciam executi sint, duóque præcipue Colophones Petrus & Paulus videndū.

Peregrinatio Petri.

PAUCA admodum de Petro sacra scriptura tradit, unde ab Actibus & Epistolis Paulinis, atque Ecclesiasticæ historiæ cõtextu mihi scribenda peregrinatio eius videtur. Natus est Bersædæ vico sivo ad littus maris Galilææ, exercuitq; cum fratre Andrea piscationē, donec à Christo in piscationem hominum mundi illecebris immerforum deligerentur. Caterùm postquam Ioannis fuissent discipuli ipse & Andreas eius frater, fuit semper assiduus Christo comes quoad vixit. post mortem ergo I. E. S. V. subsedit parum Hierosolymis, vt sepulchrum inuiseret, claususque cum cæteris confirmaretur à Christo suscitato, vnde natale repetens solum, cum fratre, habuit item obuium dominum antequam ex monte in Cælum tenderet. Neglecta ergo arte paterna, totus absente domini persona, in opus fertur, Hierosolymis que inculcat verbum, post demissum à patre paraclētū, insistit que donec afflictus sit Stephanus, indeque cathenas effugiens, petit Samariam, prouinciãque Samaritanæ bonam partem docendo pererrat. Inde item in Palæstinæ as vrbes seminans petit Lyddam & Ioppem,
quibus

bus in locis, suscitata Dorcade & epularū discrimine sublato, à Centurione vocatur in Casarea, unde ipsis intinctis repetit Ierusalem, ubi ab Herode cōiectus in carcerem liberatusque ab Angelo, venit in domum Bethaniæ (ut vero simile est) visere Mariam matrem Ioannis Marci. illic enim prisca erat Ecclesia à Christo instituta, inde verò peragrata item Samaria repctiuit Hierosolymā, quum de consilio circumcisionis ageretur, quo in conuentu (ubi illum præfuisse Lucas testatur) nil amplius addit cæteris. Ex ratione verò mansionis quàm in sua Canonica, id est, de Ponticis, Bithynis, Galatis, Cappadocibus, Asiaticisque facit Eusebius, Hieronymus, & plerique, alij coniectantur illos vidisse, ad quos scribat, quod reuera cōiectari est. Fuisse autem Romæ, & ibi sacrosanctum Christi vicariatum instituisse (licet ut & Paulam, sæpius æquum fuerit à Roma repetere terram sanctam confirmandorum fratrum gratia) ita per totius Ecclesiasticæ historie sententiam constat, ut si quis illud neget, perinde faciat, ut si quis neget ipsum Christum fuisse Ierosolymis. Ex Clementis autem Alexandrini scriptis constat, dum Romam veniret ex Iudæa Corintho iter fecisse, & Ecclesiam in unionem Catholicam, quanuis ibi Paulus antea predicasset conduxisse, unde humana tālatè passus est Paulus erga illum. Nam quisquis Latine aut Romanæ Ecclesiæ successum & vniuersalem authoritatem interconciliorum tempore detractare contendit & satagit, orbis consensum, unā & conciliorum omnium authoritatem eleuat, & sacra in dubium reuocat, atque ad cō Christū sensim è medio tollit. Fuisse verò Antiochia præter consensum Ecclesiæ, & Paulus ad Galatas

scribens, restatur: quo verò tempore, aut *Anthiochiam*, aut *Rhomã* adierit, non ita per sacra constat. Si quis scire desideret, legat *Roffensem* in refutationibus *Hulrici Veleni*, qui *Petrum* nõ fuisse *Rhomæ* suadere conatus est. *Dionysius Areopagites* dicit eadem die à *Nerone* *Petrum*, & *Paulum* martyrij palma donatos. Tantum de *Petro*.

Pauli peregrinatio.

PAULVS natus oppido *Gisbhalis*, quod in *Iudæa* esse *Hieronymus* dicit, in *Galilæa* verò ostēdit prope *Tyberia* & *Sephorim* *Iosephus*: subactò à *Rhomanis* oppido ipse cum parentibus deductus *Tharsum*, ciuitatis *Rhomæ* iure est donatus, unde *Hierosolymã* studij gratia remissus, profecit vehemēter sub præceptore *Gamaliele*, ut tenuiori adhuc ætate, illi daretur prouicia de legis arbitrio perquirēdi, quod munus inquisitorium fidei dicimus, quod opus ut in *Christianos* exercere incipit, *Damascum* adiēs, ex *Saulo* *Paulus* fit, *Baptisatus* ab *Anania*, ut ipse de se scribit in epistola ad *Galatas*, abiit in *Arabiam* prouinciã *Damascò* confinem, deinde reuisit *Damascum*, triennioque exactò uisit *Petrum* *Hierosolymis*, à quo in parteis iens *Cilicia* & *Pamphiliæ* post annos quatuordecim uisit item *Hierosolymos*, ubi redarguit *Iudæiz* anteis, ac statim *Antiochiæ* ipsi *Petro*, quia reprehēibilis erat in faciem restitit. Sed paucis de se ista tradidit, quæ *Lucas* peregrinationis eius comes tradit. Profecit à *Damascò* *Hierosolymã*, si statim, an tardius, non liquet. Inde *Cæsaream* *Philippi* contēdens, *Tarsum* petiuit, indeque comite *Barnaba* repetit *Antiochiã* *Syriæ*, ubi donatus *Apostoli* nomine *Seleuciam*.

tiam eodem comite adit, unde in Cyprum breui traicctu
iuit, Salaminámque urbem in insula ortu sitam, primò, se-
cundò Paphum, quæ in occiduo latere iacet. à qua soluës, pe-
tit Pergam Páphilia, Antiochiam Pisidia, Iconium quæ
sola in nomine Gognia superesse videtur. Lystram, Der-
bem, quæ Lycæonia adscribuntur. Verùm quum in Lystra
lapidibus recutiti impetiuissent, visa Derba rediit eadem
via qua iuerat, ad Pergam usque, à qua secundum littus
Ataliam, quæ nunc est Sattalia, petiuit: tandem Antio-
chiam & Syriam reuisurus, totámque Phæniciam, & Pa-
lastinam, ut fratribus suam probaret diligentiam, repetit ergo
Solymos tertio, propter consilium de circumcisione, quo
peracto Antiochia perque Syriam, Ciliciamque (sine navi-
gio ut cre dibile est) transiens, Derbè reuisit, Lystramque,
ubi ob multitudinẽ recutitorum coactus fuit circumcidere
Timotheum: prouinciásque Asiæ minoris Galatiã, Mysiã,
Phrygiã, Asiã minorẽ (in qua uenit Spiritus prædi-
cari) atque Troadẽ institutis formás diuinis, traiccto mari
Egeo uenit in insulam Samothracẽ Leno & Imbro uici-
nã, unde Neapolim Philippos, Amphipolum, Apoloniã,
Thessalonicã, Berrhãam, Athenas, Corinthum per Cen-
cbreas in Isthmo sitas, adiit. quibus in locis postquam Chri-
stum plátasset, trásmisso mari Egeo, iterũ repetit Asiã
minorem Epheso appellẽs, uotique gratia attonsus, relictis
Priseilla, & Aquila Ephesi, nauigio cõtendit Casaraam:
ex qua uotum soluturus Solymẽum templum uisitat. Voto
peracto Antiochia Pisidie uisitur. unde Ephesum regres-
sus soluit in Macedoniã, in qua Philippopolim secũdo salu-
tans, superato Helespõto Troadẽ repetit, ubi Eutychnũ re-

stituit vitam. Circumiensque regionem, Assum Troadis urbem vidēdo transit in Mytylenem insulam, à qua nauigio Botea secundo Chion, Samum, insulas Egæi maris precipuas, Myletūm urbem in continenti sitam, attingens Cōum venit insulā Hippocrate alumno clarā, inde Rhodum insulam. Pataram urbem secundo Zephiro appellunt, à qua per cetera litora & urbes Tyrus additur, deinde Accā, quā & Ptolemæis, postea Cæsareā Sratonis, ac postrema Hierusalem, & petitur, ubi vincetus ob seditionem à recutitis deuotis excitatam mittitur Cæsaream, in qua, ut calumnias suæ gentis effugeret, Cæsarem appellauit, ad quem præsidis Felicis inssu cū delecta hominum manu hoc modo ductus est. A Cæsareā Sydonem venit, hinc Myram Lyciæ, deinde secundum Rhodum ad Cnidum promontorium, unde legendo australia littora Cretæ immanitate aduersi venti, à Cauris sunt penè fame enecati, donec fracta rate omnes in Melitam natatu euaserint incolumes. Illic abacta à corpore vipera est à Paulo. Inde Syracusas Rhegiūmque per Scyllam & Charybdim, prætergressi Neapolim Puteolósque venit Rhomam, ubi verbum Dei summa cum constātia asseruit, donec illum Nero de medio cum Petro tolleret. Scripserat iam pridem ipsis Rhomanis è Corintho per Phæbem ministrā Ecclesiæ Cenchreenfis. Iphis verò Corinthis primam scripsit Philip populi per Stephanā, Fortunatum, & Achæicum & Timotheum. Secundam autem eodem loco scripserat per Lucam & Titum. Quum verò iam esset Rhomæ Galatis sequentibus quam ex ordine scripsit. utraque et erò Thessalonicensium ab Attica profecta est Timotheo ex Laodicea Phrygiæ

P brygia prima : secunda Rhoma, cum secundo illi esset apud Neronem agendum de capite, Philemoni item Rhoma per Onesimū & Nicopoli Macedoniae ad Titum, Hebrais item ex Italia, quae omnia notata volui, ut hominis in re Christi promouenda diligentia videretur. Si quis videre cupit ceterorum Apostolorum peregrinationes, is poterit apud Philaletem, virum bene doctum, & quod nomē fert videre. Is autem Philactis nomine in sua prima ἐν τῷ πρώτῳ vocatus est, à pio quodam viro & catholico, qui ne offenderet eos qui satagunt haberi reformatores, dissimulato nomine sic voluit vocari Habdianam Babyloniae Chaldaicae episcopum, qui vnus ex septuagintaduo Christi discipulis diligenter duodecim Apostolorum vitas ut medio in martyrio licuit scripsit: ut autem fructus Chorographiae maior habeatur, breuissime ceterorum Apostolorum maxime autem Euangelistarum Peregrinationes exponentur.

✿ DE GALLIA; SIVE GOMERIA.

*Visquis reuera Galliam pro sua prisca magnitudine vellet scribere, proculdubio vniuersum orbem terrarum scriberet. Si enim perpēdimus Ius illius gentis, quæ à primogenito mundi huius dependet, iure vniuersitas ab ea nomē acceperit. Vnde factū est, ut quum nil populi dari possit ipsis Gōbris (quos umbros ideo dicunt, quod diluuij pluuiis superstites essent antiquissimique totius orbis) tamen à Gallis ortum habēt, teste Solino. Itaque nullum nomen prius est Gallico. Sed di
uini*

uini beneficij gratia, ut assidua illius memoria haberetur, factum est, ut penes solos Gomeri alumnos hoc nominis seruarietur, Vnde Berofus scriptum reliquit, qui erant ex posteritate Galli, illos Auito nomine Ianus pater Gallos vocari voluit. Quum itaque vniuersum genus humanum sit diluuiio ereptum, & inde Galli nomine vocandum voluit Natura conseruat & mediator Ianus, ut nomen illud nobilissimum mundi in solius primogenitura & domo posteris & principatu seruarietur. Sed quum in praefatione cur de Fœnicum litteris scripserim, sint exposita & multa cause, quare Gallia sit in primo loco post terram sanctam celebrada, remisso ad illas lectore erit ex ordine ut ipsius Corographiam attingam.

Quum Celtarum Cimbriorumve nomine omnes Europæi populi sint olim nominati in tota Græcorum antiquitate, nō est dubium, quin Gallia nomine Hispania, Gallia, Italia, Britania & Germania saltē debeat intelligi. Cimbro & Cimmericos populos vocatos fuisse à Gomero Galorum parente, est etiam apud Gallia aduersarios certissimum. Sed quū ita sit iam à septingentis annis à providentia ita conseruation Gallia regnum, ut ab Imperij Romani Gallis etiam ablati viribus, non potuerit debilitari aut frangi illud quicquid Casar olim in Gallia primaria limitibus posuit, satis fuerit ibi fines posuisse provincia diuinitus, ad conseruandam diluuij memoriam ordinata. ubi olim sunt positi.

Gallia itaque ab ortu Alpibus & Rheno flumine, ab austro Mediterraneo mari & Pyrenæi montis parte, ab Aquilone mari oceano Britannogallo, ab occasu oceano Atlantico

Atlantico & obliquis montibus Pyrenæis terminatur. Prouincias autem ab ortu habet Prouinciã, Sauoiam, Heluetiam aut Suiciam, Bressiam, Borgoniam, Lorraniã, Campaniam, Haynauum, Cluiam, Flãdriã, ab Aquilone Picardiã. Norminiã, Britanniam, ab occasu rursus Britaniã, Andes seu Angiersã, Poiçtãuiã, Santongiam, Aquienã seu Vasconiã, à meridie rursus Vasconiã, ad monteis Pyrenæos, Bierniã, Rusilonẽ, Delphinatũ in medio ad meridiem est Velaiorum, Forestanorum. Aluernorum, Lemouicorum, Perigordorum & Angolefmensium ditio. Post Poiçtãnos rursus sunt Burgesij, Borbonesij, Beauuolij, Lugdunenses, & rursus sub Burgundis Franccomitatus, Auxerrij, Niuernenses, Berrij, Turrij & super Angiersos Vendosmij, Beauuõij, Gastinenses, & post Senonas Galli Valoisirve & iuxta illos Perchij, Driusij, & ad Britannos Mansij. Sicuti singuli scriptores vsi sunt nominibus suo saculo vsitatis, ita volui nostro seculo cõmunibus uti. Postis itaque his nominibus, ut sint considerationis nostræ Basis, est ab ipsis originibus videndum vndenã priscã nomina sint imposita. Licet itaque Franciã nomine nunc vocatur Gallia, quod nomẽ est à principibus ex Francis primò in Galliam receptis impositum, tamen etiam quingentis annis obtinuit post acceptos Francos principes, ut adhuc Galli vocarẽtur. Nam temporibus Caroli Magni scribit Desyderius Rex Longobardorum, in Priuilegio aut Chronologia potius inscripta in marmore Viterbij, se non esse destructorem Italiã, sicut apud Gallos illum, ut ait, calumniabatur Hadrianus Papa ille qui Carolo Magno ius eligendi confirmandisque Pontificis summi

Et sedem vbinis statuendi concessit. Licet itaque principes Franci fuerint pridem in Galliam accepti, & ea cōditiōne recepti, ut legem à populo acciperent sui sanguinis in fœminis exbare datricem, populus autem nomen Fræcorum pro Gallo reciperet, tamen priscum illud nomen nunquam potuit aboleri, eò quod divini miraculi memoriā in se retinet. Et certè est illud omnino concedendum, semper partes illius qui dat legem accipienti incommodam fortiores esse, quàm qui dat Nomen. Quum autem lex Gállica aut Salica (si qui velint de nomine contendere) sit summopere ipsis regibus damnosa, ut quæ sanguinis eorum dimidium destruit, quod ad ius coronæ attinet, non est dubium, quin imposita sit olim regibus à populo, iam sic à legis divinæ peritissimo profeta Noacho instructo per Iapetum & Gomerum eius primogenitos. Itaque videtur venera quàm fuerit semper divina providentiā conservatrix nostri nominis. Quavis enim multi scribant Francum aut Francionem Hectoris filium super Celtas regnasse; tamen tantum abest, ut quicquam mutationis attulerit, ut Cæsar nusquam vocabuli Francorum meminerit. Tota itaque Europa tunc nomine Celtarum dicebatur ad Græciam usque. Unde Francus in Austriam irrupens dictus est Celtis imperasse. In causa nominis mutati fuere Romani: Quum enim Valentiniani Cæsaris tempore, Galli ob singularem virtutem, qua Alanorum gentem fregerant, anno à Christo nato 367. fuissent decennio immunitate donati, atque post decenniū gravi exercitū premerentur ut solueret, tunc in partes Gallia Belgica ad vigintiquatuor millia hominum Gallorum concessere, ubi iam ferè Franci

per

per sexcētos annos belligerabantur assidue cum Franci Belgæ: Quum itaque attrivissent omnino Romanorum exercitum Theodosij temporibus unâ coniuncti & Franci & Galli, tunc in unum ita coaluerunt, ut Principes tunc ex Francis assumpti dederint nomen, quod vix post quingentos annos obtinuit: populus autem & nobilitas dederit legem hinc in hâc usque diem servari solitam. Quod autem scribit post multos alios Nicolaus Gillius tunc primum incerpisse Francos legibus uti, quis credat? siue Gallos siue Francos dicas, est omnino impossibile. Si quidem Galliam à diluvio 1130. annis celebres ad tempus usque videlicet destructa Troia 430. annis anteq̃ Romanam à Romulo instauratam fuerant semper toto in orbe celeberrimi & maximi. Franci autem à Triq̃mania orti & iam à 1793. anno mundi ad 4350. Germanico siue Celtico imperio clari per annos 1358. non poterant non habere litteras & leges iam amplissimas, ut notavit ex Hunibaldo Trithemius. Est itaque intelligendum ut legibus tunc communibus & Gallis & Francis uti cœperint. Interim quàm essent potentes Galli eo tempore quo principum caruere memoria satis patet, quum temporibus Tarquinij Prisci sexcenta hominum bellatorum millia emiserint, Casaris autem temporibus fuerint supra trecentos, populi illi qui omnes Gallorum nomine in Gallia vocarentur sine ulla planè Francorum memoria. Curia itaque suprema non habet memorias originum regni, nisi postquàm in unum coaluere & Galli dâtes regibus legem durissimam, & Franci principes, qui populo nomē honoradum dabant. Siquidem Dardanus à Iani Saturnique eius hospitis iure Italico, in Asia occiso Iasio delatus, ut ibi

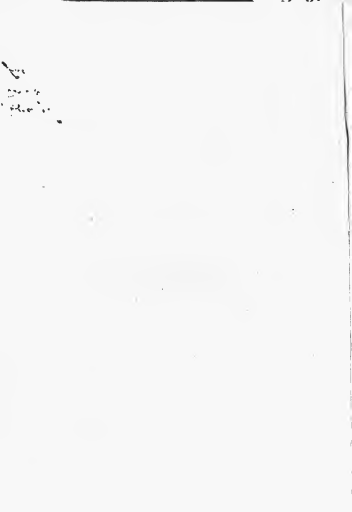
Iapetus inciperet Semi fratris habitare tabernacula, à fun data, aucta, & destructa Troia per posteros postliminio rediit in Francis à Franco Francioneve Hæctoris filio nuncupatis, & super Celtarum in tota Europa sparforum nomen replantatis. Sic seruat sua iura providentia & proscribendo merentes, & per eos acquirendo fraudata posteritati deperdita. Sic nomen primæ summæque transmigrationsis mundi Gallorum dico, nõ est à Galla siue lacte, ut mentiuntur Græci (nam sunt adhuc cãdidiores Gallis populi) nec à Galathea, qui diu post diluuiũ fuit, sed à Galah quod transmigrari & fluctibus undisque circumuolui significat in prima lingua mundi, ita ut sit Anitum mundi nomen, quod fuit inditum à Iano posteritati ipsius Gomeri, à cuius vocabulo Cimbri & Cimmerij, Cymbrium & Gomaridicti sunt in Bactrorum finibus, quò miserat Ianus aliquot ex Gomeri Galli filius, ut seruarent Ibi Iapeti Monarchæ iura. Et aliquid maius de sacris assumãt Gallia reuera est uniuersi reuelatio, in qua prouincia nũc videmus factum, ut non tantum duce Fide & autoritate, sed multò magis duce ratione & intellectu sensim sit reuelatum, detectum, & apertum, quicquid unquam fuit in secretissimis Semi siue Melchisedeci tabernaculis sacris videlicet scripturis, quarũ iurisdictio est data Abrahamitis per Melchisedeci benedictionem. Christianissimis enim Christianissimos oportuit adesse sensus, sicut olim Druidibus certissimam de immortalitate fidem, donec verior à Messia de Semi prodiret tabernaculis Gomeriam, hoc est, consummationem perfectissimam in Callia acceptura & in totum orbẽ tanti miraculi rationẽ transfusura. Est & reuolutionis Gens,

in qua Deus quod ab aeterno decreuerat restituere, & duce ratione instaurare decreuit, ut ea omnia in quibus Deus sua fraudatus intentione fuit.

Post Gallicum & generale nomen, Celtarum est clarissimum à Garumna ad Sequanam aut Frubium, qui nunc Soma vocatur, impositum à Celta filio Bardi iunioris & à Iapeto decimo. Drius genti & ciuitati & religioni nomen impositum. Sarron & Bardi Filosoficis scholis. Samothres, hoc est Caelestis nomen Ditis, hoc est, regni inferorum & Occidentis habuit clarissimum vsque ad Caesaris tempora. Namnes ciuitati Armoricae, Longo seu Lango Celticae. Il la Nantes, haec autem Langres vocatur. A Belgio de cimo quinto rege Belgica, à Narbone decimotertio Narbonensis, quae ad occasum ob aquarum cursum, Aquitania dicta est. Allobrox 17. Sauois, qui olim dicebantur Allobroges dedit vocabulum. Parisij, à Paride decimonono rege. Remi à Remo vigesimoquarto, & Lugdunenses à Lugdo decimoquarto. Sunt clarissimae ciuitates & populi. Non displicet quòd Celtae regi sit impositum nomen ab uisione suae conflagratione Faetontia. Nam nōp reuera significat torrere. Hinc Graeci Gallicum nomen immutarunt. Charta in ceteris est adbibenda.

 EXCVSSVM PARISIIS A
Martino Inuene, Anno D. M. D. LXIII.
oĉtana die mensis Oĉtobris.

Alterius siue secundæ

PARTIS OPERIS GVI-
lielmi Postelli de Vniuersitate ex-
positio, cui nomen imposuit
Ptolemeolus.

*opus boni
Gymnasij
permissum*

P A R I S I I S,

*Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christo-
phori, è regione Gymnasij Cameracensis.*

M. D. L X I I I.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in the context of public administration and government operations. The text notes that such records are not only required by law but also serve as a critical tool for monitoring performance and identifying areas for improvement.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for standardized procedures to ensure the reliability and consistency of the information gathered. The text also discusses the challenges associated with data collection, such as incomplete reporting and the potential for bias, and offers strategies to mitigate these issues. Additionally, it touches upon the use of modern technologies like data management systems to streamline the process and improve efficiency.

3. The third part of the document focuses on the analysis and interpretation of the collected data. It explains how statistical methods and other analytical techniques can be applied to identify trends, patterns, and correlations within the data. The text stresses the importance of context in interpreting the results, as the same data can have different meanings depending on the specific circumstances and objectives of the study. It also discusses the role of expert judgment in making sense of complex data sets and providing meaningful insights.

4. The final part of the document discusses the application of the findings and the implications for policy and practice. It notes that the results of the analysis should be used to inform decision-making and to guide the development of new policies and programs. The text also emphasizes the need for ongoing monitoring and evaluation to ensure that the implemented measures are effective and that any necessary adjustments can be made in a timely manner. Finally, it concludes by highlighting the value of a data-driven approach in achieving better outcomes and promoting the overall well-being of the community.

INSTITVTI RATIO.

 Noniam scopus est eorum qui in Cosmo-
 graphicis promouere diligēter cupiunt,
 vt ad tabularū Ptolemæi intelligētiam
 perfectam deueniant, & demum ex ea
 planè admirāda arte, qua nostri Hæmi-
 sphærj partem suo sæculo cognitam tra-
 didit, tam alterius Hæmissphærj quàm earū partium quas
 in nostro ignorasse videtur obseruationem conscribamus,
 ideo omisiss illis quæ à me in prima parte de Vniuersitate
 scripta sunt, tantum finalem hanc tractationem recudete
 nunc statui. Nam licet etiam pars prima præclara obser-
 uationis monumenta non pauca contineat, tamen duplici
 nomine nunc cogor obmittere. Nam dum statim postquam
 me probaui summo nostræ Gallie Senatui, & postquam
 restitutus mihi illis exemplaribus quæ fuerant iure manus
 conferta à curiæ ministris, prælectionis munus incœpi, tar-
 diuscule cognoui, mihi per pauca pro meo auditorio exem-
 plaria ex ea clade superfuisse, ita vt non licuerit post indi-
 ctam prælectionis diem totum opus recudere, & præterea
 eius modi sunt, quæ in prima parte sunt, vt in multis à me
 scriptis aliis sint exposita. Ea de re cōmodissimum esse iudi-
 co, vt hæc tantum pars prodeat, quæ Compendium solum
 Tabularum Ptolemæi, vt ipse primò exposuit Ptolemæus,
 & post ipsum Hænicus Glareanus cõtineat, & demum

Tabularum siue Prouinciarum Celestem influentiam ut in Quadripartito eiusdem authoris exposita est proponat, addita longitudine & latitudine tabularum cum quantitate dierum, & postremo, qua in re est summa difficultas & utilitas, Mediorum qua in singulis sunt tabulis Parallelorū explicatio. Nolui autem vel illa in parte à Glareani compendio differre in exponendis compendiose tabulis, quia satis absolute tractauit. Monendos tamen censeo omnes, qui rationem huius artis Quinta, seu Quinti elementi scientiarum Mathematicarum volunt perfecte assequi, ut prius saltem degustarint, Arithmetica, Astronomia, & Geometrie elementa atque adeo ipsam Musicam Theoricā. Nam illarum omnium utitur opera. Musicæ quidem rarior usus. Sed assiduus Arithmeticae & Geometriae est, nisi quia cum idiotis & imperitis circini beneficio succurritur. Tamen inter Sphaerae circulos 8. qui sunt Horizon, Meridianus, & aequator ad sex genera positionis, Zodiacas duo Tropici & duo Polares, duo sunt potissimum in usu nēpe Aequator cū sibi parallelis pro longitudine & Meridiani pro latitudine mensuranda, Observatio verò certissima longitudinum à nobis, vitæ comite, propediem emittetur in lucem.

V N I V E R S I O R B I S
 S E C V N D V M P T O L E M A E V M
 expositio & ad rationes Cælestes
 applicatio.

De Europa & partibus eius maioribus.

A *B* Europæ descriptione omnes authores inceperunt, tāquam ab ea, quæ esset notior ac magis culta, & in qua fuit semper summum vitæ ornamentum & prima iurisdictio. Tota olim Celtica dicta est, & primo quadranti cæli subesse Arieti, Leoni, Sagittario. Denique maximè celebrata, cum ob Macedonum imperium, tum ob Romanorum potētiam. Strabo etiam lib. 2. multas præterea rationes adfert. Hanc Ptolemæus libris duobus, videlicet secundo & tertio, descripsit, in utroque regiones denas septenas enumerās. Ita ut uniuersum regiones Europæ sint 34. tabulæ verò decē. Sūt autem regiones hoc ordine, Hybernia insula Britannica, Albion similiter insula Britannica: Hispania Bætica, Hispania Lusitania, Hispania Taraconēsis: Gallia Aquitanica, Gallia Lugdunēsis, Gallia Belgica, Gallia Narbonensis: Germania magna, Rætia, Vindelicia, Noricum, Pannonia superior, Pannonia inferior, Illyris & Dalmatia. Hactenus ex libro secundo

apud Ptolemæum, sequente verò libro rursus 17. hæ: Italia, Cymus, Sardinia, Sicilia, Sarmatia in Europa, Taurica Chersonesus, Iazyges Metanasta, Dacia, Mysia superior, Mysia inferior, Thracia, Chersonesus, Macedonia, Epeirus, Achaïa, Peloponnesus, & Creta insula.

De regionibus quæ libris secundo ac tertio apud Ptolemæum continentur. Et primum de insulis Britannicis.

Cum autem in describendo orbe, ingenium ac industriam Ptolemæi nemo vicerit, operæ precium visum est nobis illuc inuentum velut ad fontem, & perfectum huius negocij artificem dirigere. Perstrinximus itaque regionum generales fines ad illius præscriptionem, paucula adiciendo rerum vel præscarum, vel nostræ ætatis, insigniumque locorum quædam nomina, ut videlicet cædium inuenturis allenaremus. Porro nec in artificio solû eximius Ptolemæus, sed in ordine quoq; admirabilis, ita regiones deinceps texuit, ut à sinistris ad dextra, hoc est, ab occasu ad ortum: deinde à magis septentrionalibus ad australia pergeret. Ideoque ab Hybernia insula maxime Septentrionali atque Occidentali incepit. Hybernia itaque insula à Septentrione Hyperboræo alluitur Oceano, ab occasu Occidentali, à meridie Vergiuo, ab ortu Hybernico. Hodie dicitur Irland. Paret autem Anglorum regi. Homines sunt agrestes. In ea fabulatur esse D. Patricij purgatorium. De hac miranda scribit Pomponius Mela.

Albion à septentrione habet Oceanum Deucalionû, ab occasu Hybernicum & Vergiuum, à meridie Britannicum, ab ortu Germanicum. In ea neque montes sunt, neque

que paludes, authore Ptolemæo. Sed refragatur experiētia. Hodie in duo regna diuiſa eſt inſula, Angliæ & Scotiæ: quibus populus non admodum cōuenit. Inſula triquetra eſt apud Caſarem & Strabonē. De ea copioſe tractat Caſar lib. 5. de bello Gallico. Inſula adiacēt his Orchades triginti a numero, & Thyle Septentrionis vltima apud veteres.

Subeſt Arieti. à Bruto autem agnoſcit origines 1100. annis à diluſio quum à Gallis pridē ante fuſſet orta & eloquentia docta, nomen habet alioqui ab vniuerſi angulo, Anglia Saxones eā impetiuerunt 493. annq̄ Chriſti, qui partim obtinuerunt Longit. à 7. g. ad 33. 23. Latitud. à 51. g. ad 63. 11. Dies maxima 18. horum medius parallelus ad meridianum eſt, vt 11. ad 10.

De Hiſpania.

Continentis prima portio ad occaſum, eſt Hiſpania, qua à Septentrione Cantabrico, ab occaſu occiduo clauditur Oceano, à meridie fretum Herculeo, & mari noſtro, ab ortu Pyrenæis montibus, qui Galliam ac Hiſpaniā diſtermināt. Strabo li. 3. corio bubulo adſimilat. Hæc treis in parteis à Ptolemæo diuiditur, in Baticā, Luſitaniam, & Taraconenſem.

Batica à Bēti fluuio denominata ſines habet à Septentrione Luſitaniam, diuiſam ab ea fluuio Ana: ab occaſu Oceanum occiduum, à meridie fretum Herculeum & mare noſtrū, ab ortu lineā, qua à Balæarea ciuitate ad Anam ducitur. Hæc regio hodie regnū Granatæ dicitur, clarum Hiſpali emporio.

Luſitania à Septentrione habet Taraconēſem Hiſpaniam, diuiſam ab ea flumine Durio ab occaſu Oceanū occiduum, à meridie Anam flumen ab ortu lineā ab Ana ad Durium ductam. Hanc regionem aliquantò maiorem facit

facie Strabo, & nostra quoque aetas. Portugalia enim vocatur, regnum nobile, cuius solertia factum est, ut ab Hispania in Indiam hodie nauigetur. Ciuitas regia in ea est Vlybbona quam Plinius Olyssiponem vocat.

Taraconensis Hispania, plus quàm dupla ad priores, à Septentrione Oceanus Cantabricum, ab occasu occiduum habet, Lusitaniam, Baticamque: à meridie mare Ibericum, siue nostrum ab ortu Pyrenæos montes ac Galliam. Hanc secatur amnis Iberus, à quo olim Romani Hispaniam citeriorem ac ulteriorem diuiserunt. Hæc natio hodie quatuor habet regna, Castella, Gallicia, Nauarra, ac Tarraconia, ab inclÿta Scipionum ciuitate. præclarissimi in Hispania populi Celtiberi, ac eorum vrbs Neumantia, quæ Romanis decem annis restitit, tandem à Scipione inferiore expugnata. Item Saguntum oppidum insigni clade sub Annibale clarum, & Carthago noua à Scipione superiore expugnata clarissima sunt Barcino & Valentia ciuitas. Porro Hispania Romanis obstitit plus ducentis annis, sub Augusto primùm perdomita. Insulae duæ adiacent Hispaniæ Baleares, maior & minor, quæ hodie etiam inde Maiorica ac Minorica vocantur, & Gadis in extremo Oceano Herculi sacra. Item Hercules columna in Batia, Calpè.

Subest Sagittario. H abuit olim reges post Tubalem primum, ad Romanos vsque. Inde Gothos & Vandalos, postea Mauros siue Imaclitas, vltimò indigenas. Ad tempus vsque Troix eueris 24. reges habuere, quorum decimus nomine Hispanus Hispaniam, Hesperus 12. Hesperiam, 17. Lufus Lusitaniam Bætus 6. Baticam. Iberus 2. Iberiam condidit. Longitud. à 2. ad 20. 18. Latit. à 36. ad 46. 16. Dies 14. hor. ad 16. parallel. ad mer. vt 3. ad 4.

De Gallia.

Sequitur Gallia post Pyrenæos monteis, inter Hispaniam Germaniamque, & duo maria, Oceanum & mare nostrum sita. Quam C. Casar, & veteres omnes in partes tres diuiserūt, Aquitaniam, Celticam (qua propriè Gallia) & Belgicam, Aquitania à Celtis diuiditur Garumna flumine, Celta à Belgis flumine Sequana, Deniq; Belgæ à Germanis flumine Rheno. Hic enim est antiquus limes Gallorum & Germanorum apud omnes auctores. Atque hæc diuisio fuit antiqua. Augustus autem Casar Aquitanis adiecit quicquid inter Garinam & Ligicrim annes est populorū. Tum reliquos Celtas in Galliam Lugdunensem & Narbonensem diuisit, adiecta Narbonensi provincia vetere, quam antea Romani tenuerant, quæ hodie adhuc nomen tenet. Hanc diuisionem posteriores secuti sunt Geographi, præcipuè verò Ptolemæus. Eam nos quoque nunc prosequemur.

Aquitania igitur habet ab occasu Oceanum Aquitanicum, à Septentrione & ortu Lugdunensem Galliam, flumine Ligeri discretā, à meridie partim Pyrenæos monteis, partim Narbonensem Galliam.

Lugdunensis à Septentrione Oceanum Britannicum spectat, ab occasu partim Oceanum, partim Aquitaniam iuxta dictos limites: ab ortu Belgicam, diuisam ab ea flumine Sequana, à meridie Narbonensem Galliam.

Denique Belgica à Septentrione Britannicum habet Oceanum, ab occasu Lugdunensem, ab ortu Germaniam magnam, diuisam ab ea flumine Rheno, à meridie Narbonensem Galliam.

Postremò Narbonensis Gallia, à Septentrione Lugdunensi ac Belgica concluditur, ab occasu Pyrenæis mōtibus ac Aquitania, ab ortu Alpibus, à meridie mari Gallico. Hic lectorem admonere volumus, in descriptione Gallie, quod ad loca attinet, plus tribuendū C. Casari, quàm Ptolemæo. Quippe Casar regionem peragravit ac vidit. Fuit enim diligentissimus in locis describēdis Casar. Porro Ptolemæus id non egit, ut omnia priuata loca ad amussim pingeret, sed ut regionū in genere veram phātasiā ac formā oculis subiiceret, Sequani igitur, Rauraci, Heluetij, Leuci, & Lingones, vicinīque populi, nequaquam Belgis sunt adscribēdi, sed Celtis: etiāsi aliter tradidit Ptolemæus. Item Dubis, quem Casar Alduasaubim vocat, Arar & Rhodanus, non ex eisdem mōtibus originem ducunt. Nec Auenticum, aut ciuitas Equestris, Sequanorum ciuitates sunt, etiāsi ita exhibuit nobis Ptolemæus: sed Heluetiorum, ut de Auentico Cornelius Tacitus lib. 57. docet. Hoc idem de ciuitate Equestri satis patet ex situ Heluetiorum, à Casare descripto. Gallorum omnium fortissimi (ait Casar) Belgæ, maxima famę, Celta. Casar totā Galliā decēnio subegit, ait Strabo. Flumina Gallia habet opportunissima in utraque maria, & nostrū & Oceanū. Eam Franci, origine Germani, regio sanguine occupauere, præter Belgicā maritimā orā, & eam quæ Rhenum attingit: præterque Lothoringos, & Heluetios, qui hodie Sabaudenses dicuntur. Vrbes habent principalē Lutetiam, olim Parisiorum oppidum, & Lugdunū nobile emporium. Belgæ hodie in Picardos, Flandros, Brabantos, Holandōsque diuisi sunt, & quosdam alios non ignobiles populos. Aquitani

tani Gasconia hodie nomen retinent. Celtae autem innumera nomina. Ex his multi sunt, qui Francis parent, sunt item qui non parent.

Huic Aries signorū caput cum Mercurio, Marte, & Ioue præst.

Sub propriis regibus bis mille annis fuit à diluuiō ad Cæsarē 300. annis sub Romanis. Postea ab anno Christi 400. aut circiter sub Francis principibus. A Gomerō nomen habet & ius. Sed Gallinomen est ideo quod sint per aquas & fluctus diluuij traducti in hunc orbem ex altero, & antediluuiāno Longit. 13. ad 29. 14. Latitud. à 42. ad 54. 12. Dies max. à 15. ad 16. hor. parall. ad merid. vt 1. ad 3. Sub Druidarum imperiis bis mille annos regnarunt ad Cæsarem vsque. sub Romanis autem ad Valentinū Imperatorem & Theodosium. Postea sub Francis regibus in legis Gallicæ tamen incommodissimè, verba iuratis ad nos vsque. Christum amplexi sunt reges 400. annis, imperium penes Gallos est formatum in Cæsare, reformatum in Constantino, restitutum in Carolo magno, afferendum in suo Vindice.

De Germania.

Germānia magna ab occāsu Rhenūm habet Galliās que, à Septentrione Oceanum Germanicum, à meridie flumē Danubium. Regiones verò Rhetiam, Vindeliciam, Noricū, Pannonias duas, superiorem & inferiorem. Ab ortu Vistulam flumen, & Carpathum mōtem. In hac tā vasta ac magna natione, ex antiqua appellatione quatuor duntaxat populorū nomina mansere, Saxonum, Phrisiorum, Marcomānorum, & Sueuorum. Et Sueni quidem quondā ad Albim fluuiam habitabant, patētissima regione, vt patet apud omnes auctores. Caterum Strabo etiam Sueuorū ad ortum Danubij meminit lib. 4. ad finem, vbi hodie quoque manet nomen. Marcomanni autē hodie vulgo Merthenlandi dicuntur. Germania maximus fluuius est. Albi, vltra quē Romani non habuerūt imperium, ait Strabo lib. 7. Maxima sylua in ea Hercynia est, de qua

Cæsar lib. 6. elegatissimè disserit: Et quæ hodie Nigra sylua dicitur, eiusdè caput est. Bacenis autem sylua longe alia est, videlicet non longè ab Albi flumio in Suenis. Multi hodie Picariâ volunt: quæ in Turingis est. Tota hodie natio in multa regna & regulos diuisa est, non magno suo cõmodo. Vitur autem fermè vetere lingua Germania, exceptis Bohemis, ac parte Polonia. Vrbes quoq; in ea præclarissimæ, ut vrbs Norica in umbilico propè Germanis, Ertphordia in Turingis, Praga in Bohemis, Vratislavia in Slesis. Lubecû in Cimbricis Chersonesi isthmo, & reliquæ infinitæ.

Germani sunt dicti quasi Gallorum essent fratres. Sunt autem ab Astenazo primo Rege Gomeri. Nam Hebræi vltius gentium scribunt & vocant illos Astenazim, hoc est, filios Astenazi: hinc vbi celsarut Galli eorum parentes, illi in eorum locum successerunt, & ante alios Cimberi qui à Gomero nomè habent. Subsunt etiam Arieti vnde imperium habuere, & electionem donec restituantur omnia. Nam ut Gomerus Gallus duo nomina habuit primû à miraculo, secundo à persona, ita vniri vtrûque populum in vnum necesse est. Sed vincat miraculosum nomen oportet. Ob incursionem Septentrionales tam ab ipsis quàm à Scâdinavia insula & à Schôdia peninsula & à Scythia sunt profectæ. Vix vnquam habuere certum imperium. ab electione 600. annis ferè imperant. Longit. à 27. ad 46. 18. Latit. à 46. ad 59. 13. Dies maxima horarum à 15. vsque ad 18. quæ sunt in Scandia Parallelus medius ad merid. vt 3. ad 5.

De Rhætia, Vindelicia, Norico, Pannoniis duabus, Illyri, & Dalmatia.

*R*hætia ab occasu Heluetiis, à Septentrione Danubio & Germania, ab ortu Lyco flumine & Vindelicia, à meridie alpibus terminatur. Hæc natio nõ prorsus ita habet apud Strabonem, qui eam ad Cornum vsque extendit. Hi origine Thusci sunt, ut auctor est Linius lib. 5. ab Vrbe cõdita. Et lingua Thusca etiamnum apud Rhetos

tos

eos manet, quanquam non incorrupta, ut idem ait Linius. Ipsi in tria fœdera sefsi sunt, licet non eo omnino tractu, quem pingit Ptolemæus.

Vindelicia ab occafu Lyco & Rhetia, à Septentrione, Danubio, & Germania, ab ortu Aeno & Norico, à meridie item alpibus clauditur. In ea præclariffima vrbis Augusta Vindelicorum ad Lycum annem.

Noricum ab occafu Enu flumen & Vindeliciam, à feptentrione Danubium & Germaniam, ab ortu Pannoniam fuperiorem, à meridie alpes habet. Hæ duæ nationes nunc nomen Bauariæ habent. Pannonia fuperior ab occafu Noricû, à Septentrione Germaniam & Danubium, ab ortu Pannoniam inferiorem, à Meridie Illyrim habet. Hodie Austria & Stiria. Porrò in ea præclariffima vrbis Vienna.

Pannonia inferior à Septentrione Germaniã & Danubium, ab occafu Pannoniam fuperiorem, à meridie Liburniam fivc Illyrim, & ab ortu Iazygas Metanaftas habet. Hæc hodie fub Vngaris propemodum eft.

Illyris, quæ eadæm Liburnia (nam authores hæc duo nomina ferè confundunt) item Dalmatia (quæ magis ad ortum ac meridiem à Ptolemæo non fingulatim defcripta, quanquam regionem fingulatam puto) à Septentrione habent utranque Pannoniam, ab occafu Hiftriam, ab ortu fuperiorẽ Myfiam, à meridie Macedoniam, ac mare Adriaticum. Tota hæc natio Sclavonia hodie vocatur, vulgò VVendenland.

Sunt hi ab Italia in hos montes profligati populi, ducòque Rheto condukti, vnde Græones hodie quafi Rætiones, cõiunctique funt Helveticis populi liberis & fidis, quique vrbis gentiũ cuftodes adhiben-

tur principibus, & sic imperant penes se rebus publ. penes alios, principum custodia.

Subsunt etiam ariet, vnde isthæc imperandi vis, atque Austriæ etiam felicitas. Longit. à 29. ad 47. 17. Latit. à 40. ad 48. 7. Dies maxima 15; parallelus ad merid. vt 43. à 60.

De Italia, Corsica, Sardinia, & Sicilia.

Europe **H**æc nunc quæ lib. 2. apud Ptolemæum sunt regiones, nunc quæ lib. 3. Italia peninsula ab occasu Alpium iugis terminatur, ad Varii usque flumen, & Tyrrheno pelago, quod etiam mare Thuscum & inferum dicitur, à Septentrione alteris Alpium iugis, quæ Rætia, atque aliis sequeribus nationibus imminet, ab ortu Adriatico mari, quod nunc Venetum vocant, olim à Romanis superum vocabatur, denique à meridie mari Siculo. Hæc omnium regionum præclarissima. Caput habet Romam, olim gætium dominam, & Tyberim amnem. Vrbes præclarissimas, Insubrium, Mediolanum, Venerorum Veronam, & urbem Nouam, quæ nunc Italia clarissima est, Ligurum Genuam, Thuscorum Florentiam, Capanorum Capuam, nec longe ab ea liberam quondam Neapolim. Per mediam Italiam mons Apenninus tendit, perinde atque spina per tergum hominis. Est in Italia togata Gallia iuxta Padum ingens flumē, ad Rubiconem usque amnem, ubi vera Italia incipit. Hæc olim Gallia Cisalpina vocabatur, cum altera Gallia, videlicet nostra, Trāalpina, Comata, ac Braccata diceretur. Italia forma, tibiæ demortui hominis adsimilis est.

Cyros, quæ & Corsica insula, ab occasu & Septentrione mari Ligustico, ab ortu Hetrusco clauditur, à meridie mari, quod inter ipsam ac Sardiniam iacet. Hæc insula est

nunc

nunc sub Genuēsium dominio. Laudatur hodie ex ea vinū.

Quisquis in Italia imperauit, his præfuit insulis, nisi quia aliquādo sub Græcis, Chartaginēſibus, Hispanis, & Normānis Sicilia fuit. Genuenes imperant aliis. Italix autem imperium totius mundi occidenti præmum est. Eo quod & Aries & Leo, duo prima signa cæli, illud in ordine, hoc autem in stelle magnitudine (vnde præcipua vis) huic parti præfunt. Inde tam ambitiosus in eam partē aduentus Græcorū, Troianorū, Pythagoreorum, Saturni. Ianus ea de re ibi ad basim imperij Christi, suo regno paterno & reuera aureo cum sua sepultura locū sacrum aut religiosum toti mūdo faciens, fecit primā electionem mundi. Ea de re voluit Gomerū primogenitū mundi in Umbria Gallorū nomen plantare, donec ad Samothen fratrem primo & inde ad Getmanorum plagam, ne à Chameſitis corrumpere tur, profectus est, quoad seculus Chameſitarū completū esset, hic sicut in Amorthēis, Chameſitis, Canaanæſiue. Quādiu imperarint Romani notum est. Nam ad Hirtii & Panſam Coſſ. notat Varro, citate Arnobio, durasse imperium à Iani diluſiue temporibus. Vnde Romulus perditissimus fatēgit abolere memorias Iani & cōcedere primū ius Italix Saturno, donec à Numa Iani nomen in primo mense repositum est. Longit. à 27. ad 43. Latit. à 37. ad 45. 7. Dies maxima à 14. ad 15. hor. Parallelus, vt 3. ad 4. in Italia autem, Varro afferente, vt dixi, Arnobio, ponit Italix regnum 2000. annos durasse à Iano ad Augustum, quod quidem cōstat sic. Nam à diluſio ad Christum sub Augusto natum sunt 2300 anni. Quod si ætatem Iani post diluſiū exceperis (vixit enim 350 annos) supererūt 1000. annorum plus minus. Nam secūdo suo aduentu Ianus 82. annos rexit Italiam. Aætates autem istæ possunt in Iohanne pucido Samotheo videri quibus idem constat.

Sardinia ab ortu habet Tyrrenū pelagus, à meridie septima Euro-
Africum, ab occasu & Septentrione Sardonum. Hæc pe tabula, 21
insula plantæ humani pedis adsimilis est.

Sicilia insula triquetra, ab occasu & Septentrione mari Tyrreno clauditur, à meridie Afro, ab Oriēte Hadriatico sine Ionio. Tria habet promōtoria, vnde & Trinacris à Græcis dicta, quorū Pelorus Septentrionem ac Italiā spectat, Pachynus ortū, Lilybæū meridiem & occasum. Ex
Lilybæo

Lilybæo quidã naues è Carthaginensium portu egredientes videre poterat, ut refert Val. Max. lib. 1. non ita longe à fine. Itaque quidam putant Siciliam plus æquo remotam ab Africa in Ptolemæi descriptione. Strabo tamen lib. 17. ait Carthaginem distare à Lilybæo spacio millium stadiorum ac quingentorum ferè, quæ cum Ptolemæi non omnino discrepat pictura. In hac insula mons Ætna incendio memorabilis, Syracusa vrbs, ac Messana. Sardinia ac Sicilia hodie sub ditioe Hispanorum esse dicuntur.

A Sicelo Hispaniæ rege vocata Sicilia nil vnquam celebrius Platone captiuo & Archimede maius habuit. Longit. à 30 ad 40. 10. Latitu. à 35. ad 40. 5. Dies maxima 14. parallelusve ad magnum circumum est vt 4. ad 7.

De Sarmatia Europæ, Taurica Chersoneso,
Iazygibus Metanastis, Dacia, duabus
Myfiis & Thracia.

Oriens Euro-
pe tabula.

Sarmatia Europæ terminatur à Septentrione Oceano Sarmatico, ab occasu Vistula fluuio & Germania, à meridie Iazygibus Metanastis, Dacia ac Mysia inferiore, ab ortu Sarmatia Asiatica, fluuio Tanai, Meotidæque palude. Hæc regio nostra ætate in multas regiones diuisa est, Poloniam, Rhusiam, Prussiam, Lituanicam, Liuoniam, Moscouiam, Podoliam, Albam, Rhusiam. Sarmathia maior pars, neque parua Germania portio hodie sub victoriosissimo principe Sigismundo rege Poloniæ degit. Est in hac Borysthenes satis celebre flumen.

Taurica Chersonesus Meotide palude, Cimmerico Bosphoro, ac mari Euxino penè circūdatur. Hodie minor Tartaria à quibusdam.

Licet ex factorum interpretum contextu non habeam, tamen nomen

men Haſſar mauchi dicam impoſitū toti Sarmathia, eò quod ibi reuera prouidètia poſuit ſecundū etymon conclauia & penetralia mortis Nam inde in totius orbis mortem & ruinam prodire, tanquā Satanæ Septentrionarij viribus armați Parthi, Turchæ, Tartari, Alani, Vandali, Gothi, Gepidæ, Heruli, Huni, & ſi quid peſtis mortiferæ ab Aquilone in totum orbem quietiorem traſiit, ita vt etiam inde Cimbrī in ſuos parentes Gallos inſurrexerint olim. De Scythia in Aſia dicam. Longit eſt à 43. ad 72. 18. Latit. à 47. ad 62. 15. Paralleli proportiō 11. ad 10. Dies à 11. ad 16. horas. Imperium ferè ſemper incertum. Sed nil tota natura magis admirandū habet, quàm que circa Schon-diam ſuar à Satanæ viribus ibi aſidue perpetrari ſolita, vbi aſcendens poſuit ſedem. Siquidem mundus ſublīmior ibi eſt.

Iazyges Metanaſta terminos habent à Septentrione zona Europa
Sarmatia Europa, ab occaſu & auctro Germaniam et tabula.
Pannoniam inferiōrē, ab Oriente Daciam, hodie ſeptem
caſtra dicuntur, vulgò Sibemburg, aut Sibemberg.

Dacia terminatur à Septentrione Sarmatia Europa,
ab occaſu Iazygibus Metanaſtis, à meridie Myſia ſupe-
riore & Danubio, ab ortu Myſia inferiore & Danubio.
Hæc hodie Tranſyluaniam vocāt. Eſt autē longè alia ab
ea, quā non rectè hodie Daciam vocāt, cum ſit Dania ap-
pellanda, vulgò Danmark, ad Cimbricā Cherſoneſum.

Myſia ſuperior à Septentrione habet Daciam, ab occi-
dēte Dalmatiam, à meridie Macedoniam, ab ortu Thra-
ciam. In ea eſt Dardania. Hæc hodie Seruia dicitur.

Myſia inferior ab occaſu habet Daciā, à Septentrione
Sarmatiā in Europa, ab ortu pontum Euxinū, à meridie
Thraciam & Aemum montē. Hic Danubius ſex oſſis in
pontū Euxinū effunditur. Hodie Valachia & Bulgaria.

Thracia à Septentrione habet inferiorem Myſiam, ab
occaſu ſuperiorem; à Meridie mare Aegaum, ab ortu Ba-
ſphorum Thracium, à Thiras Iapeti filio, ac Propontidem.

In hac Constantinopolis est, olim Byzantium.

*Ad Thraciam & Hellespontum est propriè Cherso-
nesus, ubi vrbs Sestus, amore Herùs & Leandri clara.*

Sunt in hac tabula omnino perturbatz origines, ob frequètes Sar-
mautharum incursiones. Bastarnarù regio his populis cõmunis cum
Scithia aut Sarmauthia. Arieti subest, vnde tot incursiones, & domi-
nandi libido. Longit. est à 42. ad 57. 15. Lat. à 40. ad 48. 7. Dies maxi-
ma à 15. ad 16. horas. Proportio vt 43. ad 60.

De Macedonia, Epeirò, Achaia, Eubœa, Pe-
loponneso, & Creta insula.

Decima Euro-
pe tabula.

Macedonia limites habet à Septentrione Dalma-
tiam, Mysiam superiorem & Thraciam, ab occa-
su Ionium pelagus, siue Hadriaticum, à meridie Epeirum
atque Achaiam, ab ortu. Egeum pelagus. Ea natio rebus
gestis, & regù nobilitate præclarissima, præcipuè verò Ale-
xandri Magni. in ca vrbes quoque præclarissimæ, Thef-
salonica, Philippi Demetrias: montes, Athos, Olympus,
Ossa, Pelios, & Othrys: fluuij, Sperchius, Peneus, Axius
& Strymon. Ptolemæus hanc latiorē facit quàm vetusta
descriptio habet apud Liuium de bello Macedonico.

Epeirus à Septentrione terminatur Macedonia ab occasu
& Meridie mari Ionio siue Hadriatico, ab ortu Achaia.
Montes in eâ Acroceraunia & Pindus à Thessalis im-
minens. Ciuitates Oricum Ambracia, & Actium. Hac
natio à Romanis maximè vastata fuit, nobilis suo quondã
Pyrhò rege. Insulam adiacentem habet Corcyram, olim
Phæaciam dictam, vt putant quidam, nobilem carmine
Homeri, & Alcinoò rege, nunc Corfun nominant. Sunt
& alia adiacentes insule, Ithaca Ulyssis patria, Ceph-
alenia, & Echimades, ac Zacynthus.

Achaia

Achia ab occasu habet Epeirum, à Septentrione Macedonia, ob ortu mare Ægeum, à meridie Hadriaticū, & Creticum pelagus. In hac sunt Athenæ disciplinarum altrices quondam, Delphi in Phocide oraculo Apollinis clari: montes, Helicon, Parnassus, Citharon, Hymettus. Fluvius Asopus. Regiones præclarissimæ, Ætholia, in qua Calydon: Bœotia, in qua Thebæ: ac Phocis, in qua (ut diximus) Delphi. Itē Sunium promontorium. Achaia Eubœa ingens adiacet insula, hodie Negropont. In ea Chalcis ciuitas clara morte Aristotelis. Ea est iuxta Euripum è regione Aulidis portus Bœotia.

Generale Græcorum omnium nomen Iones à Ion seu Iauan Iapeti filio. Helas autem ab Elisah eiusdem posterio auctore Iosefo deductum est. Virgini subfuit. Et ob spicam virginis monachia secunda post Leonem, vnde Asairorū & Medorū Persarū nomen natum est, sunt donati, ita tamen vt Leo ocelliduo influxa omnia receperit, donec Cōstantinus ex Capricorno & Virgine in Thracia cōpleuit influxum Byzantij, quā mutato nomine Cōstantinopolim dixit. Lōgit est à 44. ad 55. 12. Latit. à 34. ad 42. est 8. Dies maxima à 14. ad 15. horas. paoportio, vt septē ad 9. temporū autem ratio sic habet apud Græcos. Nil habent certi ante olympiadas, quæ Medorum 48. anno inceperūt. Regnarant antea Assyrij annos 1357. & 131. anno à diluuis in ceperāt, Mundus autem 1636. annorū in diluuis fuit. 7. autem olympiade Israelitz facti Samaritani, sunt abdusti. 47. verò captiuitas Babylonica fuit, post quas destructiones omnia fuere perturbata, quare deus dedit tunc tēpora Græciz quantum sub Idololatria, admodum prospera.

Pelopōnesus limites habet à Septētrione Corinthiacū sinum, isthmum, & Creticum pelagus. Ab occasu atque meridie Hadriaticum pelagus, ab ortu Creticum mare. Hodie Morea dicitur. Hæc toto orbe peninsula maximè celebrata est, propter Mycenarum, Argiuorum, Lacedæmoniorum, Sicyoniorum, Eliensium, Arcadum, Pylion.

rum, & Messeniorum imperium. Multa horū populorum præclarissimæ urbes, multi principes celebrati, immensæ res gestæ, montes quoque ac fluuij celeberrimi. Ab occasu Strophadas insulas habet duas, ab Austro Cythæta, ab ortu Salamina, & Eginam maximæ famæ.

Creta insula ab occasu terminatur mari Hadriatico, à Septentrione Cretensi, à meridie Punico, ab Oriente Carpathio. Hac quoque insula nulla sub celo magis celebrata. centum olim habebat oppida, ideóque ab Homero *Ἰεραπύρα* dicta, hodie Candia. Itē in Ægeo pelago insulæ sunt multæ, quædam ab situ vocâtur Cyclades, quæ circa Delū in circulo posite sunt. Reliquæ Sporades dicuntur, quòd undique per mare dispersæ sint. De his omnibus Plin. lib. 4. cap. 12. copiosissime. Hæ omnes nationes, quas hoc capite enumerauimus, sub Turcarum imperio sunt.

AFRICA.

De Africa, & eius partibus, ac primùm de Mauritaniis duabus, Africa minore, ac Numidia.

Prima Africa
tabula.

SEquitur deinde Africa, altera mundi pars, quæ Ptolemæus, lib. 4. tabulis quatuor descripsit. Habet autē regiones duodecim Mauritanias, Tingitanam ac Casariensem: Numidiam nouam, Africam propriè, Cyrenen, Marmaricam, Libyam, Ægyptū inferiorem, Thebaidæ, Libyam interiorem, Ethiopiam supra Ægyptum, Ethiopiam omnibus his australiorem.

Mauritania Tingitana ab occasu habet Oceanum occidentalē, ad Septentrionem fretum Herculeum & Ibericum, usque ad Maluæ fluuij ostia, ab ortu Mauritaniam Casarien-

*Casariensem, à meridie Getuliam & Lybiam interio-
rem. In hac Ptolemaeus duos Atlantes constituit, maiorem
& minorem. Est in ea Tingis Casarea, & columna Her-
culis Abyla.*

*Mauritania Casariensis ab occasu habet Tingitanã,
à Septentrione Sardoum pelagus usque ad Ampsagam flu-
uium, ab ortu Africam, à meridie Libycos montes & Ge-
tuliam. In hac Siphacis quödam regia, & Masafyliorum
regnum, quod postea in Masinissa manus venit.*

Ioësus scribit ab Afer siue Efer filio Abrahami ex Ketura fuisse
Africam nominatam, quum in Libya sedē potuisset primò. Scorpio-
ni subest occidua pars Metagonitis Mauritania, Getulia. Longitudo
à 5, ad 27. 22. Latit. à 26. ad 36. 10. Dies maxima à 13, ad 14. Propor-
tio ad merid. vt 13, ad 15. Carthaginenses, Phoenices, Romani, Vanda-
li, Usmaëlitz imperarunt in ea.

Africa latus Occidentale, terminatur Mauritania Secunda Afri-
ca tabula.
Casariensi & Ampsaga flumio. Septentrionale pe-
lago Africano: oriëntale, Cyrene: Meridionale, desertis in-
terioris Libyæ. in hac Carthago est pertinax in perniciem
usque suam Romani imperij æmula. Est Vtica, ubi poste-
rior Cato se occidit. Est & Numidia prouincia, quã suis
quibusdam, sed non ita propriis terminis descripsit Ptole-
maeus. In ea Cirta regia ciuitas maxima, quanquam Pto-
lemaeus eam Cirtensiorum faciat urbē. Multæ ante Aphri-
cã insule sunt, & duæ Syrtes, maior & minor, impediti ac
salebrosi sinus maris. Hæc tota cum duabus Mauritanis
natio, hodie Barbaria vocatur à nostris, à suis autē Ifscm.

Numidia & Africa propriè sub Cancro. Origo à Punicis Fœnici-
busve. Regnarunt ibi Carthaginenses vt supra. Longit. à 26. ad 47. 12.
Latit. 9. à 25. ad 34. Dies maxima 14. hor. Proportio ad meridianum
vt 13, ad 15.

De Cyrenaïca. ac reliquis nationibus Africæ.

CYrene ab occasu habet Syriam magnâ, ac Africam propriè, à Septentrione Libycū pelagus, ab ortu Marmaricam, à meridie deserta Libyæ interioris. Ciuitates insignes inter ceteras sunt Beronice, Arsinoë, Ptolemæis, Apollonia ac Cyrene. unde & Pentapolis dicta.

Marmaricam, Libyam, ac Ægyptū, Ptolemæus non adeò accuratè distinxit, quanquàm Marmaricam ad Cyrenem ponit, deinde Libyam, postremò Ægyptum ad Asiam & sinum Arabicum. Hæ tres etiam nationes ad Septentrionem habent Ægyptiacum pelagus, ad meridiem Æthiopiam supra Ægyptū. In Libyæ hac est Hammon oraculo Iouis clara ciuitas. In Ægypto inferiore Alexandria est metropolis, opus Alexandri magni, & regūm Ptolemæorū regia, denique nostri Ptolemæi patria. Hæc Ægyptus Nilo quotannis irrigatur, fluuio totius orbis maximo, qui septem ostiis in nostrū mare exoneratur, ac Ægyptum inferiorem in litera Δ formam ambit. Supra hanc Thebais regio est ad Nili ripas utrinque, ac undique propemodum montibus circumdata. In ea multa ac præclarissima vrbes, ut Thebæ ceterum portus, Homero celebratæ: quæ etiam *Ἰουβωπιδίς*, de qua Iuuenalis,

Rari quippe boni, numero sunt vix totidem, quot

Thebarum portæ, vel diuitiis ostia Nili.

Ad sectionem Nili, ubi Δ efficit, Babylon est: atque paulò infra Tanis siue Tzoan, ubi filij Israël priorem captiuitatem, de qua in Exodo, passi sunt, ac Mose duce per rubrū mare siue sinum Arabicū in deserta Arabia deducti, postea in terram sanctam venerunt.

Sub Geminis fuit Marmarica, Cyrene, Aegyptus inferior. Pharaones, Ptolemæi, Cæsares, Ismaëlitzæ ibi sunt dominati. Lōgit. à 46. ad 65. 18. Latit. à 27. ad 32. 9. Dies maxima 14. Proportio paralleli medij vt 13. ad 15. Aegyptus in hanc vsque diem Mizir. & Mazaræ dicitur à Mizrain filio Chamæfis maledicti.

Libya interior terminatur à Septentrione duabus Mau Quarta Afri-
 ritaniis, Africa atque Cyrene, ab ortu Ethiopia quæ ce tabula.
 supra Aegyptum est, ab occasu Oceano occidentali, à meridie Ethiopia omnibus his australiore. Populi in hac celebres Garamantes & Getuli. Ethiopia quæ supra Aegyptum est, terminos habet à Septentrione Aegyptum, Marmaricā, & Libyam: ab occasu interiorem Libyam, à meridie exteriorem Ethiopiam, ab ortu Arabicum sinum, siue mare rubrum. In hac Meroë insula est Nili, in qua diuus Matthæus prædicasse Euāgelium dicitur. Item Trogloditica natio & aromatica.

Ethiopia omnibus his australior à Septentrione habet Libyam interiorem & Ethiopiam supra Aegyptum, ab occasu & meridie Ptolemæo incognitam terram, ab ortu sinum Barbaricum, quæ pars est Oceani Indici meridionalis. In hac montes Luna sunt, ex quibus Nili paludes originem trahūt. Extremum Ptolemæo cognitum Præssum est promontorium. Verūm nostra atque tota hæc portio à Lusitanis inuenta est, vt postea exponemus.

Lehabim de suo nomine dedit Libyæ vocabulum. Piscibus autem & Aquario subest. Aethiopes olim Chusseï à Chusso filio Chamæ dicitur fuit. Lōgit. ab vna ad 35. Latit. 47 partium. Proportio eadem ferè cum maiori circulo.

ASIA.

A De Asia tertia parte mundi.
 Siam magnam Ptolemæus tribus libris descripsit,
 quinto,

quinto, sexto, & septimo: itē duodecim tabulis. Prouincias eius facit 48, quanquam in ultimo catalogo libri octaui apud eundem non vsque adeò clarū est, num Pontum ac Bithyniā duas faciat regiones, an Galatiā ac Paphlagoniā: utraq̃ue enim illic binæ, quæ in quinto singule, nec distinctæ. Idem de magna Phrygia & Syria Caua dubitamus. Sunt autē in quinto hæ nationes, Pontus ac Bithynia, quæ propriè Asia dicitur, Phrygia magna, Lycia, Galatia, Paphlagonia, Pamphylia, Cappadocia, Armenia minor, Cilicia, Sarmathia Asiatica, Colchis Iberia, Albania, Armenia maior, Cyprus insula, Syria caua, Phœnicæ, Palestina, Iudæa, Arabia petraea, Mesopotamia, Arabia deserta, Babylonia. In sexto hæ sunt nationes, Assyria, Susiana, Media, Persis, Parthia, Carmania deserta, Carmania altera, Arabia felix, Fircania, Margiana, Bactriana, Sogdiana, Saccæ, Scythia intra Imaum montem, Scythia extra Imaum montē, Serica, Aria, Paropamisus, Drangiana, Aracosia & Gedrosia. In septimo libro sunt hæ, India intra Gangem fluium, India extra Gāgem, Sinarum regio, & Taprobane insula.

Asia ab vxore Iapeti id nominis foemina, quæ nomē ea de re huic parti mūdi dedit, quod ius secunda riuū Afiz ad ipsum pertinet Iapetū, qui generis humani creditus est in fabulis author, eo quòd vti mundi parēs & pater omnes informabat doctrinis & veluti animo donabat. Et ea de re Gomerus primogenitus ipsius Afiz diū est Prometheus quòd naturæ humanæ formandæ sapientiāq; instruendæ ius haberet.

De Pōto, ac Bithynia, Asia propriè, Lycia, Galatia ac Paphlagonia, Páphylia, Cappadocia, Armenia minore & Cicilia.

Ponti ac Bithyniæ termini sunt ab occasu Thracius, Bosphorus,

Bosphorus & Propontidis pars, à Septentrione pontus Excinus, ab ortu Galatia, à meridie regio quæ propriè Asia. In ea sunt urbes præclaræ Chalcedo, Nicæa ac Nicomedia.

Quæ propriè Asia dicitur, habet à Septentrione Bithyniam, ab occasu Propontidem, Hellepontum, ac Egeum pelagus, quod iis in locis Icarium ac Mirroium dicitur: à Meridie Rhodiense pelagus, ab ortu Lyciam, Pamphiliam, ac Galatiam. Sed notandum regionem, quæ propriè Asia dicitur, apud Ptolemæum cõprehendere Phrygiam magnam ac Cariam. Præterea esse in ea Mysias duas, maiorem ac minorem, Phrygias autem duas, maiorem & minorem, & hæc quidem dici Troadem, in qua Ilium ac Idæmons. Denique in ea esse Æolida, Ioniam, ac Dorida regiones. Est autem hæc natio abunde apud omnes authores celebrata urbibus præclarissimis. Præterea fluminibus ac montibus innumeris. Carum etiam nomen in militia clarum est, Lydorum verò in diuitiis. Hæc hodie cum adiacentibus regionibus magna Turchia dicitur. Lycia terminatur ab occasu & Septentrione, regione quæ propriè Asia dicitur, ab ortu Pamphylia, à Meridie mari proprio. In ea Xanthus flumen, ac Patara urbs.

Galatia limites habet ab occasu Bithyniam & partem Asiæ propriè, à Meridie Pamphiliam, ab ortu Cappadociam, à Septentrione pontum Euxinum. In hac Paphlagonia est ad pontum Euxinum. Item ciuitas Synope, & extrema Carambis, fluvius Halis, Lydij olim ac Medici imperij discrimen. Galatæ à Celtis oriundi sunt, quos Græci Galatas, Latini Gallos dixerunt. Galatarum linguam ait D. Hieronymus, suo tempore fuisse similem Treucirorum.

D ad

ad hos D. Paulus scripsit.

piscibus seu vltimo signo subiecta est.

Pamphylia terminatur ab occasu Lycia ac Asia, à Septentrione Galatia, ab ortu Cilicia & Cappadocia, à Meridie Pamphylico mari. In hac sunt Perga & Attalia ciuitates, quarum mentio est in actis Apostolorum.

Cappadocia terminatur ab occasu Galatia, à Meridie Cilicia, ab ortu Armenia minore, à supernè etiam maiore, à Septentrione ponto Euxino. In hac flumen est Termodon. Item ciuitates maritimæ duæ, Trapezus & Temiscyra, Item Amaseia Strabonis patria.

Armenia minor à Septentrione & occasu habet Cappadociam, ab ortu Armeniam maiorem, distinctam ab ea Euphrate flumine: à meridie Ciliciam.

vltimū signū hic dominatur.

Cilicia terminatur ab occasu Pamphylia, à Septentrione Cappadocia & minore Armenia, ab ortu Ammano monte, à Meridie mari Iffico siue Cilicio. In hac fluius Cydnus, qui Tharsum urbem præclarissimam perluit D. Pauli patriam. Hactenus Chersonesi regiones enumeratae sunt, quam minorē Asiam vocamus. Habet autem insulas circumquaque adiacentes. Et Troas quidem, Tenedon, & Lesbos. Lydia verò Chium: Ionia autem Icarum, & Samum. Denique Caria Con, Dotis Carpathum, Lycia Rhodum, omni etate claram insulam.

Nomē præcipuū habet eo quòd fuit semper clarissima Asiæ pars, in qua etiam, vt scribit Iosefus, fuit habitatio lapetitarum. Nam Iones in Græco nomine primo sunt illic agniti: & primi habuerunt literarum vsus. Subest tauro aut signo secundo, sed Cilicia & Pamphylia piscibus. Longitudo est à 35. ad 72. 17. Latitudo à 35. ad 44. 9. Dies maxima à 14. ad 15. horas. Parallelus est ad meridianum vt 3. ad 4.

De

De Sarmatia in Asia, Colchide, Iberia, Albania, & Armenia minore.

Sarmatia Asiatica terminatur à Septentrione terra Secunda Asia
 incognita Ptolemæo, ab occasu Sarmatia Europa, tabula.
 Tanaï fluuio, Meotide palude ac Cimerio Bosphoro: à Meridie Euxino mari, Colchide, Iberia ac Albania: ab ortu Scythia intra Imaum montem, & mari Caspio. In hac sunt Amazones, montes Hyperboræi, & Caucasus, Mithridatis regia, Alexandri columna. Et Turchi, qui corrupte in omnibus Ptolemæi codicibus Thusci leguntur. Hæc hodie Tartaria dicitur. Hic etiam notandum quas Ptolemæus duas Sarmatias facit, eas alios auctores Scythias nominare. Ac de aliis duabus Scythiis vel nihil vel parum tradidisse, tametsi omnes Septentrionis populos Scythas nominant passim.

De nomine Sarmathiar dixi Supra. Nam alioqui Scythia dicitur tota regio Septentrionis à Scheth Adami filio, eo quod à Scythica Armenia Saga est primo prognatum humanum genus, quod ipsi seiebant profetæ futurum. Sed in alia tabula dicitur amplius. Longitudo est à 64. ad 83. 23. Latitudo à 46. ad 63. 16. Dies maxima à 15. ad 17. horas. Proportio paralleli vt 7. ad 12. Hic regnabant Cimmerij, hoc est, Galli, Gomeritæ suorum finium defensores quando Scythæ ab Armeniæ finibus in hanc uenere prouinciã, ita vt à Scythiis fugientes, sedem in Asia minori posuerint, ybi Sinopem ædificauerunt. Herodotus ponit lib. 4. Melpome.

Colchis habet à Septentrione Sarmatiam in Asia, Tertia Asia
 ab occasu pontum Euxinum, à Meridie maiore Armenia, tabula.
 ab ortu Iberiam. In ea Phasis flumen, & urbs Dioscurias. Ex ea Medea cum Iasone profugit in Graciam.

Cancer hic in Cholchide præcipue dominatur, Geminis subest Armenia quod tertium signum est. Hic fuit humani generis renascentia

post diluuium, & postea Carduchi Celebres. hinc Scythæ & Itali seu Gombri Galli. Longit. à 70. ad 87. 17. Latit. à 38. ad 47. 9. Dies maxima à 14. ad 15. hor. Militaria 47. seu vt 11. ad 15. Non longe ab illis montibus esse fons olei ab incolis perhibetur. Sicut olim Bituminis erat vnde & Babylon fuit constructa.

IBeria vndique motibus septa terminatur à Septentrione eadem Sarmatia, ab occasu Colchide, à meridie maiore Armenia, ab ortu Albania.

Albania habet à Septentrione eandem Sarmatiam, ab occasu Iberiam, ab ortu mare Caspium siue Hircanum, à Meridie Armeniam maiorem. In his regionibus cum Mithridate rege Ponti bellauit Pompeius. Aiunt & in ea diuum Barptolomeum concionatum verbum dei. Gurgi seu Georgi vocant hanc regionem, in qua est Hamsem prouincia tenebrarum, nūquam videns solem, in qua sunt proscripti diuinitus Saporis Persæ milites olim Christianos persequentes.

Armenia maior terminatur à Septentrione Colchide, Iberia, ac Albania: ab occasu minore Armenia ac Euphrate, parte etiã Cappadociæ: ab Oriente mari Caspio & Media: à Meridie Mesopotamia, atq; Assyria. In montibus Armeniæ post diluuiū arca Noë cōsedisse dicitur Gen. ca. 8. Quidā etiam addunt in Gordiæis montibus. Euphrates in ea oritur, & Araxes & Tigris, fluij celeberrimi.

De Cypro insula, Syria, atque eius partibus Phœnice, Caua Syria, Palæstina Iudæa, Arabia, Petræa, Mesopotamia, Arabia deserta, ac Babylonia.

Quarta Asiæ
tabula.

CYPRUS insula ab occasu pelagus habet Pamphili- cum à Meridie mare Ægyptiacum, ab ortu Syria- cum,

cum, à Septentrione Cilicium. Hac insula Veneri quondam sacra fuit. Habet vrbes Paphos duas, veterem ac nouam, & Salamina.

Syria terminatur à Septentrione Armeniis, ab occasu Syriaco pelago, à Meridie Iudæa Palestina, ab ortu Arabia deserta, Mesopotamia, ac flumine Euphrate. Natio mire celebrata in Iudæorum scriptis. Sub ea Phœnice cõprehenditur, & Syria Caua, siue Cœle, quam non rectè vocant Curuam. Antiochiam habet ad Orontem fluuium, nominatissimam urbem in actis Apostolicis. Item Tirum ac Sydonem, Seleuciam, Damascum: montes, Carmelum, Lybanum, & Antilybanum.

Palestina Iudæa pars Syriæ, habet à Septentrione Phœniciam, ab ortu Syriæ partem, à Meridie Petraeam Arabiam, ab occasu Syriacum pelagus. In hac Hierosolyma, Cæsarea Sratonis, Ioppe, nunc Iaphet. Multa item alia in sacris literis nominata vrbes. Ipsa etiam Samariã complectitur ac Galileam. In ea Iordanis fluuius, qui Genesart lacum effundit. Ptolemæus etiam Tiberiadis addit lacum, qui neque apud Plinium, neque apud Strabonem habetur, sed Tiberias oppidum ad Genesartidem lacum legitur apud Plinium: Denique in Asphaltida labitur, quod mare mortuum vocant. In ea est terra, quam sanctam vocant sacre literæ, diuisa in duodecim tribus Israël. Cuius longitudo est à Dan ad Bersaben, latitudo ab Ioppe ad montana, quæ undique Iordani imminent ab Arabibus.

De hac dictum est in speciali Syriæ descriptione. Fuit autem à Canaan perditissimo quartogenito Chami occupata suadente patre, eo quòd primus locus Sacer toti mundo ob sepulchrum Adami ibi est, cum primo cæli aspectu. Fuit itaque terra sancta sub Chananæis ad le

gis vsque scriptæ promulgationem, inde sub Moſaicis ad Chriſtū vs-
queniſi quia poſt captiuitatem Iſraël Cuthæi, Medi & Perſæ, poſtea
Aſſyrij, Græci, AEGYPTIJ ſubegerunt, ſed ſemper ibi ad Chriſtum vsq̃
durauit g̃s Iudaica in Ieroſolymorum poſſeſſione. Accepere poſtea
Chriſtiani ob ius Iapeti & Eſau, deinde Iſmaëlitar̃ ob ipſorū benedi-
ctiões, Et primum & quartum ſignum præſt̃ huic prouincię, vt ſu-
prædocuimus, Ariēs ob ordiēm, Leo ob ſtellę magnitudinem.

Hęc eſt Chriſti ipſius proprietās à Chriſtianifimo principe necef-
ſario afferenda, & ſummo capite authoritatis donanda. Long. à 63. ad
80. 17. Latit. à 28. ad 38. 10. Dies maxima horarum à 14. ad 15. & c. Paral
Ielus medius vt 5. ad 6. Regnauit in Syria lex Naturę ad Diluuium
1556. & centum annis, prædicatum ibi eſt deluuium dum fieret Arca.
Sem qui & Melchifelec ibi P̃ſtificem egit maximum 500. annis 367.
quorum vocatus eſt Abram, anno ætatis 75. obit autem Melchifelec
48. anno Iacobi, reſignato illi Pontificatu 295. annis poſtea data eſt
lex Scripturę, quę durauit ſub Iudicibus 437. annis ſub regibus 339.
70 in captiuitate, & inde ad deſtructionem 490. Poſt libertatem alij
ponūt 544. veniſſe Chriſtum. In ſumma lex 1500. annos durauit, in ſuo
Leuitico Pontificatu. Olympiades incepere anno 251. ædificati tem-
pli antequam rueret Iſraël. Olympiade autem 194. anno tertio natus
eſt Chriſtus, qui in ſuis diſcipulis & regno Iudę 616. annis ſua pro-
prietate poſtus eſt. Inde 950. annis Iſmael in Muhamede ad idolola-
trię proſtigationem contra Perſas nato. Sic autem habent tēpora. Ab
Adamo ad Enoch raptū 1000. anni, ad Abram 1000. ad Eliam 1000.
ad Chriſtum 1000. ad Bernardum 1000. & ſunt apud Deum mille
anni tanquam dies vnus. ſummiſque in ſexta die.

Arabia Petraea terminatur ab occaſu Aegypti, à
Septentrione Paleſtina Iudæa, à Meridie interiore
ſinu Arabico, ab ortu Arabiæ felice ac deſerta. In hac Pe-
tra eſt metropolis. Hac olim Nabateæ dicebatur. Per hu-
ius partē filij Iſraël ex Aegypto in terrā ſanctā venerunt.

Mefopotamia finitur à Septentrione Armenia maiore,
ab occaſu Euphrate fluuio ac Syria, ab ortu Aſſyria per
amnem Tigriſ, à Meridie partim Arabia deſerta, partim
Babylonia per Euphratem flumen. Hac regio, quod inter
duos

duos fluvios Tigrim ac Euphratem media sit, Mesopotamia dicta est. Moses Geneseos cap. xi. vocat illam Aran. In ea urbs Carra, cæde M. Crassi nobilis, ab Hebræorum historicis maximè celebrata. Item Edeffa Abgari regis ciuitas, cuius mentionem facit Eusebius lib. i. cap. 15.

Arabia deserta habet à Septentrione Mesopotamiã, ab ortu Babyloniam, à Meridie fœlicem Arabiam, ab occasu Syriam ac Arabiam Petraeam.

Babylonia terminatur à Septentrione Mesopotamia, ab occasu Arabia deserta, ab ortu Susiana, à Meridie sinu Persico. In hac Chaldaea regio est, cuius urbs Vrchoa, quæ apud Ptolemaeum Orchoa legitur, patria Abrahæ. Geneseos ca. xi. In regione Babylonia, urbs est ipsa Babylon, opere ac magnificentia inter septem orbis spectacula. Hactenus libri quinti regiones recensuimus, sequuntur nunc libri sexti eiusdem Ptolemai.

Hic Leonis est virtus, vnde est Basis Monarchiarum Satanæ, quæ in Babylone Orientali incæperunt, & in Occidua sunt consummatæ.

De Assyria, Susiana, Media, Parthia, Hircania, Arabia fœlice, ac duabus Carmaniis.

Assyria finitur à Septentrione Armenia maiore, ab Quinta Asia ta
hala. occasu Mesopotamia & Tigri flumine, à Meridie Susiana, ab Oriente Media. Horum Imperium & antiquissimum erat, & maximum. In hac est Ninus urbs, adificata à Nino Beli filio.

Media terminatur à Septentrione Hircano siue Caspio mari, ab occasu maiore Armenia & Assyria, à Meridie Perside, ab ortu Hircania & Parthia. Horum etiam imperium olim magnum fuit, & ab Assyriis translata. Por-

ro regum Persarum domicilium erat aestiuo tempore Ecba-
tans in Media, Hyberno in Perside.

Susiana habet à Septentrione Assyriam, ab occasu Baby-
loniam, ab ortu Persidem, à Meridie Persicū sinum. Huius
regionis metropolis sunt Susa.

Persis terminatur à Septentrione media, ab occasu Su-
sis, ab ortu Carmaniis duabus, à meridie sinu Persico. Hi
à Medis in se & Susa retulerunt regnum. Quorum no-
men & lingua etiannum toto Oriente clarent.

Parthia ab occasu habet Medos, à Septentrione Hir-
caniam, ab ortu Ariam, à Meridie desertam Carmaniā.
Hi omnium Orientalium maximè Romanorum imperiū,
cū potissimum flourerent Romani, retulerunt.

Hircania terminatur à Septentrione Hircano pelago,
ab occasu Media, à Meridie Parthia, ab ortu Margia-
na, ferax natio Tigris. Vnde illud Virg. *Æneid.* 4.
Hircanaeque admorunt vbera Tigres.

Quum tres sint Assurim, vnus Nemrodi, alius Seim, tertius Abra-
hami, dubitari posset à quonam Assyria dicta fuisset. Sed quum à Ba-
bylone sit Assur, vt est in sacris Geneleos diuine, dubium tollitur. Ita-
que nomen Babyloniorum ab vrbe præcipua, Assyriorum autem ab
Assur est dictum. Nam sicut Assyriorum & Babyloniorum eadē Mo-
narchia est & prima: sic Medorum siue Persarum, est secunda, quia iis
dem prouincis & finibus sunt potiti. Sic Maedonum vel Græcorum
idem est. Romanorum autem siue Itatorum est idem. Quarto in loco
& senili impetatis. Quintum Elementum est additum eorum qui sa-
cro sancta & primaria nominis Christiani gloria peruersissimè sunt
abusi & Romā reuera esse, sicut B. Hieronymus docuit, Babylonem
demonstrauit. Tanti fuit Nemrodi rebellio, & turris Babylonicæ eō
studio. Regnarūt Assyrij sub 36. regibus, annis 1239. Medi autē annis
300. sub regibus 9. & sub illis Persæ 230. regibus 14. Græci 360. Anis.
Nam sunt 135. ad Syriam per Romanos possessam, & inde ad Christi
91. Cæsar (præter Imperatores Galliarum) imperat, 1500. annos. Longi-
tudo

tudo. à 75 ad 101.25. Latit. à 29. ad 43.14. Dies maxima à 14. ad 15. hor.
Parallelus vt 4 ad 5.

Arabia felix à Septentrione habet Petraam atque ^{Sexta Asiae} ^{tabula.} desertam Arabias, ab occasu sinum Arabicum, à Meridie mare rubrum, ab ortu sinum Persicum & mare rubrum. In hac Saba est, & nostra atate Mecha, domicilium Machumeti, falso creditū. Nam sepultus est in Medinah urbe triduo distante à Mecha.

A Saba filio Chami Sabea, à populimixtione Arabia dicta est. Ismaëlitarum est possessio. Ibi fuit de cennio habitus Meisias Muhamnedes à centenis Samaritanorum milibus, donec successu temporis rediere ceteri Samaritani ex Arsareth terra ultra mōtem Belgiam sita ex cuius confinio Turchæ & Tartari repedarunt ad nos facti Ismaëlitar. Sagitarius illos agitat. Longit. à 65. ad 164.39. Latit. à 9. ad 31.22. Dies maxima à 12. ad 14. Parallelus vt 10. ad 12.

Deserta Carmania habet ab occasu Persidem, à Septentrione Parthiam, ab ortu Ariam, à Meridie alteram Carmaniam.

Carmania altera terminatur à Septentrione Carmania deserta, ab ortu Gedrosia, ab occasu Perside & sinu Persico, à Meridie Indico pelago. Hæ duæ nationes nihil memoratu dignū habent, nisi quia ferri acie sunt insignes.

De Margiana, Bactriana, Sogdiana, Sacis,
duabus Scythiis, ac Serica.

Margiana habet ab occasu Hircaniam, à Septentrione Scythiam intra Imaum montem, à Meridie ^{Septima Asia} ^{tabula.} Ariam, ab ortu Bactrianam. In ea Messagetae sunt Dae & Tapuri populi.

Bactriana terminos habet ab occasu Margiam, à Septentrione & ortu Sogdianam diuisam ab ea Oxo amne, à Meridie Ariam & Paropamisadas. In ea Bactra sunt

E
cius

eius regionis metropolis.

Sogdiana terminatur ab occasu & Septentrione Scythia intra Imaum montem, ab ortu Sacis, à Meridie Baetiana & India. Hactenus Alexander magnus exercitum duxit. Sunt autem duæ Alexandriae in ea, Oxiana ac ultima.

Saca terminatur ab occasu Sogdiana, à Septentrione Scythia intra Imaum montem, ab ortu Scythia extra Imaum montem, à Meridie India intra Gangem. Regio Nomadum est: ciuitates enim non habent, nemora autem & speluncas inhabitant, ait Ptolemæus.

Scythia intra Imaum montem ab occasu habet Asiaticam Sarmatiam, à Septentrione terram Ptolemæo incognitam, ab ortu Imaum montem, à Meridie Sacas, Sogdianos, & Margianam.

Libræ subsunt Baetri, Caspij, Seres. vnde Tartarorum virtus & imperia maxima Turcarum & Sophiarum inde emerit. Sed nihil hic est celebrius Comarj, qui filij Gomeri erant à Iano huc destinati sui iuris causa, vt ait Berosus. Ibi tantis maleficijs polleat, vt aërem omnino tenebrosum ad multum tempus & spatium, dietarum reddant, vt homines in hoc capiunt & vendant. Preterea fuit in eo M. Paulus, sed euasit in castrum Canosalinum proximum, & socij fuere capti. Longit. ab 87. ad 144. 71. cum Hircano mari. Latit. à 35. ad 63. 28. Dies maxima à 14. ad 15. horas. Parallelus medius vt 2. ad 3.

.Ostiaua Afie
tabula.

Scythia extra Imaum montem terminatur ab occasu Scythia altera & Sacis, à Septentrione terra incognita Ptolemæo, ab ortu Serica, à Meridie parte India extra Gangem. Sanè antè admonuimus de his duabus Scythiis apud veteres raram vel nullam potius esse mentionem.

Serica terminatur ab occasu Scythia, quæ extra Imaum est, à Septentrione atque ortu terra incognita Ptole-

mæo à Meridie India extra Gangem & Sinis . In hac Ifsedones sunt, ac Sera metropolis.

Libra præest his regionibus . Vnde maximæ Septentrionis incursions, ob humanum genus ibi renatum . Nam & Scythæ aiunt se habere à finibus Araxis in Armenia nomen & originem . Nomen itaque est à Scheit siue à Seth hominum natorum & proborum primo . Siquidem eius iure Noachus fategit Septentriones restituere vbi est corporum vehementia . De his autem , quæ sequuntur regionibus, parum est certa fama & multò incertior dimensio . Sunt itaque nobis hæ præfociæ ex Haitono supplendæ . In vltimis itaque orientis finibus ad Septentriones est regio Belgian , Vnde Tartari pastores & Iudæi clausi suæ originis obliti exierunt aperto illis ad exitum diuinitus mari vt mundum castigarent . Ad Meridianam eorum partem est Catainorum regnum præstantissimum totius orbis Seribus respondens , & clarum quum aliis rebus , tum maximè ciuitatibus maximis Cambalu, Catai, & Quinsai . Illæc transit ferè Paradisi terrestris (quatenus coniecturis ibi creditur) Meridianus in ortu Syriæ ad 90. gradus videlicet positus.

De Aria, Paropamisadis Dranginana, Arachosia, Gedrosia, duabus Indiis, Sinarum regione, & Taprobana insula.

Sequuntur nationes à Macedonibus, duce Alexandro, Philippi filio, lustratæ, alioqui non vsque adeò celebres. Mona Asia insula.

Aria à Septentrione habet Margianam ac Bactra, ab occasu Parthiam ac Carmaniam desertam, à Meridie Drangianam, ab ortu Paropamisadas . in ea est Alexandria, ab ipso Alexandro ædificata.

Paropamisada ab occasu habent Ariam, à Septentrione Bactra, ab ortu Indiam cis Gangem, à Meridie Arachosiam . Nomen habent á monte Paropamiso, qui ipsius
E z imminet

imminet à Septentrione ad Sofim & Narfinge regem pertinet hæc prouincia.

Drangiana ab occafu habet Carmaniam defertam, à Septentrione Ariam, ab ortu Arachofiam, à Meridie Gedrofiã.

Arachofia terminatur ab occafu Drangiana à Septentrione Paropamifadis, ab ortu India cis Gangem, à Meridie Gedrofia. In hac quoque Alexandria eft.

Gedrofia terminatur ab occafu Carmania altera, à Septentrione Drangiana ac Arachofia, ab ortu India cis Gangem, à Meridie Oceano Indico Meridionali. Hactenus Ptolemai libri ſexti regiones dicta ſunt, ſequuntur nunc libri ſeptimi. Guzrat hodie dicuntur initiati Brahma-num ritum ita, vt à carnibus & vino maxima illorum pars abſtineat.

*Decima Aſia
tabula.*

India cis Gangem habet ab occafu Paropamifadas, Arachofiam & Godrofiã, à Septentrione Imaum montem, iuxta ſuperiacentes Sogdianos ac Sacas, ab ortu Gangem fluuium, ac alteram trans Gãgem Indiam, à Meridie Indicum Oceanum. In hac Indus maximus eft fluuius à quo India nomen habet. Item Nagara, que & Dionyſiopolis, & Nyſſa apud authores, non longè ab Arachofia vrbs. Hæc natio ingens eft, qua vno nomine nulla maior.

Ad Calcutiorum promontorium eft prouincia Malabar aut Malauar, intra autem, Narfinga regnum permaximũ. Bengala regnum eft in hac parte clariffimum. Arabes vocant regnum Sin. Nunc Pegu & Malaca vltra eft China in ditione Cataienſium. ſed quam tamè ob Moſuecas inſulas adit Lufitani, ad hunc vſque locum vix venit poſt tres meſes claſſe magni Cham Cublai conductus Marcus Paulus vſque ad Iauam inſulam maximã quæ Mollucarum facile princeps eft. Vnde licet ſit continua terra ad Septentrionis partes, tamen opus eft maximè

maximè Afiam finuari in eam partè ita, vt optime dixerit. vt vidit & Hayton & Paulus Catay esse ad finem terræ in oriente, vt & Belgian. Longitu. totius Indiæ est à 120. ad 180. 60. graduum. Latit. varia, sed la tiffima à 10. 30. 10. Dies max. ab 11. in 13. Parallelus vt in Arabia.

India trans Gangem ab occasu habet alteram Indiam Vndecimã A-
siae tabula. & Gangem fluumum, ad Septentrionem Scythiam & Sericam, ab ortu Sinarum regionem, à Meridie Indicum pelagus. In hac est aurea Chersonesus inter duos sinus Gægeticum & Magnum.

Sinarum regionem terminat à Septentrione Serica, ab ortu atque Meridie terra Ptolemæo incognita, ab occasu India trans Gangem & Magnus sinus. De hac regione propemodum nihil est apud auctores.

Taprobane insula opposita Indiæ cis Gangem, maxima omnium apud Ptolemæum, auro, argento, aliisque metal-
lis abundans, nostra ætate non omnino eo modo reperta.

Nunc Samothra nuncupatur, & videtur esse Moluccarum princeps post Iauas duas. Ditissima est gemmis & aromatibus Lusitanisq; per- familiaris & Chersoneso aureæ opposita. Reges quidam in ea sunt facti nostra tempestate Christiani, vt & in toto Indico littore curatur à regis Lusitanie Clero. Sub æquatore est ad 180. gradum ferè. Vltcrius 40. ferè gradibus quàm sit à Ptolemæo collocata.

E Regione autem eius ad ortum sunt Molucca insula, Duodecimã A-
siae tabula, & prouincia odoris suauitate necans accedentes, quæ putatur vulgò esse Paradisus terrestris, vnde Manucodia ta auis. Ibi enim superioris maris communicatio, vnde ad montes Hemodes, Pariedros, siue Carduchos & Nilia-
cos fluumorū origo. Artes, disciplina, & quicquid vitam hu-
manum excolit, habet ea regio, de qua etiam fama ad Te-
mistitã peruenit. Ibi etiam Typografia pridem inuenta est.
Tharsis siue regnum Tharse est ad occidentalem plagam

Catainorum Tartarorum, regio prædines & nobilis nomine Iogour. unde in hanc usque diem Turcha vocæ suæ selecta hostes omnes & præcipuè Christianos Iagour aut Giagour, aut Chaour, eo quòd antiquà à Turquestam discederent, illos habebant infensos. Inde venere magi ad colendū Christum hyderum scientia inducti, & supernaturali astro incitati: quorum ibi adhuc superest & nomen & genus Christo credens. Vino & carnibus abstinent, alioqui feracissimo rerum omnium solo potiti. Diuinandi arte imprimis polleat ex arte & disciplina sicut & Abrabmanes, quos ad Meridiè in India habent. Littus autem Indicum ferè omnino cessit regi Lusitaniæ ad Moluccas usque, quæ nobis sunt ferè Antipodes & finis alterius Hemispherij. Est autem India descriptio expectanda à Damiano à Goes insigni rerum experientia & multiplicibus legationibus claro, qui ex regis memoriis, hanc cum sua historica instituit inssu regio, ut confirmavit D. Blasius d'Alcyde, legatus serenissimi regis Lusitaniæ vir & humanus & doctus, & suo imprimis dignus munere. Tarsenses sequitur regio Turquestan, unde primùm prodire Turchi pridem à parte sui in Tartaris relicta separati, & sola lingua conuenientes. Soli autem mortalium Turca in odio nomen suum ponunt: eo quòd sonat derelictum & maledictum, quæle mervere decem tribus, quum sunt abducta in Persidis fines ultimos, & postea spòce ad 18. menses itineris abscessere. Sicut enim fecerant Israelitæ duas defectiones, primam à Danitis in Dan, & alteram à decem tribubus in Bethel & Dan: sic & sunt passi duplex exilium, unum coactum ad orientales usque fines regni Persarum

sarum, & alterum voluntarium ad fines usque orientis & Scythia. Remanserunt autem in duabus partibus. Nam in ea regione, quæ ab illis vocata Turquestã subsedere cum suis armentis ob pascua. Est autem ea regio ab Armenia sex ferè mensium itinere. Quum autem essent ibi maxima copia, transiuerunt pascuorum gratia ultra montem Belgiam, & ibi sunt ab Alexandro conclusi, ubi Iudæi clausi dicebantur, & erant, donec suæ originis & legis, unde superbiebant, obliti utraque pars sunt, & vocati sunt Turchæ, eo quòd derelicti & maledicti à Deo essent. Tartari autem Totari siue Tatarsi, hoc est eorum superstites, quos est certissimum aliquando habuisse & diu post Alexandri tempora commercium apertis rursus & denuo occlusis montium angustiis eo quòd lingua sunt admodum vicina & penè simili. Miraculosè autem (sicut in doctrina secreta auditorum Mosis scriptum est frequentissimè debere aliquando hoc fore) Mare Septentrionale illis ab ortu in occasum venturis est apertum, post ter nouem preces ad Deum Opt. Max. fusas. Sic duplici exitu ad castigationem orbis e ducti sunt, illis ipsis incogitãtibus. Abragmanes ad Tarsensum Meridiem in India positi, & adhuc in prisca doctrina per suos sacerdotes perseverantes dignitatem India seruãt in Bragminorum nomine clarissimi etiamnum intelligentiarum separatarum coactionibus & silentij fide.

De regionibus extra Priscorum cognitionem.

Ad polum australem est magna regio, sed non nisi ad fretum Magagliani aut Martini Bobemi cognita, quam tamen prior visus est indicasse Americus Vespucius qui
America

America nomen imposuit, de hac nil est cōpertum. Septentrionali autem polo ad Meridianū Germaniæ & Polonię polum versus est permagna regio Scōdiæ, quam Zieglerus amplissimè descripsit, post Olavum Gochū Vpsaliensem episcopum. ibi peninsula est permixta Scondia adharēs Asia cū Borussia, de qua Erasmus Stella. Scandia insula fuit olim nota. Groenlandia coniungit nouum orbem cum nostro. Scythia magis olim fuit nomine quàm re ipsa nota.

Africæ Chamiæue iuga ad Meridiem tā late patent, ut ad 35. grad. latitudinis transequinoctia distendatur, à Lusitanis tamen quotānis per 38. gradus citra & 35. ultra æquatore m circumdari ad occasum solita, & rursus 43. gradibus ad ortum in Meridiano, & inde per 90. gradus à sinu Arabico ad Moluccas, sic eundo & redeundo faciunt 416. graduum maximorum iter, quum vniversum habeat solum 360. Orientalis Asiæ pars cum Scythia fuit etiam fama quàm veritate notior. Quicquid ex Africa ultra Zonam Solis est ad 35. gradum Lusitanę regis opera apertum est, de quo immerito Ptolemæus carpit Marinum. Insulæ Moluccæ & quæ Malauaris sunt ad Indi fluminis ostia oppositæ, olim fuerunt incognitæ. Ad ortum Africæ est Zanzibar dicta sancti Laurentij, in occasu autem sancti Thomæ insula saccari copia celebris, incognitæ etiam erant. Athlantis superest, cuius in Timæo meminit Plato, ut & in Critia regio permixta, quæ olim ab Athlante primo qui & Lapetus est, nomē accepit. Tam lata est quàm patet larè, Africa & Europa. In medio sinu sunt fortunatæ illæ insulæ de quibus in sexto Plinius ex Sebofo, ad 40. dies velificationis à freto & 34. dierū ac noctiū velificatione

tione nunc repetita. Columbus Ianuensis propago Iani, pri-
mus inuenit has insulas. Aluifius autem Cadamustus Ve-
netus patricius, & Venetorum Gallia genus in Indiam
orientalem superato Cornu seu promotorio Hesperio, quod
nunc Cap de non dicunt, conduxit Lusitanos primus. Pe-
riisse putabatur diluuiio penes Platonē, hæc regio qua nil
habet celebrius fluminibus maximis Tótonteáco & Ma-
ragnone, prouincia Peru & Temistitana urbe. Angu-
stia siue Isthmus Parias & Arabicus facerent circuitum
orbis breuissimum si semel scinderentur, perfoderentur ue.
Terra Aulonis, Florida, Francesca, & Britannorum se-
quitur littora, ubiuis auro copiosa præterquam inter Can-
nibales in America. Patet autem nouus orbis à polo in po-
lum continuè præterquã ubi frangitur semel in freto Mar-
tini Bohemi, ad 55. gradum ultra æquatorem, qua ad cir-
cundandum orbem transiuit Magaglianes, qui inde ad
Mollucas iter fecit.

Consideratio vniuersi.

Quum Deus mundum hominis causa condiderit, in
ipso autem mūdo ultra æquatorem nil planè sit terra præ-
ter Africa & America iuga ultraquatoria & aliquot
insulas, iure merito quis credat fuisse magis causa nostræ
creatum mundum, quàm eorum qui nobis opponuntur no-
mine. Nam tota terra habitabilis est ferè circa æquatorem
ad nostrū polum. Quum itaque in nostra habitabili sit hu-
mani generis habitatio constituta, sicut ibi piscium, non po-
te st dubitari quin quum primus intellectus numerator in
homine primo cōspexit Solem, ille ad nos in æquinoctio po-
situs accederet, ad naturę opes nobis excitādas. Sol itaque

erat in primo signo, Luna autem in septimo. Et quia mēsis septimus erat primus ante legem scriptā, Moses iussus est utriusque anni caput in verno æquinoctio ea de re ponere. Nam & Iudæi obstinati, & reformati in Christianismo seruant unā & Lunarem, & Solarē annum. Solarē, eo quòd opus est ante omnia scire Solis introitum in signū primum, priusquā possis statuere quodnā sit Plenilunium propius post Æquinoctium. Et ea de re Iudæi obstinati tertio quoque anno habēt interiectitium mensem unum 33. dierum, seu ex ter 11. diebus quibus solaris annus lunare excedit compositum, ut ad coniunctionem luna primo signo vnitæ redeant. In festis mobilibus lunaris annus, in fixis servatur solaris. Licet itaque Iudæi in septimo mense nuncupant caput anni, tamen quum non possit esse anni caput nisi tertio die à pascha, id est, si pascha fuerit die Martis, opus est septimo post mense die Iouis fieri Ros bassana: sic & nos utrumque annum sed semel inceptum servamus, nisi quia dici potest lunaris, quum à pascha supputatur, eo quòd dominica proxima post exactam decimanquartam luna diem faciētes pascha observamus annum à luna. Sic ex uniuersa terra cognitio confirmatur Ecclesia sententia, & temporis radix ostenditur, & diuersa de hac re sententiæ conciliantur. Ideo Capiti præest signum primum æquinoctij videlicet verni à quo sunt adhuc nouē ferè menses felicitis habitationis, quum à septimo mense supersint vix tres, ad hyemem. Hoc dixi quia loci ratio dat temporis principium. Principium enim dici debet ratione habitus aut accessus, non contra.

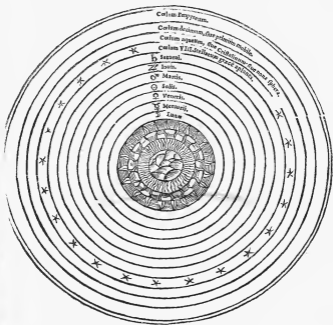
De

De ratione autem anni ad suos limites priscos reducendi sit hæc observatio, quia sola sine tumultu Calendarium corrigitur. Annus Naturæ siue civilis incipiat ab incremento dierum cum Capricorno siue decimo signo, & singulis mensibus triginta adscribantur dies, etiam ipsi purificatorio siue secundo, & sic erūt 360. dies. In Ianuario autem unus ob solstitium, in Aprili alter ob vernū æquinoctium, in Iulio Sextiliæ unus, ob alterum seu æstiuum solstitium. In Octobri aut ob Autūnale æquinoctiū est quartus adponendus. Nouēbri autem etiam unus. sic sunt cōpleti quinq; dies, Quarto autē quoq; anno in fine Decēbris addendus erit intercalatorius, qui & bisultimus dicetur. Centesimo autem atque sexto quoque anno ipsi Februario ad Iubilei notam addetur unus bisultimus aut æquatorius. Et sic in æternum unā pergent & mēsum & signorum principia. Annus autē gratiæ siue mixtus aut Lunæ affinis, semper erit solidus secundū terminos Dionysij, observādo ab octava tertij mensis civilis siue Martij vsque ad quintā quartū civilis siue primi Religiosi, quæ fuerit prima Luna ad mobilium festorū positionem. Est autē aureus numerus quinq; terminis deducendus inferius, & 300. quoque anno instaurandus, ut dies Lunæ primæ ubiuis consistat. Sunt enim nunc quinque dies erroris, qui sunt hoc pacto tollēdi. Ianus pater noster sic ab ortu mundi liberati constituerat, unde eius nomini dandum est anni principium secundum incrementa naturæ, & Mosi Christoque secundum gratiæ instauracionem in mediocritate consistentem & rerum omnium æquatricem.

F I N I S.

F 2

*Vniuersi orbis figura quatuordecim Sferis, quatuor ele-
 mentorum, & decem cælorum sic habet.*

Longitudo autem & latitudo simul coniunctae sic habent.

SEPTENTRIO.

